

TEGEN DE KWAKZALVERIJ

REDACTIE-ADRES: O. Kuyjk, Brantwijk 76, Amstelveen

Opgericht 1 Januari 1881

**FISCUS HONOREERT
KWAKZALVERIJ*****Belastingaftrek voor handopleggersconsult***

WAT DE STAAT met de ene hand verbiedt belooft zij met de andere hand met belastingaftrek.

Dit blijkt uit een beschouwing in het Utrechts Nieuwsblad, waarin een fiscale medewerker uiteenzet dat de kosten voor een kwakzalver mogen worden afgetrokken onder het hoofd „ziektekosten” bij een belastingaftrek. Deze dubbelzinnigheid in het overheidsstandpunt is schadelijk voor de volksgezondheid. Kwakzalverij is het

(verboden) onbevoegd uitoefenen van de geneeskunde.

Wie zijn geld geeft aan een kwakzalver werkt mee aan een wetsovertreding, nog ongeacht de schade die de „patiënt” zijn eigen gezondheid toebrengt.

Het is ontoelaatbaar, dat de fiscus de betalingen aan wetsovertreders in mindering wil brengen bij de belastingvaststelling. Consequent doordenkende zou de fiscus evenzeer aftrek moeten geven aan de kosten, verbonden aan het illegaal kopen van verdovende middelen of aan de verliezen, geleden aan de speeltafel in verboden gokinstellingen. Het getuigt stellig van een sociaal begrip, indien de fiscus alle kosten die men maakt om het uiterste te bereiken voor de herstel van een zieke, niet belastbaar stelt.

Maar daarbij moet de Nederlandse belastingdienst bedenken, dat het van nog groter sociaal begrip getuigt, wanneer men wanhopige zieken of hun verwanten beschermt tegen de teleurstelling van een consult bij een kwakzalver.

Het geld, dat men betaalt aan een kwakzalver is weggegooid geld. Door hierop de premie van de belastingaftrek te zetten moedigt de staat zo'n consult aan. Tot schade van de staat en tot schade van de „patiënt”. Om van de volksgezondheid niet te spreken.

Uiteraard geldt ons bezwaar niet tegen een bezoek aan Lourdes, waarover het artikel in het Utrechts Nieuwsblad spreekt. Hier zijn inderdaad gronden aanwezig om te spreken van „het uiterste beproeven om het leven van een zieke te redden”.

Maar geheel anders staan wij tegenover de overweging van het gerechtshof te Den Bosch ten aanzien van een bezoek aan kwakzalvers, handopleggers of wichelroedelopers.

Hier is geen enkele sprake van „het uiterste beproeven”. Deze mensen kun-

*(vervolg op pag. 2)**Van de voorzitter:***BIJ 1961**

HET IS MIJ een voorrecht voor het eerst als voorzitter van die Vereniging tegen de Kwakzalverij bestuur en leden bij de intrede van het nieuwe jaar het beste toe te wensen.

Bij het opmaken van de balans over de juist afgesloten periode springt als belangrijkste punt naar voren het terugtrekken van mijn voorganger, dr. H. H. Funke, tot gewoon bestuurslid.

Hem zij dank gebracht voor de wijze, waarop in de afgelopen 10 jaren de vereniging is geleid en langs enkele gevaarlijke klippen gestuurd.

Tegen het einde van 1960 kwam de vereniging meer in de publiciteit: Bij het aftreden van de vorige voorzitter verscheen in De Volkskrant een uitvoerig artikel met talrijke gegevens over zijn streven en werken; kort daarop publiceerde De Tijd een summier levensbeschrijving van zijn opvolger met aanduiding van diens visie op de kwakzalverij; in de plaatselijke Gooise pers werd de handschoen opgenomen tegen de onwaarachtigheid, waarmede de promotoren van de paranormalen het publiek menen voor te moeten lichten;

Voor de VARA-televisie werd een vraaggesprek over de kwakzalverij gevoerd met de huidige voorzitter van onze vereniging; deze werkte, door het verzorgen van een paar artikeltjes in de Katholieke Radio- en Televisiegids, mede aan de voorbereiding van een ophanden zijnde uitzending.

Uit een en ander moge blijken, dat de dynamiek van de moderne tijd ook onze Vereniging niet onberoerd heeft gelaten.

Als de tekenen ons niet bedriegen is dit pas het begin van een zeer levendige periode, die voor een ieder van ons inspanning van krachten zal vergen.

A. P. N. DE GROOT.

**Tandtechnieker
met f 900 beboet**

EEN DERTIGJARIGE tandtechniker uit Waddinxveen is door de Leidse kantonrechter veroordeeld tot een maximumstraf van drie maal driehonderd gulden boete, subsidiair drie maal een maand hechtenis, wegens het onbevoegd uitoefenen van de tandheelkunde.

Verdachte, had niet alleen afdrukken van gebitten genomen maar ook zelf kiezen en tanden getrokken en onbevoegd injecties aan zijn patiënten toegediend. In zijn requisitoir kwalificeerde de officier, mr. J. A. L. Brada, de handelwijze van verdachte als bijzonder gevaarlijk voor de volksgezondheid zo lezen we in Het Vrije Volk.

Een enkele maal, aldus de officier, worden de grenzen wel eens even overschreden, maar dit ging hem te ver. Hij eiste derhalve voor de drie ten laste gelegde feiten de maximale straf. Het verweer van verdachte, dat hij twee jaar praktijk had opgedaan in Milaan, was voor de Nederlandse wet niet voldoende, aldus de kantonrechter mr. W. de Koning, die conform de eis van de officier vonniste.

Oogdiagnose na schriftelijke cursus

VIJFENVEERTIG Rotterdammers hebben elk zes gulden voor de 'medische adviezen' van de 35-jarige G. W. C. uit Nunspeet betaald.

Zijn „bekwaamheden" op medisch gebied had deze man zich — naar hij zelf vertelde — verworven dank zij een gedeeltelijke schriftelijke cursus over de natuurgeneeswijze in Nederland en Amerika. Ook zou hij een of andere buitenlandse bevoegdheid op dit gebied hebben. Zo meldt Het Vrije Volk.

De Rotterdamse politie hechtte daaraan evenwel niet veel waarde en gaf de man een proces-verbaal wegens het onbevoegd uitoefenen van de geneeskunst.

H. C. kwam eens per vier weken naar Rotterdam waar hij op een adres in

zuid de beschikking had over twee kamers: een wacht- en een spreekkamer.

Zijn patiënten „onderzocht" hij met een stethoscoop, terwijl er voor vergroting van het geneeskundige decorum ook nog een bloeddrukmeter en enige andere medische instrumenten aanwezig waren. Hij paste echter meestal wat hij noemde de „oogdiagnose" toe.

H. C. werkte samen met een Haagse drogist, die met een arsenaal van pakkens, flessen en potjes aanwezig was.

De „geneesmiddelen volgens de natuurgeneeswijze" die de patiënten volgens de „Nunspeter dokter" nodig hadden werden door de Hagenaar graag en vlot verkocht. Deze man regelde ook dag, plaats en uur van de consulten. Toen de Rotterdamse politie dinsdag een inval bij de genezers deed zaten tien mensen in de wachtkamer te wachten.

Al 45 patiënten waren er toen geholpen. Het instrumentarium van H. C. en de geneesmiddelen van de drogist zijn in beslag genomen.

FISCUS EN KWAKZALVERIJ

(vervolg van pag. 1)

12 NIEUWE LEDEN

EEN NIEUW JAAR. Een nieuwe voorzitter. En 12 nieuwe leden.

Zo gaat onze vereniging vol enthousiasme haar 80ste jaar in. Elders in dit nummer blijkt wel hoe fel de strijd tegen Volksvijand Kwakzalver moet worden gestreden.

Vandaar dat wij alle nieuwe, maar ook alle oude leden vragen deze strijd te steunen door opgave van alle gevallen van kwakzalverij die hun in woord of geschrift ter kennis worden gebracht.

Vorm een „vijfde colonne voor de volksgezondheid" en houdt ons op de hoogte van uw verworven kennis.

De volgende nieuwe leden roepen wij een hartelijk welkom toe in onze rijen:

Mej. zr. H. E. Heidema te Roden; de artsen J. Luten, Schwantje, J. Smits, H. Galenkamp, Bekendam, W. H. van Dijk, B. J. Kam, P. C. Lakerveld, allen te Zwolle, dr. H. H. Nanninga te Den Haag, en de heren K. G. van Dijk, die-renarts te Voorts (Geld.) en J. Heinemans te Amsterdam.

nen niet genezen. Als genezing volgt na een bezoek aan een kwakzalver dan is daarmee nog niet aangetoond, dat de kwakzalver ook maar enige invloed op het genezingsproces heeft gehad. Op die manier zou men ook „het uiterste kunnen beproeven" door een bezoek aan de bakker of de schoenhersteller. En volgt dan ook belastingaftrek?

De behartiging van de volksgezondheid eist van de staat, dus ook van de belastingdienst, dat men zo veel mogelijk paal en perk stelt aan het onbevoegd uitoefenen van de geneeskunde. Daarom: geen aftrek meer van de kosten van een bezoek aan de duistere holen der kwakzalvers.

Ten slotte geven wij een gedeelte weer van het artikel van de fiscale medewerker van het genoemde dagblad:

De ouders van een kind dat ongeneeslijk ziek was, naar uit de verklaring van de arts was gebleken, wilden nog één ding ter genezing proberen: een bedevaart naar Lourdes. De inspecteur nam deze uitgave niet als kosten ter zake van ziekte. Immers, Lourdes is een bedevaartplaats en geen herstelingsoord.

Trouwens: het is de vraag of de wet onder kosten van ziekte heeft begrepen de kosten van het zoeken van genezing langs bovennatuurlijke weg.

De belastingplichtige legde zich niet bij de beslissing van de inspecteur neer. Hij beriep zich op de rechter. De rechter, in casu het Gerechtshof te 's-Hertogenbosch, had een andere visie op de situatie. Allereerst werd beslist dat in rooms-katholieke kringen in soortgelijke omstandigheden het zeer gebruikelijk is een bedevaart naar Lourdes te maken en daar genezing te zoeken. De grenzen der redelijkheid zijn zeker niet overschreden. Alhoewel volgens de officiële medische wetenschap kans op herstel zeer gering

is, mag de belastingplichtige het uiterste beproeven om het leven van zijn kind te redden. De kosten van de bedevaart zijn ziektekosten, die begrepen behoren te zijn onder buitengewone lasten, aldus het Hof.

Genezers

Het hof liet het niet alleen bij deze overweging. Zowel in het religieuze vlak als daarbuiten worden vaak pogingen gedaan tot genezing. Vaak met toestemming van de officiële medicus, nog vaker buiten de officiële medische hulp om. Wie kent niet de vele „kwakzalvers", de handopleggers, de wichelroedelopers en meer van dit soort genezers — zowel in het geval als men officieel geen hoop meer heeft, als in het geval dat de belastingplichtige het liever dadelijk zoekt bij de niet-officiële medicus zijn evengoed ziektekosten, aldus het Hof.

Immers uit niets blijkt dat tot de uitgaven terzake van ziekte in de zin van het besluit niet zouden behoren de kosten van het zoeken van genezing langs bovennatuurlijke weg.

Bureau Vereniging

HET BUREAU van de Vereniging tegen Kwakzalverij is gevestigd ten huize van de directeur, de heer D. H. van den Bosch, „Groot Schuttershoef", Arnhemseweg 10, Leusden post Amersfoort.

Aan dit bureau zijn alle inlichtingen omtrent de vereniging en de kwakzalverijbestrijding verkrijgbaar.

Directeur Van den Bosch is gaarne bereid verzoeken tot het houden van lezingen over de kwakzalverij te behandelen.

Fantasia en werkelijkheid

PROSANO HONING

EEN ALOM VERBREID stroobiljet uitgegeven door de Honinghandel „Holland“ N.V. Den Haag prijst met veel nadruk het geregeld gebruik van honing aan. Allerlei ware dingen worden erin vermeld als b.v. „Honing is veel meer dan lekkernij, het is uiterst voedzaam en een gezonde broodbelegging“ en één kilo Prosanohoning staat gelijk met 1 kg melk, 1 kg. vlees en 1 kg eieren samen. Ook dit laatste gaat wel ongeveer op.

Er is dan ook niets tegen en alles vóór om het gebruik van de zo smakelijke, door kinderen zo graag genomen honing te bevorderen. Maar dan moet de Honinghandel Holland niet haar eigen ramen ingooien door in dat zelfde stroobiljet er op los te fantaseren en allerlei dingen te vertellen die de toets der kritiek niet kunnen doorstaan. Enkele voorbeelden van deze fantasia noem ik.

„De wonderbare werking van Prosano honing is verklaarbaar: Prosano honing is leven, Prosano honing is kracht; en leven geeft leven, kracht geeft kracht. (was het maar waar!) Prosano honing voorkomt en geneest elke besmetting- of stofwisselingsziekte.“

Prosano honing is aseptisch d.w.z. hij voorkomt de vorming van bacteriën(!) Hij is antiseptisch, d.w.z. hij vernietigt eventueel aanwezige woekeringen. Prosano honing werkt verzachtend, pijnstillend, maagversterkend, afvoerend op alle overtollige vochten en vet, bevordert de spijsvertering, geneest en versterkt borst, zenuwen en longen.“ Dit is wel genoeg om de leveranciers van deze honing tot kwakzalvers te stempelen.

Maar het ergste is wel wat de schrijver vertelt over de „managerziekte“. *„Deze neemt zeer toe en wordt gekenmerkt door een hartinfarct en veroorzaakt dikwijls een plotselinge dood. In één van onze grote steden zijn al ongeveer 16.000 gevallen en het aantal neemt steeds toe. Terwijl wie deze ziekte overleeft elke kans moet benutten zijn gereduceerde levenskansen te vergroten. Allen die een gejaagd en nerveus leven (moeten) leiden, blootstaan aan psychische spanningen, een te hoog lichaamsgewicht hebben, te weinig nachtrust genieten, te veel alcohol gebruiken of te veel roken, lopen de kans, dikwijls zonder enige waarschuwing vooraf te worden getroffen.“*

Hiermede wordt wel voldoende angst gewekt. Ik kan me voorstellen dat de

liefhebbende echtgenoten van personen, die volgens bovenstaande levenswijze de kans lopen aan de managerziekte te gaan lijden zich zullen haasten om potten honing te kopen om daarvoor het grote gevaar dat haar mannen lopen te verkleinen of op te heffen. Net of de oplossing niet op een heel ander terrein ligt! En als men dan verder leest: *„De dagelijkse berichten spreken voor zich. Bij een onderzoek door een academie van wetenschappen*

kwam het merkwuurdig feit aan het licht dat van de 130 personen, die ouder waren dan 100 jaar, 80% bijenhouders waren.“ Ik zou wel eens een enquête willen houden onder 100-jarigen. Ik ben er wel zeker van, dat we maar heel weinig iemkers onder hen zouden vinden.

Dit is geen waarschuwing tegen het gebruik van honing (suikerzieken zullen er zeker voorzichtig mee moeten zijn maar overigens over honing niets dan goeds). Maar dan ook alleen honing aanprijzen om zijn hoog voedingsgehalte en zijn lekkere smaak en niet proberen te gaan fantaseren over andere goede werkingen van dit uitstekende voedingsmiddel.

Men zou zijn doel voorbijschieten!

R. E. W.

OSBORN:

Gevaar voor de VOLKSGEZONDHEID

„HET OPTREDEN van Osborn richt schade aan aan menig godvruchtige ziel en vormt een bedreiging voor de geestelijke volksgezondheid,“ zo is meegedeeld op een studiedag van de katholieke centrale vereniging voor geestelijke volksgezondheid.

Meer dan 1200 personen, onder wie de minister van Maatschappelijk Werk, mej. dr. M. A. M. Klompé en de bisschop van Rotterdam woonden de studiedag bij, zo lezen we in Het Haarlems Dagblad.

Prof. dr. G. A. Lindeboom, van de Vrije Universiteit te Amsterdam, sprak over lichamelijk lijden en geestelijke gezondheid.

Alleen de geestelijk gerijpte mens, zal, naar zijn oordeel, ziekte of lijden niet louter als een pijnlijke onvrijheid ervaren, maar met de hem gebleven mogelijkheden komen tot het stellen van daden waarin hij zijn vrijheid beleeft en anderen geestelijk sterkt.

„Bij ziekte is het lichaam voortdurend aanwezig in het bewustzijn van de patiënt. Vaak ook wordt het geweten wakker en vraagt de patiënt zich af, of zijn ziekte niet het gevolg is van een oude zonde.“ Volgens prof. Lindeboom worden dergelijke schuldreacties nogal eens aangetroffen bij kankerpatiënten. De opvatting van de ziekte als een rechtstreekse straf op een onbeleden zonde heeft steeds een grote rol gespeeld, zo zei prof. Lindeboom, die in dit verband herinnerde aan het bezoek van Osborn aan Nederland. Hij verklaarde, dat God natuurlijk op gebed kan genezen, maar dat het ook zeker is dat door Osborns optreden schade is aangericht aan menige godvruchtige ziel. In deze vorm gebracht en met geweld opgedrongen, betekent de opvatting dat ziekte een gevolg is van de zonde, volgens hem, een bedreiging voor de geestelijke volksgezondheid, niet alleen van de enkeling, maar ook van het volk. Prof. Lindeboom besprak ten slotte enkele positieve geestelijke reacties op lijden en ziekte.

AAN ALLE LEDEN

verzoekt de penningmeester hem de contributie 1961 ten bedrage van f7,50 te gireren. Voor studenten, verpleegsters, kraamverzorgsters, arts-, tandarts- en apothekersassistenten bedraagt de jaarcontributie f 2,50.

Hoe eerder U gireert, des te meer verlicht U de taak van de penningmeester!

De gironummers van de Vereniging tegen de Kwakzalverij zijn: postgiro 32237 en gemeentegiro Amsterdam K 1672.

HULDE AAN VOORZITTER FUNKE

BIJ ZIJN AFTREDEN als voorzitter van de Vereniging tegen de Kwakzalverij is aan dr. H. H. Funke van vele zijden lof toegezwaaid.

Als samenvatting van alle hulde, die de scheidende praeses werd aangeboden tijdens de jaarvergadering en in de pers, kan men niet beter doen dan het loffelijk artikel citeren, dat De Volkskrant op de dag van de jaarvergadering publiceerde.

In dit artikel wordt de arbeid van dr. Funke naar waarde geschetst en het geeft in kort bestek een overzicht van het „strijdtoneel” waarin hij zich — en dat is ieders oordeel — zo bijzonder heeft onderscheiden.

Ziehier een uittreksel uit het Volkskrant-artikel:

Bedachtzaam

EEN WIJZE, beminnelijke mens, die vanachter het bureau in zijn spreekkamer langzaam formuleert, om de tijd te hebben zijn meningen even het goudwegertje van zijn grote bedachtzaamheid te laten passeren: dat is de arts dr. H. H. Funke senior. Hij zegt, moegestreden te zijn. Een leeftijd van 61 jaar, waarvan tien jaar in dienst stonden van de „Vereniging tegen de Kwakzalverij”, vindt hij te hoog geworden om nog vol moed te zijn in „het gevecht”. Daarom treedt hij als voorzitter van de vereniging af. Er moet hem iemand opvolgen, die nog niet als „generaal” aan het front „tegen de kwakzalverij” heeft gestaan. Die mag misschien ouder zijn dan dr. Funke, hij zal „frisser” en vuriger kunnen commanderen — want dat kan niemand meer opbrengen, die tien jaren het medisch-geschoolde commando tegen de medisch-ongeschoolde beunhazerij heeft aangevoerd. „Het is een moeilijke, langdurige en ondankbare strijd, waarbij je nooit zeker kunt zijn van steun uit het achterland”, zegt dr. Funke. Het achterland bevat de mensen met de ziekten en de kwalen. „Maar maakt u hun asjeblief geen verwijt!”

Groot front

De kwakzalverij beslaat een groot front, vol allerzonderlingste lieden met vreemdsoortige en gevaarlijke wapenen. Daar is eerst „vaders likkepot”, de kruik met de zalf, die men met evenveel gemak op brandwonden als op snijwonden strijkt en die — naar men beweert — tegen „alles” helpt. De likkepot is overgegeven van vader op zoon en zoals hij bestond in de

Lovend artikel in de Volkskrant

zeventiende eeuw, zo bestaat hij nu nog. Dan zijn er de kruiden-mengers en de „strijkers”, de magnetiseurs en de „genezers-per-post”, terwijl de laatste jaren een groot getal „paranormale genezers” het kwakken-front is komen versterken. En de mensen met de kwalen? Zij houden die allerzonderlingste lieden in stand en blijven hen aan geld helpen, in de argeloze mening, dat het de zalvers en de strijkers niet om de centen, maar om de genezing te doen is.

Tachtig jaar

TACHTIG JAAR heeft de vereniging, waarvan dr. Funke tien jaar voorzitter is geweest, pogen te verhinderen dat duistere lieden door de mazen kropen van de wetgeving op de geneeskunde. Als tastbaar resultaat kan men alleen aanvoeren, dat de kwakzalverij uit een stad als Amsterdam nagenoeg verdween. De beoefenaren ervan werden gedwongen uit te wijken naar het platteland, waar zij tussen de boerderijen en in afgelegen oorden een prachtig afzetgebied vonden voor hun medisch-onverantwoorde hokus-pokus. Daar kon een „voetspecialiste”, die slechts de kunst van het schoen-stikken verstond, zich „ontfermen” over een oude, moeilijk-lopende weduwe en haar invalide dochter. Tijdens de rechtszitting tegen de „specialiste”, te Arnhem, kwam aan het licht, dat zij per behandeling 850 gulden had gevraagd en..... gekregen.

In Putten behandelde een masseur met veel strijken en wrijven een vrouw, die „een knoop in de rugspieren” had, een kwaal die later een ernstige vorm van tuberculose in de onderste rugwervels bleek te zijn. De masseur zou de knoop er wel even uitstrijken.

Tijdens een zitting van het kantongerecht in Den Haag bleek een gedagvaarde magnetiseur een aan hoofdpijnlijdende patiënt tot 138 bezoeken gedwongen te hebben. Kosten per consult: 2 gulden 50! In Limburg en Brabant duiken steeds meer „vrome mannetjes” op, die zich met strijken en biddend zalven een enorme praktijk verwerven, geen prijzen vragen, maar bij de uitgangen hunner „nederige” woningen een schaal hebben staan met het opschrift: „Voor het levensonderhoud van uw genezer”. De suikerziekte tenslotte is door vele kruidenkwakken tot dankbaar en winstgevend werkterrein gekozen. Zij speculeren op de vrees, die vele suikerpatiënten hebben voor het dagelijkse „spuitje van de dokter”. Zij tonen zich „zachte heelmeeesters” en veroorzaken geen pijn, maar werken met kruiden — met varkens-

gras bijv. — en realiseren zich in hun ondeskundigheid niet, hoeveel schade zij hun klanten berokkenen. De kruidenknappen hebben veelal geen notie van de oogafwijkingen, die bij onbevoegde „behandeling” van patiënten kunnen optreden.

Lastig

Zo is het front, dat dr. Funke jarenlang voor zich heeft gezien, uitgestrekt en zeer lastig te bevechten. Hij heeft zich moeten verdiepen in de vraag, waarom in nog zoveel gevallen de geneeskunde het moet afleggen tegen de kwakzalverij. Ook heeft hij zich moeten realiseren, hoe slecht aanwijsbaar vaak de resultaten zijner vereniging zijn geweest, „want de kwakken blijven als paddestoelen uit de grond schieten”. Strikt genomen kunnen artsen, zo zij de persoonlijke verantwoordelijkheid hunner patiënten wensen te respecteren, hun geen bezoek aan een magnetiseur met even zoveel woorden verbieden. „Ze kunnen hen slechts nadrukkelijk op de gevolgen van hun voornemen wijzen. Met meer klem treed ik op wanneer kinderen in het geding zijn, die over hun welzijn niet zelf kunnen beslissen en wier ouders dat welzijn wel eens in gevaar kunnen brengen met een magnetiseursbehandeling of iets dergelijks.” Dr. Funke weet maar al te goed, hoeveel interessants er schuilt in de hokus pokus der kwakzalverij. „De mensen zijn tuk op vliegjes magie. Wat zou ik niet een succes kunnen boeken, wanneer ik hier in de spreekkamer wat bengals vuur aanlegde, daar bezwerende gebaren bij maakt en schorre kreten uitstootte.

Triest

Ik behoefde maar wat hysterisch aangelegde patiënten er bij te halen, om diepe indruk te maken. Man, man — wat zouden ze dat aardig van me vinden.” De kwakken-bestrijder wuift met een glimlach het tafereel weg en bekent: „Vaak komt het voor, dat patiënten rechtstreeks van de dokter naar een strijker of zalver lopen. Hun geduld is dan uitgeput. De deskundige behandeling was wellicht bijna ten einde, had bijna succes. Triest is, dat het resultaat eerst duidelijk wordt na het bezoek aan de magnetiseur. Die gaat dan met de eer strijken, welke de huisarts toekomt. Vecht daar eens tegen! Vecht eens tegen de overtuigingskracht, waarmee veel kwakzalvers spreken. Of tegen hun bezweringskunst, die hun klanten in een ban van haast bovennatuurlijke gevoelens brengt!”

REDACTIE:

Medisch redacteur:

dr R. E. Wierenga, arts, Barchem

Pharm. redacteur:

J. E. Buiters, apotheker, Zwolle

Bestuur van de Vereniging tegen Kwakzalverij: A. P. N. de Groot, Arts te Hilversum, Voorzitter; E. Mijnaerends, Tandarts te Amsterdam, Vice-voorzitter; Mevr. A. Burbach-van der Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden, Secretaris; L. Brest te Amsterdam, Penningmeester; Mej. E. H. Hengeveld, Arts te Zwolle; Dr. H. H. Funke, Arts te Amsterdam; Mr. J. E. Goudsmit, Kantongerechter te Haarlem; Dr. H. H. Scholten, Dierenarts, Veterinair Inspecteur van de Volksgezondheid te Haarlem; H. Dijkstra, Oud-Commiss. van Politie te Amsterdam; A. Verschuur, Arts te Amsterdam; Mr. J. D. van den Berg, Rechter te Arnhem; Mr. G. C. M. van Nijnatten te Voorburg, Referendaris bij het Ministerie van Justitie; Dr. J. H. Ligterink, Arts en Apotheker te Amsterdam; Dr. R. E. Wierenga, Arts te Barchem en J. E. Buiters, Apotheker te Zwolle.

Lidmaatschap van de Vereniging incl. Maandblad min. f 7.50, voor studenten, verpleegsters, arts-, tandarts- en apothekers-assistenten en kraamverzorgsters f 2.50. Adres voor het opgeven van leden en abonné's: Mevr. Burbach-v. d. Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden. Penningmeester: L. Brest, Argonautenstraat 19a, A'dam-Z. Postgiro van de Ver. 32237 te Amsterdam - Gem. Giro K 1672.

DRUKKERIJ SYSTEMA N.V.
Amsterdam

Abonnement per jaar franco per post bij vooruitbetaling f 7.50, voor studenten, verpleegsters, arts-, tandarts- en apothekers-assistenten en kraamverzorgsters f 2.50

Administratie Maandblad:

Mevr. A. Burbach-v. d. Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden, tel. 02959 - 19114.

TEGEN DE KWAKZALVERIJ

REDACTIE-ADRES: O. Kuijk, Brantwijk 76, Amstelveen

Opgericht 1 januari 1881

DIRECTEUR-GENERAAL VOLKSGEZONDHEID**VAN DE VOORZITTER****Appèl aan de artsen**

HET IS VERHEUGEND met toestemming van prof. dr. P. Muntendam de paragraaf over „Kwakzalverij” uit zijn boekje „Maatschappelijke Gezondheidszorg” in ons maandblad over te kunnen nemen.

Speciaal de zinsnede eruit, waarin de medische wereld op het hart wordt gedrukt zich ernstig te verzetten tegen de praktijken van die kwakzalvers moge hier met nadruk worden onderstreept. Stelling nemen tegen de praktijken van onbevoegden alleen moet echter niet voldoende worden geacht: ook tegen **bepaalde** praktijken van sommige wel-bevoegden dient de strijd te worden aangebonden.

Hier ligt m.i. een belangrijke taak voor de maatschappij tot bevordering van de geneeskunst.

Hoe noodzakelijk dit is moge blijken uit het hoofdartikel, onder de titel „Celtherapie”, van de hand van prof. dr. J. R. Prakken, verschenen in het Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde van 28 januari j.l., pag. 157.

Daarin trekt de hooggeleerde schrijver van leer tegen de argumentatie, kenmerkend voor aanbevelingen van kwakzalvers, waarmede reclame wordt gemaakt voor de „waarde” van deze therapie, die hier te lande door enkele artsen wordt bedreven zonder enige wetenschappelijke grond.

Het is dezelfde methodiek, die men al sinds lange tijd kent bij de propaganda voor de paranormale „geneeskunst”.

Met schijnargumenten en halve waarheden — zo niet met nog verwerpelijker methoden —

OVER KWAKZALVERIJ

Overgenomen uit:

MAATSCHAPPELIJKE GEZONDHEIDSZORG door Prof. Dr. P. Muntendam, bestemd voor het Nijverheidsonderwijs en de Verpleegstersopleidingen.

„KWAKZALVERIJ.

Het onbevoegd als beroep uitoefenen van de geneeskunst heet kwakzalverij. Zij is gebaseerd op de goedgelovigheid van het publiek en de reclame, vooral in de vorm van de advertentie, maakt hiervan een dankbaar gebruik. De kwakzalver past zijn vermeende kunst op de meest verscheiden manieren toe. Smeersels en kruiden, waterkijken of gezondbidden, waardeloze apparaten ter bescherming tegen „aardstralen”, in dit alles wordt nog steeds door een deel van het mensdom geloofd. Het is in verband met deze lichtgelovigheid van het publiek, dat de medische wereld zich ernstig moet verzetten tegen de praktijken van de kwakzalvers. Tal van personen zijn het slachtoffer geworden van de kwakzalver omdat zij het tijdstip, waarop zij operatief of anderszins nog van hun lijden verlost konden worden, voorbij lieten gaan om te geloven in de „wonderdokter”.

De Vereniging tegen de Kwakzalverij, welke o.a. een maandblad uitgeeft, heeft in deze reeds veel en nuttig werk verricht. Ook de dagbladpers kan haar medewerking verlenen door geen advertenties of artikelen over geneesmiddelen en geneeswijzen op te nemen dan nadat deze deskundig zijn beoordeeld. Het zwaartepunt van de strijd tegen de kwakzalverij moet gelegd worden in een goede voorlichting en opvoeding van het publiek.”

wordt het gemis aan wetenschappelijke bewijzen versluierd.

Als zaailingen schieten de drogredenen stevig wortel in de uitstekende voedingsbodem: de goedgelovigheid van het publiek. Het is in de eerste plaats aan de artsen verder voortschrijden van dit kwaad een halt toe te roepen en het daarna terug te dringen tot onschadelijke proporties.

Dit dient te geschieden door individuele voorlichting in eigen patiëntenkring, maar verder vooral ook door de werkers op het gebied van de bestrijding van de kwakzalverij in staat te stellen hun strijd zo krachtig mogelijk en op zo doeltreffend mogelijke wijze verder te kunnen voeren.

**Hebt U
DE CONTRIBUTIE
reeds voldaan?**

De gironummers van de Vereniging tegen de Kwakzalverij zijn:
postgiro 32237 en gemeentegiro
Amsterdam K 1672.

Een dringend appèl aan de artsen massaal toe te treden als lid van de Vereniging tegen de Kwakzalverij moge in bovenstaande documentatie z'n rechtvaardiging vinden.

A. P. N. DE GROOT.

Zwaardere straffen?

AKKOORD!

PROF. MR. J. M. VAN BEMMELEN, een van onze vooraanstaande rechtsgeleerden, is een man, die gelooft dat er succesvolle onbevoegde genezers bestaan.

Dat is op zichzelf te betreuren. Hij zou, dunkt ons, er beter aan doen zijn overtuiging op dit punt afhankelijk te stellen van een deskundig onderzoek van medici, psychologen en natuurkundigen. Dat is altijd het standpunt van onze vereniging geweest: eerst een deskundig, objectief onderzoek, daarna een waterdichte wettelijke regeling.

Prof. Van Bemmelen wil eerst een wettelijke regeling. Wij zijn het daarmee dus niet eens. Maar de wijze waarop prof. Van Bemmelen de zaak geregeld zou willen zien is op zichzelf boeiend genoeg.

In het blad „De Paranormale Genezer“, uitgave van de Nederl. Federatie van Paranormale en Natuurgenezers, die zich ten doel stelt wettelijke erkenning voor deze genezers te bereiken, bespreekt prof. van Bemmelen de vraag of er redenen zijn om wijziging van de wet op de geneeskunde te overwegen. Volgens deze strafrechtgeleerde moet het antwoord op deze vraag bevestigend luiden.

Hij bepleit wijziging op grond van het feit dat zijns inziens „de huidige regeling indruist tegen de vrijheid van keuze van geneeskundige behandeling, de huidige regeling vrijwel geen effect sorteert en zij grote rechtsongelijkheid verwekt“. „Als vierde argument zou men“, aldus prof. Van Bemmelen, „de resultaten, behaald door de besten onder de onbevoegde genezers, kunnen aanvoeren. Daartegenover moeten echter onmiddellijk de ongelukken, veroorzaakt door beunhazen en kwakzalvers, als keerzijde worden gesteld. Wat dit argument betreft moet niet het belang van de (kleine) groep genezers de doorslag geven, maar het belang van het grote publiek.“

Langer cel in

Wil men de vrijheid om genezing te zoeken bij wie men wil, handhaven, dan bepleit prof. Van Bemmelen invoering van een nieuw artikel in het Wetboek van Strafrecht onder de categorie „misdrijven“, waarbij met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren wordt bedreigd de genezer, wiens behandeling de dood van een patiënt ten gevolge heeft. Indien zwaar lichamelijk letsel het gevolg is, zou de schuldige gestraft moeten kunnen worden met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren. Indien de behandeling schade heeft toegebracht aan de gezondheid: een gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van ten hoogste f 10.000. Schuld zou niet bewezen moeten worden, doch alleen het causaal verband vastgesteld.

Prof. Van Bemmelen wil aldus volledige vrijheid van keuze van geneeskundige behandeling handhaven met invoering van een artikel, dat de gelegenheid opent om — bij misbruik van die vrijheid — de genezer strenger te bestraffen dan volgens de huidige bepalingen mogelijk is.

Nu moeten wij toch toegeven, dat wij het met de vorm van de regeling voor een belangrijk deel eens kunnen zijn. Strengere straffen voor kwakzal-

OUD NIEUWS!

Uit Het Leidsch Dagblad van 11 december 1860:

— In een gemeente van Noord Holland wil een persoon de ligtgloovige menigte op zonderlinge wijze van bestaande kwalen genezen. Hij raakt even de wonden of hun ligchaam aan, prevelt daarbij cenige woorden en beweert voorts tot het verleenen van hulp alleen kracht te hebben door een in het Opperwezen gesteld vertrouwen. Het is bijna ongelooflijk, hoe nog in den tegenwoordigen tijd onderscheiden menschen dien persoon raadplegen, met voorbijgang van geneeskundige hulp, soms evenwel met het noodlottig gevolg dat kwalen, die, naar het oordeel van deskundigen hadden kunnen genezen worden, door verzuim van goede hulp droevig zijn afgelopen.

vers lijken ons de beste remedie om paal en perk te stellen aan het kwaad van de onbevoegde genezers.

Er dient echter voldaan te worden aan één eis. Zij die ongestraft kunnen blijven moeten de bewijzen van hun „bekwaamheid“ overleggen aan een commissie, die boven de partijen staat. Een commissie, die geen enkele twijfel over haar deskundigheid en onafhankelijkheid mag laten bestaan.

We hebben het gevoel, dat deze commissie weinig „erkenningen“ zal kunnen uitgeven. Blijft slechts over wat wij nu al zo lang wensen: bevoegde uitoefening van de geneeskunde en zware straffen voor overtredingen op dit punt.

Maar wie vormt die commissie? Dat mag beslist niet een scherts-college zonder medici zijn, zoals zich hier en daar wel eens aandient!

MILJOENEN ROEBELS DOOR KRUIDEN

DAT MEN ZELFS in Rusland een miljonair kan worden dank zij de kwakzalverij leert een artikeltje in de Engelse Daily Express, waarin een correspondent uit Moskou meldt dat een vrouwelijke kwakzalver tot drie jaar gevangenisstraf is veroordeeld wegens het onbevoegd uitoefenen van de geneeskunde.

De Russin verkocht kruidenmengsels, waarvan zij beweerde dat alle ziekten, behalve blindedarmontsteking, er mee genezen konden worden.

De miljonairse verspreide pamfletten in Leningrad en zond bestelbonnen naar haar vaste klanten. Haar dagelijkse omzet bedroeg 5000 roebels, het maandsalaris van een fabrieksbedrijfs-leider. Een arts, een advocaat en een accountant stonden in haar dienst.

Hoogmoed veroorzaakte haar val. Nadat zij 27.000 roebels had geofferd voor de wegaanleg naar een collectieve boerderij vroeg zij bij de bevoegde autoriteiten een onderscheiding aan.

Inplaats van een onderscheiding te geven onderzochten de Russen de herkomst van haar welstand, waarna een vervolging werd ingesteld.

In de ban van Thaumias

IRIS, DOCHTER VAN THAUMIAS.

De hoogleraar in de oogheekunde aan de universiteit te Bonn schrijft in de „Deutsche medizinische Wochenschrift“ (bl. 1885) een opstel over de irisdiagnostiek en toont daarbij glashelder aan, dat deze berust „auf Behauptungen die sich einwandfrei als nicht richtig erweisen“. Vijf kolom over anatomie, fysiologie en pathologie van de iris leiden het professorale stuk in.

Het is opmerkelijk, dat in een blad voor artsen een hoogleraar zich voor een fundamentele behandeling van het hersenschimmige onderwerp zoveel moeite getroost. Als motief noemt hij de plicht van ons artsen, „warnend unsere Stimme zu erheben, denn die Irisdiagnose ist kein harmloser Mythos“. Maar uit andere bron weet men, dat in Duitsland niet weinige artsen de irisdiagnostiek beoefenen. Voor zover zij bona fide zijn, geldt ook voor hen wat de schrijver zegt van de zieken die van de iriskijkers hulp verlangen: „Sie stehen ganz im Banne von Thaumias, dem Gott der Wunder und seiner Tochter Iris. Mythos und Aberglaube lassen sich nicht mit Vernunft- und Verstandeskraften ausrotten“.

(Ned. Tijdschrift voor Geneeskunde)

„Genezing is van minder belang” zei raadsman

GALBLAAS VEROORZAAKTE HOEST, VOND KWAKZALVER

Slechte imitatie van geneeskunst

„EEN SLECHTE IMITATIE van de moderne geneeswijzen, gecombineerd met een onvoldoende techniek”, was het oordeel van de arts dr. R. J. H. Kruisinga te Leeuwarden over de „natuurstische geneeswijze” van de 67-jarige heilpaedagoog en natuurgeneeskundige te Zaandam, Leendert K., die in Sneek verschillende patiënten had behandeld en daarvoor voor de rechtbank in Leeuwarden terecht stond.

„Hier is de concurrentie aan het woord” vond de raadsman, mr. J. H. Cornelis. De officier, mr. H. Nijmeijer vorderde ter zitting bevestiging van het kantonrechtvonnis, waarbij K. tot viermaal f 150,— boete sub. 30 d.h. was veroordeeld.

Enkele jaren geleden begon K., die zijn praktijk al 40 jaar uitgeoefend zou hebben, zittingen te Sneek te houden. A raison van f 10,— per consult — behoeftigen voor half geld of gratis — hield hij eens in de zes weken zitting.

Onder zijn patiënten bevond zich de 60-jarige mevrouw J. Z., die lijdende was aan reumatiek. Hij nam haar bloeddruk op, streek met een wichelroede langs haar lichaam en schreef verpakte medicijnen voor.

Dezelfde therapie paste hij toe op de 18-jarige M. T., die aan toevallen leed, bij de 4-jarige K. v. d. Z. (asthmapatiëntje) en bij de 50-jarige J. J., die met

Bureau Vereniging

HET BUREAU van de Vereniging tegen Kwakzalverij is gevestigd ten huize van de directeur, de heer D. H. van den Bosch, „Groot Schuttershoef”, Arnhemseweg 10, Leusden post Amersfoort.

Aan dit bureau zijn alle inlichtingen omtrent de vereniging en de kwakzalverijbestrijding verkrijgbaar.

Directeur Van den Bosch is gaarne bereid verzoeken tot het houden van lezingen over de kwakzalverij te behandelen.

een stevige hoest tobde. Bij de laatste patiënte constateerde K. een afwijking van de galblaas, nieren en dikke darm en schreef een dieet voor, zo meldt het Friesch Dagblad.

Verdachte zei, dat hij trillingen in zijn handen voelde, als hij in de buurt van een ziek lichaamsdeel kwam. Ook aan de ogen van de patiënten kon hij afwijkingen constateren. Hij had in Amsterdam een opleiding in de diëtleele gevolgd.

De arts, dr. Kruisinga, vond het nogal arrogant van de verdachte, dat hij meende in enkele avondcursussen evenveel kennis op te kunnen doen als artsen, die zeven jaar moeten studeren. Het gevaar van dergelijke kwakzalvers lag z.i. hierin, dat de patiënten van de huisarts wegbleven. Overigens was bij K. niet van een paranormale begaafdheid sprake.

„Goed stuk brood”

De officier vond het wonderlijk, dat in een tijdsbestek, waarin de „ontdekkers” en „spoetniks” door het lucht ruim suizen, de rechtbank zich nog met dergelijke zaken moet bezighouden. „Maar wenden wij ons oog weer naar de aarde, dan zien we, dat daar het rationele ten top gedreven is.”

Hij kon zich dan ook wel begrijpen dat de eenvoudige zielen meer vertrouwen hadden in een man met een baard en bruine ogen, dan in een arts in een witte doktersjas, die met een injectie spuit in de hand stond. „Er is in deze verzakelijkte wereld een goed stuk brood weggelegd voor charlatans” veronderstelde hij. Hij gaf toe, dat er enkele kwakzalvers waren, die niets anders dan het heil der mensheid op het oog hadden, maar z.i. kan men de meeste kwakzalvers, die ons land rijk is, betitelen met „kwakken”. Hij vorderde bevestiging.

In arren moede...

„Het moet nu maar eens uit zijn met de fabeltjes, dat de kwakzalver de patiënt bij de dokter weghoudt” vond de raadsman. „Dit argument heeft al 50 jaar in de rechtszalen gegalmd, maar het is geen eerlijk strijdmiddel. Het is een goedkoop en afgezaagd argument van de concurrentie. Want wie gaan naar de kwakzalvers? Geen mens, die bij een dokter baat vond. Men wendt

zich pas in arren moede naar de natuurst, wanneer de medici machteloos staan.”

Ook waren het z.i. niet de simpele zielen, die bij dergelijke mensen op het spreekuur kwamen. „Deze mensen vormen maar een klein percentage. Vooral predikanten zijn trouwe bezoekers, maar ook van die exacte ingenieurs, die spoetniks maken. Juist zij weten immers dat de wetenschap nog maar in de kinderschoenen staat en dat wij nog maar zo weinig weten.” Z.i. stond onomstotelijk vast, dat sommige mensen occulte gaven hadden, die niet verklaarbaar waren. Hij wees daarbij op de apostelen, die „onder de huidige wet het nog beroerder gehad zouden hebben.”

Mogelijk dat hun patiënten alleen door de suggestie werden genezen, maar wat geeft dat?” vroeg hij zich af, het blijft hetzelfde of men nu door handoplegging, door een orkest of door een wichelroede geneest?” Van minder belang daarbij was, dat de onderhavige patiënten weinig baat hadden gevonden. „Ook wij advocaten, moeten de mensen vaak onbevredigd naar huis sturen,” zei hij.

NIEUWE LEDEN

DE AANWAS duurt voort. Weliswaar zijn deze maand slechts twee nieuwe leden tot onze vereniging toegetreden, maar wie zou meer willen verwachten na de drukke feestmaand december.

Dit tweetal levert het bewijs van de constante groei van onze vereniging. Wij roepen hen een hartelijk welkom toe en verzoek alle nieuwe en oude leden om de redactie op de hoogte te houden van de gevallen van kwakzalverij, die hen bij woord of geschrift ter kennis komen. De nieuwe leden zijn dr. L. D. Korthuis, arts, te Barneveld en de heer A. P. Petten, apotheker te Hilversum.

Niet het maximum

NAAR AANLEIDING van de mededeling in het blad van januari 1961 onder het hoofd „Tandtechniek met f 900,— beboet, waarin wordt gesproken van een maximumstraf van drie maal driehonderd gulden boete, maakt een tandarts ons er op attent, dat de maximumstraf f 1000,— per geval is. Hier was kennelijk sprake van een drievoudige overtreding. De maximumstraf zou dus geweest zijn drie maal duizend gulden.

Sterk staaltje van aardstralenbedrog

„JA KIJK, EDELACHTBARE, hij zei dat mijn vee last had van aardstralen. Hij zou me daar wel van af helpen met zijn apparaat. Ik ben nooit naar die kastjes gaan kijken, want ik was er een beetje bang voor.” Er klonk verontwaardiging in de stem van boer Heijink uit Ruurlo, toen hij deze verklaring aflegde voor de Zutphense rechtbank.

Achter hem stond de verdachte, de 25-jarige H. C. ten B. uit Enschede, een zelfverzekerde jongeman, die ook wel bekend staat als Bonando, telepaat en helderziende. Hij heeft kennelijk niet kunnen voorzien, dat de officier van Justitie een jaar gevangenisstraf, waarvan vijf maanden voorwaardelijk, tegen hem zou eisen. De uitspraak was conform de eis. Beschuldiging: oplichting, lezen we in Het Vrije Volk.

Fraai verhaal

Het was een fraai verhaal, dat Bonando tientallen boeren had doen geloven. Uitgerust met wat oude radio-onderdelen was hij de Achterhoek ingetrokken, hier en daar een boer bezogkend. Wanneer de kennismaking meeviel, onthulde Bonando zijn geheim: hij maakte samen met een Duitse professor een studie van aardstralen en magnetische velden. Meestal werkte hij in ziekenhuizen en kastelen, maar het leek hem toch ook wel interessant, eens een proef te nemen met een boerderij. „En bij u zou ik goed kunnen werken,” zei hij tegen de boer, „want uw vee heeft last van aardstralen. In die hoek van de stal is zeker wel eens een koe gestorven?” Dat zou best eens kunnen, dacht de boer dan.

„Nu, zo sprak de deskundige dan verder, „ik zal de dieren voor eens en altijd van de narigheid afhelfen.” Om de boer te helpen zou hij zijn toestel wel voor een paar weken achterlaten

OFFICIER:

Ergelijk misbruik van, goedgelovigheid

en dan zou hij met zijn Duitse vriend terugkomen om het resultaat te onderzoeken.

Het hoefde de boer niets te kosten, want het ging om de wetenschap. Een ding moest de boer echter goed begrijpen: de apparatuur was erg kostbaar, misschien was de waarde wel twaalfduizend gulden.

De deskundige wilde daarom wel graag een borgsom hebben. Als hij zijn toestel weer onbeschadigd terugkreeg dan zou de boer zijn geld terugkrijgen.

Zonder uitzondering kwamen Bonando's slachtoffers onder de indruk van zijn wetenschappelijke aanpak. En zij betaalden de borgsommen, variërend tussen tweehonderd en driehonderd gulden.

De zelfverzekerdheid van Ten B. ging zo ver, dat hij naar Zutphen was gekomen met het plan, ook de rechters voor zijn aardstralentheorie te winnen. Zijn wetenschappelijk debuut in de rechtszaal werd echter geen succes. Op de vraag van de president, wat hij nu precies onder een magnetisch veld verstond, moest hij het antwoord schuldig blijven.

Dialogoog

De president: „Waarom heeft u die dingen geplaatst?”

Ten B.: „Ik wilde die mensen helpen.” „Waarmee wilde u ze helpen?”

„Met dingen die in hun belang waren. De boeren, ik bedoel de landbouwers, kunnen zich misschien bedrogen voelen, maar of dat juist is, zal nog moeten blijken.”

De president weer: „Kunt u aannemelijk maken, hoe uw apparaten werken?”

„Nu edelachtbare, ik neem niet aan dat het in de wetenschap bekend is...”

„De wetenschap kunt u er beter buiten laten. Vertelt u liever eens, waar het geld van de borgsommen is gebleven, dat zou u toch terugbetalen?”

Dat vond Ten B. een wonderlijke vraag. Hij trok zijn wenkbrauwen op en zei: „Het geld is natuurlijk op, ik moest toch zeker leven.”

De officier wilde weten, waarom Ten B. borgsommen voor zijn kastjes had gevraagd en geen betaling.

Dat wilde hij wel uitleggen: „Ik dacht, dat ze juridisch niets zouden kunnen doen, wanneer ik een borgsom vroeg.”

Nietszeggend

Behalve de Ruurloër waren er nog twee getuigen opgeroepen. Het verhaal van K. Hietbrink uit Vorden was vrijwel gelijk aan alle andere verhalen van de (vele) gedupeerden. „Je bent nog een jonge boer en nu kun je nog van die aardstralen afkomen,” had de weldoener tegen Hietbrink gezegd.

Mevrouw Groot Jebbink had nog de meeste nuchterheid getoond. Zij had de politie gewaarschuwd, toen de man van de wetenschap niet meer kwam opdagen. „Het was ten slotte maar een nietszeggend dingetje dat hij had opgehangen,” zei ze.

„Verdachte heeft op een ergerlijke manier misbruik gemaakt van de goedgelovigheid van de boeren,” zei de officier tijdens zijn requisitoir.

Ten B.'s raadsman had ook al niet zo'n gunstige indruk van zijn cliënt.

REDACTIE:

Medisch redacteur:

dr R. E. Wierenga, arts, Barchem

Pharm. redacteur:

J. E. Buiters, apotheker, Zwolle

Bestuur van de Vereniging tegen Kwakzalverij: A. P. N. de Groot, *Arts* te Hilversum, *Voorzitter*; E. Mijnders, *Tandarts* te Amsterdam, *Vice-voorzitter*; Mevr. A. Burbach-van der Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden, *Secretaris*; L. Brest te Amsterdam, *Penningmeester*; Mej. E. H. Hengeveld, *Arts* te Zwolle; Dr. H. H. Funke, *Arts* te Amsterdam; Mr. J. E. Goudsmit, *Kantonrechter* te Haarlem; Dr. H. H. Scholten, *Dierenarts*, Veterinair Inspecteur van de Volksgezondheid te Haarlem; H. Dijkstra, *Oud-Commiss. van Politie* te Amsterdam; A. Verschuur, *Arts* te Amsterdam; Mr. J. D. van den Berg, *Rechter* te Arnhem; Mr. G. C. M. van Nijntaten te Voorburg, *Referendaris* bij het Ministerie van Justitie; Dr. J. H. Ligterink, *Arts* en *Apotheker* te Amsterdam; Dr. R. E. Wierenga, *Arts* te Barchem en J. E. Buiters, *Apotheker* te Zwolle.

Lidmaatschap van de Vereniging incl. Maandblad min. f 7.50, voor studenten, verpleegsters, arts-, tandarts- en apothekers-assistenten en kraamverzorgsters f 2.50. Adres voor het opgeven van leden en abonne's: Mevr. Burbach-v. d. Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden. Penningmeester: L. Brest, Argonautenstraat 19a, A'dam-Z. Postgiro van de Ver. 32237 te Amsterdam - Gem. Giro K 1672.

DRUKKERIJ SYSTEMA N.V.
Amsterdam

Abonnement per jaar franco per post bij vooruitbetaling f 7.50, voor studenten, verpleegsters, arts-, tandarts- en apothekers-assistenten en kraamverzorgsters f 2.50

Administratie Maandblad:

Mevr. A. Burbach-v. d. Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden, tel. 02959 - 19114.

TEGEN DE KWAKZALVERIJ

REDACTIE-ADRES: O. Kulk, Brantwijk 76, Amstelveen

Opgericht 1 januari 1881

T.N.O. STELT VOORWAARDEN AAN ONDERZOEK**Bona fide arts-onderzoeker en concrete vraagstelling**

DE GEZONDHEIDSORGANISATIE T.N.O. heeft strenge eisen gesteld ten aanzien van haar medewerking aan het eerste wetenschappelijke onderzoek naar de paranormale geneeskunst en haar maatschappelijke betekenis, dat in ons land zal worden ondernomen.

T.N.O. wenst dat het onderzoek zal worden gegrondvest op een concrete vraagstelling. Bovendien moet de kwaliteit van de arts-onderzoeker door de T.N.O.-organisatie als geschikt worden beschouwd.

Over deze kwestie zijn nu nog besprekingen gaande tussen T.N.O. en de „Stichting inzake het vraagstuk van paranormale geneeskunst en haar maatschappelijke betekenis, zo blijkt uit de memorie van antwoord op het voorlopig verslag van de Tweede Kamer over de begroting 1961 van het departement van Sociale Zaken en Volksgezondheid.

Hoe het nu verder zal gaan met het wetenschappelijk onderzoek naar paranormale geneeskunst hangt dus af van het resultaat van de besprekingen tussen T.N.O. en Stichting.

Een ministerieel oordeel over deze zaak kan voorlopig nog niet worden tegemoet gezien, zo blijkt uit de memorie van antwoord, die wij — ter begrip in deze belangwekkende kwestie — hieronder op dit punt volledig weergeven. De minister schrijft:

„Het tussen de „Stichting inzake het vraagstuk van paranormale geneeskunst en haar maatschappelijke betekenis” en de Gezondheidsorganisatie T.N.O. gelegde contact heeft nog niet tot resultaten geleid. De stand van zaken is als volgt.

Geen resultaten

Op 13 februari 1959 is door het bestuur van de Stichting medegedeeld, dat dit bestuur het voorstel van de Gezondheidsorganisatie T.N.O., tot het uitvoeren van een onderzoek bij 50-100 patiënten met bekende morfologische aan-

toonbare ziekten, voor en na behandeling door een paranormale genezer, aanvaardde.

In september 1960 bleek echter dat de Stichting met moeilijkheden terzake te kampen had, doordat het aan het voorgenomen onderzoek verbonden werk van dien aard was, dat het niet kon worden uitgevoerd door een belangstellend arts in vrije uren. Hoewel de Stichting nog niet tot een belangrijk rapport is kunnen komen, zou reeds enig inzicht zijn verkregen in bepaalde paragnostische capaciteiten van een zekere paranormale genezer.

Besprekingen gaande

De Stichting heeft hierop een nieuw plan aan de Gezondheidsorganisatie T.N.O. voorgelegd, dat het dagelijks bestuur van de Gezondheidsorganisatie T.N.O. bereid was in overweging te nemen, mits het onderzoek zou kunnen worden gegrondvest op een concrete vraagstelling en de kwaliteit van de arts-onderzoeker tevens als adequaat voor dit onderzoek zou kunnen worden beschouwd. Besprekingen hierover zijn nog gaande.

Ten aanzien van het onderzoek naar de regelingen in ons omringende landen op het terrein van de uitoefening van de geneeskunst kan de minister mededelen dat dit voortgang vindt. Op een in het buitenland mede namens zijn ambtgenoot van Justitie door hem ingestelde enquête zijn echter nog geen antwoorden ingekomen van Groot-Brittannië en Duitsland.

De minister wil gaarne mede namens zijn ambtgenoot van Justitie een nota omtrent de onderwerpelijke materie toezeggen, zodra hem complete gegevens ten dienste staan.

Ontkennend

De vraag van vele leden of inderdaad door het departement een onderzoek naar het voorkomen en de betekenis van paranormale begaafdheden op het gebied van de genezing van zieken wordt ingesteld, moet ontkennend worden beantwoord.

In antwoord op de vraag wat de minister denkt te ondernemen om het voortwoekerend kwaad van het onbevoegd uitoefenen van de geneeskunst te keren, deelt hij mede, dat hij zich op dit vraagstuk zal beraden, zodra de Gezondheidsorganisatie T.N.O. zich zal hebben uitgesproken omtrent de resultaten van het door de „Stichting inzake het vraagstuk van paranormale geneeskunst en haar maatschappelijke betekenis” in te stellen onderzoek, waarover thans, zoals uit het bovenstaande blijkt, nog besprekingen gaande zijn.”

AAN ALLE LEDEN

verzoekt de penningmeester hem de contributie 1961 ten bedrage van f7,50 te gireren. Voor studenten, verpleegsters, kraamverzorgsters, arts-, tandarts- en apothekersassistenten bedraagt de jaarcontributie f 2,50.

Hoe eerder U gireert, des te meer verlicht U de taak van de penningmeester!

De gironummers van de Vereniging tegen de Kwakzalverij zijn: postgiro 32237 en gemeentegiro Amsterdam K 1672.

Scherpe discussie met „paranormalen”

en onze voorzitter
A. P. N. de Groot:

In de rubriek „Lezers aan de schrijftafel” van de Gooi- en Eemlander is een heftige discussie uitgevochten tussen de Nederlandse Werkgroep van Paranormale Genezers en twee vooraanstaande leden van onze vereniging, voorzitter A. P. N. de Groot en de Hilversumse arts D. Uitterdijk.

Deze uitwisseling van standpunten lijkt ons van zulk belang, dat wij hieronder de verschillende ingezonden stukken (slechts ten dele) verkort weergeven. Op 26 november schreef de N.W.P. in het dagblad:

De N.W.P.: En de antwoorden van: D. Uitterdijk, arts

Hoe komt het, dat het pro en contra van dit probleem van de paranormale geneeskunst gemeenlijk heftige reactie uitlokt? Wel, omdat zij geen zaak zijn van verstandelijke redenering alléén. Ware dat wel het geval, dan zou de paranormale problematiek reeds lang op rationalistische wijze zijn opgelost en weggedeneerd. We worden echter voortdurend geconfronteerd met de soms verbijsterende ervaringen van velen: ervaringen, die in lijnrechte strijd zijn met de nuchtere redeneringen van hen, die de paranormale begaafdheden graag naar het rijk der fantasie zouden willen verwijzen. Uit wetenschappelijk parapsychologisch onderzoek is wel komen vast te staan, dat bij sommige personen onderbewuste menselijke eigenschappen manifest kunnen worden, die bij de meesten onzer door de beschaving zijn verdrongen.

Wat de helderziendheid betreft (waarmede onze stichting zich overigens niet bemoeit), verwijzen wij slechts naar het „Algemeen Politieblad” no. 23 van 12 november 1960, waarin onder het opschrift „Paragnosie toch nuttig voor politie doeleinden?” een aantal gevallen wordt genoemd, waarbij paragnosten nuttige gegevens voor de opsporing van personen en voorwerpen hebben verstrekt. Deze ervaringen van onverdachte zijde, zijn wel in strijd met hetgeen de heer Uitterdijk schrijft. Zo ook op het gebied van de paranormale geneeskunst. Onze stichting heeft vanaf 1952 de gegevens van tot heden 82.750 patiënten van paranormale genezers geregistreerd. Circa 20.000 van deze patiënten werden geënkquêteerd, waarop ongeveer 13.000 rapporten werden verkregen, waaruit blijkt, dat duizenden zich van uiteenlopende ziekten en kwalen door paranormale genezers genezen of verbeterd achten, dikwijls na langdurige vergeefse medische behandeling. Een groot aantal van deze paranormale genezingen werd in onze opdracht door artsen nader onderzocht en bevestigd. In het tijdschrift „Lichaam en Geest” worden regelmatig dergelijke medische genezingsrapporten gepubliceerd.

Momenteel laten zich volgens onze gegevens circa 60.000 Nederlanders per week door paranormale genezers behandelen. Deze duizenden hebben kennelijk andere ervaringen met de paranormale geneeskunst, dan de heer Uitterdijk graag zou willen. Of meent deze in ernst, dat al die mensen zich week-in-week-uit laten misleiden? Het wordt tijd, dat men zich ook in artsenkringen gaat realiseren, dat er naast inferieure kwakzalvers, ook werkelijk begaafde, dus bonafide paranormale genezers bestaan, die zich onder controle en toezicht van een commissie van integere academici (hoogleraren, geestelijken, Kamerleden, artsen, juristen, e.a.) hebben geplaatst en wier goede resultaten boven elke twijfel zijn verheven. Ons bureau kan daarover aan iedere belangstellende desgevraagd uitvoerige gegevens verstrekken.

CENTRAAL BUREAU VOOR DE
PARANORMALE GENEESKUNST
IN NEDERLAND.

De woordvoerder van het Centraal bureau voor de paranormale geneeskunst in Nederland (de N.W.P.) meent dat ik mij met het ingezonden stukje, hetwelk in feite ook gericht was tegen deze vereniging van kwakzalvers, op glad ijs begaf. Hij kan er van verzekerd zijn dat het goed beslagen geschiedde. De elkaar waardeloze „diploma's” toespelende paranormale genezeriken hebben tot op heden nimmer enig wetenschappelijk bewijs kunnen leveren voor het bestaan van hun singuliere gaven.

Zoals bekend, parasiteren in Nederland ongeveer 12000 z.g. paragnosten op de beurs van hun zieke medeburgers. Wat hun waarde betreft wijs ik op de uitspraak van prof. Tenhaeff, buitengewoon hoogleraar in de Parapsychologie, echter geen medicus. „Minstens 90% van de degenen die zich voor paragnost uitgeven zijn *arbeidsschuwe psychopaten*”. Zijn belangrijkste proefpersoon, Gerard Croiset, verklaarde: „van de paragnosten zijn 60% bewust bedriegers. 30% denkt gaven te hebben die er niet zijn, het kleine restant is betrouwbaar”, waarbij hij overigens vergeet te vermelden bij welke groep hijzelf meent ingedeeld te moeten worden. Mr. Adam van Doorninck, de spreektrampet van de N.W.P. en verdediger van voor de Rechtbank gedaagde wonderdoeners zegt: „In Nederland bestaan naar schatting slechts 5 à 600 betrouwbare magnetiseurs”.

Niet-medici

Al bij al is de kans van de zieke om bij een „bona fide genezer” terecht te komen dus op zijn best 1 op de 20! Het z.g. wetenschappelijk onderzoek, zoals verricht door de N.W.P., staat als volslagen waardeloos bekend. Beroepsgeheim is een onbekend begrip. Het bestuur van de N.W.P. bestaat vrijwel geheel uit niet medici, de anderhalve arts van wiens medewerking de N.W.P. zich tenslotte wist te verzekeren is onmachtig om ook maar op enige redelijke wijze het z.g. oonktemateriaal van de vereniging te beoordelen.

De sterke staaltjes uit het Politieblad, door de heer v. d. Plaats aangehaald, zijn al even weinig bewijzend als de talloze andere oncontroleerbare verhalen. Het vraagteken achter het bewuste artikel. „Paragnosie toch nuttig voor politie doeleinden?” is kenmerkend. Hilversum, Nassaulaan 27

D. UITTERDIJK, arts.

Het artikeltje van het Centraal Bureau voor de Paranormale Geneeskunst in Nederland behoeft enige bemerkings, omdat de inhoud ervan anders een verwrongen beeld van de werkelijkheid zou achterlaten.

Alinea 1

- Door welk wetenschappelijk parapsychologisch onderzoek is komen vast te staan (d.w.z. is onomstotelijk bewezen), dat onze beschaving debet zou zijn aan het verdringen van onderbewuste eigenschappen?
- Indien deze verdringing een feit zou zijn, moet dan worden aangenomen, dat de met paranormale begaafdheid gezegenden van beschaving géén overlast ondervinden?

Alinea 2

De Stichting zou zich niet met helderziendheid bemoeien. Hoe komt de „paranormale genezer” tot kennis van de ziekte van zijn klanten anders dan door helderziendheid of een zéér naverwant onderdeel van de paragnosie, beide zijde aan zijde zetzend op één (lucht)wortel?

Alinea 3

- De respectabele aantallen geregistreerde patiënten, verzonden formulieren en daarop verkregen rapporten wijzen op monnikenwerk. Niet het aantal immers, maar de *innerlijke waarde* van de rapporten is van belang. Vanuit medisch gezichtspunt is dit laatste wel zeer gering, omdat slechts de — subjectieve — mening van volkomen ondeskundige leken erin wordt weerspiegeld.
- Dat een groot aantal door artsen nader zou zijn onderzocht en bevestigd moet als onjuist worden afgewezen: in „Lichaam en Geest” heeft één van die artsen zich verontschuldigd omdat hij slechts af en toe een controle door zou kunnen voeren.
- Dat *regelmatig* dergelijke „medische genezingsrapporten” zouden zijn gepubliceerd is evenzeer apert bezijden de waarheid; tot op heden is slechts een beschrijving verschenen.

Alinea 4

- Dat per week circa 60.000 Nederlanders zich tot paranormale „genezers” zou wenden zegt niets omtrent de waarde van dit soort „behandeling”, maar geeft wel een bedreovende kijk op de nuchtere inslag van ons volk.
- Controle en toezicht van een Commissie van integere academici mag wellicht van belang zijn voor een parapsychologisch onderzoek, uit een oogpunt van Volksgezondheid kan slechts waarde worden toegekend aan mening van hoogleraren aan een medische faculteit (*niet* vertegenwoordigd in deze commissie) en van artsen. Wat deze laatste groep medewerkers betreft rijst direct de vraag: wie zijn deze artsen en hoe staat het met hun wijze van onderzoek? Helaas moet worden geconstateerd, dat zij *niet* behoren tot de coryfeeën van de medische stand in Nederland en dat hun controle de toets van een redelijke kritiek niet kan doorstaan.
- Naar aanleiding van de laatste zin van het artikeltje moge hierbij aan het Centraal Bureau worden verzoekt ondergetekende alle gegevens (d.w.z. de 13.000 rapporten en alle hierop betrekking hebbende medische „genezingsrapporten”) ter rustige bestudering tijdelijk af te staan.

Hilversum, Oranjelaan 6

A. P. N. DE GROOT,
oud-Geneskundig Inspecteur
van de Volksgezondheid.

MAGNETISEUSES WENDDEN ZICH TOT JUSTITIE

Berechting van „paranormale genezers”

DE RECHTERS, KANTONRECHTERS en plv. kantonrechters, officieren en subst. officieren van justitie zijn door de zich noemende commissie voor onderzoek naar paranormale begaafdheid te Hilversum benaderd met een circulaire, waarin wordt medegedeeld, dat een delegatie van die commissie door de minister van justitie in audiëntie werd ontvangen.

Tijdens dit onderhoud is door de commissie betoogd, dat de vervolging van bonafide (succesvolle) paranormale genezers door het publiek in toenemende mate als onrechtvaardig en ongewenst wordt ondervonden.

Volgens de gefundeerde gegevens van de commissie zouden naar schatting circa 6000 overtredingen van artikel 436 van het Wetboek van Strafrecht per dag plaatsvinden. Dit feit zowel als de vervolgingen in deze zouden de rechtsovertuiging en het respect voor de wet aantasten.

Het is maar gelukkig, dat de rechterlijke ambtenaren over een kritische geest plegen te beschikken, zodat er geen vrees voor behoeft te bestaan, dat het bovenstaande door hen kritiekloos zal worden geslikt.

In deze circulaire wordt de figuur van de bonafide (succesvolle) paranormale genezer ten tonele gevoerd. De plaatsing tussen haakjes van het woord „succesvolle” moet in dit verband wel tot de conclusie leiden, dat iedere bonafide paranormale genezer ook succesvol is volgens de commissie. Als dat eens waar was!

Tendentieus

INTUSSEN WORDT door het vermelden van de door „het publiek” (een ander woord voor de kritiekloze massa) zo onrechtvaardig (sic!) en ongewenst geachte vervolging van die arme succesvolle genezers een niet alleen oncontroleerbare, maar bovendien uitermate tendentieuze voorstelling van zaken gegeven.

De vervolging immers is gericht tegen wetsovertreders, die onbevoegd de geneeskunst uitoefenen, en de vraag, of de overtreder al dan niet bonafide, succesvol of paranormaal is, doet aan het feit, dat hij de wet overtreedt, niets af.

De toestand, dat volgens de „gefundeerde” schatting van de commissie circa 6000 overtredingen per dag plaatsvinden en de vervolgingen tasten, aldus

Uniek feit. Maar de rechter is niet te beïnvloeden.

de commissie, de rechtsovertuiging en het respect voor de wet (van „het publiek”?) aan.

Dit is niet alleen een gratuite, maar bovendien een lachwekkende bewering. Wie anders dan de hardnekkige wetsovertreders zelf tonen geen greintje respect voor de wet te hebben?

De circulaire vervolgt met de mededeling, dat de commissie anderzijds de minister erop opmerkzaam maakte, dat het milde vervolgingsbeleid in sommige arrondissementen ten aanzien van onbevoegde genezers het optreden bevordert van maatschappelijk-ongewenste elementen (kwakzalvers en charlatans) met kwalijke praktijken. Het staat er letterlijk zo. De vos, die de passie preekt en op de bres gaat staan voor de volksgezondheid! De commissie schijnt te vergeten, dat ook de „bonafide (succesvolle) paranormale genezers” tot de categorie van de onbevoegde genezers behoren.

Voorstel

NADAT NOG in de circulaire is vermeld, dat de minister uitvoerig werd ingelicht over het systeem van selectie, het toezicht en de controle op de z.g. paranormale genezers en dat meerdere van de onbevoegden geen toezicht en controle dulden, waartoe zij niet gedwongen kunnen worden, omdat de selectie en de controle op basis van een vrijwillige overeenkomst met de gene-

Bureau Vereniging

HET BUREAU van de Vereniging tegen Kwakzalverij is gevestigd ten huize van de directeur, de heer D. H. van den Bosch, „Groot Schuttershoef”, Arnhemseweg 10, Leusden post Amersfoort.

Aan dit bureau zijn alle inlichtingen omtrent de vereniging en de kwakzalverijbestrijding verkrijgbaar.

Directeur Van den Bosch is gaarne bereid verzoeken tot het houden van lezingen over de kwakzalverij te behandelen.

zer geschiedt, lees ik: „daarom stelde onze commissie aan Z.E. de Minister van Justitie voor bij het vervolgingsbeleid en de berechting (daar heeft de minister nu juist niets mee te maken) van onbevoegde genezers rekening te houden met de bereidheid of weigering van dezen om zich aan de voorschriften en het toezicht en de controle onzer commissie te onderwerpen”.

Wat het vervolgingsbeleid betreft heeft de minister de commissie kennelijk te verstaan gegeven, dat Z.E. er niet over dacht de officieren van justitie daaromtrent enigerlei opdracht te verstrekken, want aan het slot van de circulaire staat vermeld, dat de minister de commissie adviseerde zich rechtstreeks tot de heren rechters en officieren van justitie te wenden, hetgeen dan nu geschied is.

Onvindbaar

DAARBIJ VERKLAART de commissie zich tevens bereid bij voorkomende gevallen dossiers van gecontroleerde genezers ter inzage te verstrekken en/of inlichtingen te verstrekken over gevaloriseerde of terechtstaande onbevoegde genezers. Daar de rechter er altijd prijs op stelt zo volledig mogelijk over de te berechten personen te worden ingelicht, zou het wel aanbeveling verdienen, als in voorkomende gevallen ook de dossiers van de mislukkingen werden overgelegd. Ik vrees echter, dat die dossiers — als ze al zouden zijn aangelegd — ten aanzien van de onbevoegde genezers, die de commissie de „bonafide genezers” geliefte te noemen, wel onvindbaar zullen blijken te zijn.

Propaganda

HET IS, schijnt mij, wel een uniek feit, dat een commissie zich tot de rechterlijke macht wendt met het verzoek een bepaalde groep wetsovertreders te sparen. De rechterlijke macht in Nederland heeft gelukkig nog de reputatie onafhankelijk en niet door wie ook te beïnvloeden te zijn.

Dat ik meende aan deze circulaire enige aandacht te moeten besteden, vindt dan ook niet zijn oorzaak in het feit, dat ik ook maar de geringste vrees koester, dat deze circulaire het doel, dat ermee wordt nagestreefd, zal bereiken, doch wel om daarmee meer ruchtbaarheid te geven aan een methode van propaganda maken voor het overtreden van de wet, die op zijn zachtst gezegd als zeer ongebruikelijk moet worden gekenschetst.

J. D. v. d. B.

Te snel oordeel van prof. Tenhaeff

HET OORDEEL van prof. dr. W. H. C. Tenhaeff, directeur van het Parapsychologisch Instituut van de Rijksuniversiteit te Utrecht, over zaken aangaande paranormale geneeskunde wordt door velen van grote waarde geacht.

Voor al zy, die de materie over nut of gevaar van paranormale geneeskunde van grote afstand volgen, zullen allicht door de uitspraken van een hoogleraar, die zich heeft gespecialiseerd op bovennatuurlijke zaken geïmponeerd worden.

Anderen, die weten dat prof. Tenhaeff geen medicus is, zullen iets meer reserve in acht nemen bij het waarden van zijn oordeel, maar zij behoren tot de minderheid.

Zijn titel en functie leggen prof. Tenhaeff een zware verantwoordelijkheid op ten aanzien van zijn uitspraken. Hij moet beseffen dat zijn stem in de publieke opinie een misschien doorslaggevende betekenis kan hebben. Vandaar, dat men zich uit een oogpunt van algemeen belang de vraag kan stellen: „Wat denkt prof. Tenhaeff over de paranormale geneeskunde?”

Aanfluiting

Volgens de Helderse Courant, die een verslag geeft van een lezing die prof. Tenhaeff in Den Helder heeft gegeven luidt dit standpunt als volgt:

„De wet op de Geneeskunst van 1865 is een aanfluiting. Er moet een medische contrôledienst komen om supervisie over de niet-universitair geschoolde genezers uit te oefenen.

Prof. Tenhaeff meent, aldus het verslag, dat zijn onderzoekingen in samenwerking met medici tot de voorzichtige

Uitspraak met zware verantwoordelijkheid

conclusie mogen leiden, dat onbevoegde genezers in vele gevallen verbetering in de toestand hunner patiënten hebben gebracht.

„De mens heeft nu eenmaal diep van binnen een behoefte aan magie, aan de medicijnman,” laat de Helderse Courant prof. Tenhaeff zeggen, die kritiek had op de moderne arts.

Prof. Tenhaeff vertelde in zijn lezing, dat de meeste z.g. paragnostische diagnoses interessanter zijn uit parapsychologisch oogpunt dan in medisch opzicht. In verschillende gevallen is namelijk gebleken, dat de „genezer” langs telepathische weg contact kreeg met zijn patiënt of met diens arts, om op deze wijze tot bepaalde uitspraken te komen die medisch gezien eigenlijk geen waarde hadden.”

Prof. Tenhaeff acht het evenwel belangrijk, dat het optreden van een bepaalde „genezer”, wiens activiteiten het onderwerp van een zeer grondige studie zijn geweest, zeker in dertig procent van de gevallen verbetering in de toestand van de patiënt heeft gebracht. Overigens erkende prof. Tenhaeff, dat een patiënt kan menen, dat van verbetering sprake is, dat hij bijvoorbeeld minder pijn heeft, terwijl zijn kwaal doorwoekert. „Toch ben ik tot de overtuiging gekomen dat bij sommige genezers meer in het spel is dan alleen suggestie-therapie”, aldus de Utrechtse hoogleraar.

Gevaarlijk

Ziehier dus het oordeel over paranormale geneeswijze van prof. Tenhaeff, dat voor velen uit het grote publiek gewicht in de schaal legt.

Onder deze omstandigheden achten wij dit een gevaarlijke uitspraak.

Prof. Tenhaeff benut zijn autoriteit om de wet op de Geneeskunst, die duizenden van zijn medeburgers beschermt tegen de gevaren der kwakzalverij, een aanfluiting te noemen.

Wat stelt prof. Tenhaeff hier tegenover? Er is slechts één „genezer” min of meer wetenschappelijk onderzocht. Het onderzoek is niet afgelopen. De resultaten zijn hoogst voorlopig en nimmer gepubliceerd. Wat wij weten is dat de betrokkene IN SLECHTS 30 PROCENT VAN DE GEVALLEN enige verbetering heeft teweeg gebracht, zonder dat de kwaal is bestreden, zoals prof. Tenhaeff zelf aanneemt.

Is dit een reden om ook maar een schijn van vertrouwen te hebben in de paranormale genezing, terwijl prof. Tenhaeff uit hoofde van zijn onderzoekingen toch weet hoeveel charlatans, bedriegers en oplichters zich bewegen op het oncontroleerbare gebied van het „bovennatuurlijke”.

Als wetenschapsman had prof. Tenhaeff de medische wetenschap voorlopig het voordeel van de twijfel moeten laten. Als hij zijn twijfel ten gunste van de handopleggers uitlegt brengt hij de volksgezondheid danig in gevaar.

De verantwoordelijkheid van een gezaghebbende naam weegt zwaar. Vooral in kwesties die de gezondheid van ons volk raken kan men bij verkeerde adviezen zowel zijn gezag als zijn naam verliezen. Maar nog veel erger is het verlies aan mensenlevens.

REDACTIE:

Medisch redacteur:

dr R. E. Wierenga, arts, Barchem

Pharm. redacteur:

J. E. Buiten, apotheker, Zwolle

Bestuur van de Vereniging tegen Kwakzalverij: A. P. N. de Groot, Arts te Hilversum, Voorzitter; E. Mijnaerends, Tandarts te Amsterdam, Vicevoorzitter; Mevr. A. Burbach-van der Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden, Secretaris; L. Brest te Amsterdam, Penningmeester; Mej. E. H. Hengeveld, Arts te Zwolle; Dr. H. H. Funke, Arts te Amsterdam; Mr. J. E. Goudsmit, Kantonrechter te Haarlem; Dr. H. H. Scholten, Dierenarts, Veterinair Inspecteur van de Volksgezondheid te Haarlem; H. Dijkstra, Oud-Commiss. van Politie te Amsterdam; A. Verschuur, Arts te Amsterdam; Mr. J. D. van den Berg, Rechter te Arnhem; Mr. G. C. M. van Nijntzen te Voorburg, Referendaris bij het Ministerie van Justitie; Dr. J. H. Ligterink, Arts en Apotheker te Amsterdam; Dr. R. E. Wierenga, Arts te Barchem en J. E. Buiten, Apotheker te Zwolle.

Lidmaatschap van de Vereniging incl. Maandblad min. f 7.50, voor studenten, verpleegsters, arts-, tandarts- en apothekers-assistenten en kraamverzorgsters f 2.50. Adres voor het opgeven van leden en abboné's: Mevr. Burbach-v. d. Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden. Penningmeester: L. Brest, Argonautenstraat 19a, A'dam-Z. Postglo van de Ver. 32237 te Amsterdam - Gem. Giro K 1672.

DRUKKERIJ SYSTEMA N.V.
Amsterdam

Abonnement per jaar franco per post bij vooruitbetaling f 7.50, voor studenten, verpleegsters, arts-, tandarts- en apothekers-assistenten en kraamverzorgsters f 2.50

Administratie Maandblad:

Mevr. A. Burbach-v. d. Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden, tel. 02959 - 19114.

TEGEN DE KWAKZALVERIJ

REDACTIE-ADRES: O. Kuijk, Brantwijk 76, Amstelveen

Opgericht 1 januari 1881

ER IS GEEN BEHOEFTE AAN PARANORMALEN

VAN DE VOORZITTER

Nuchtere kritiek op celtherapie

ZO VOOR EN NA verschijnt in de pers een artikeltje over een of andere nieuwe wijze van behandeling, in het buitenland uitgedacht en daar met veel ophef — veelal voorbarig — aan de publiciteit vrijgegeven.

Het gaat daarbij vrijwel steeds om zeer ernstige, veelal chronisch verlopende, ziekten van lichaam en/of geest, waartegen bij de huidige stand van de medische wetenschap helaas nog weinig of geen kruid is gewassen.

Eén van deze nieuwlichterijen is de behandeling met inspuitingen van levende cellen volgens de methode van Prof. Dr. Niehans.

Tot dusverre is van enige wetenschappelijke ondergrond ten bewijze van de werkelijke waarde van deze methode niets gebleken.

Zelfs zijn er deskundigen, die het niet onwaarschijnlijk achten, dat door deze therapie in bepaalde gevallen schade kan worden toegebracht aan de, er mede behandelde, patiënten.

Desondanks durfde de Nederlandse Vereniging voor Celtherapie het aan deze nieuwe wijze van behandelen hier te lande te propageren.

Bij de propaganda wordt hoog opgegeven van de resultaten, die zouden zijn bereikt. Hierbij wordt nochtans nagelaten deze bewering met onweerlegbare bewijzen te staven. Het feit, dat enige vooraanstaande persoonlijkheden zich aan deze therapie hebben laten onderwerpen, doet steeds weer opgeld, hoewel zonneklaar

Belangwekkende oratie van prof. dr. D. K. de Jongh

ER IS GEEN behoefte aan begrippen als „paranormaal” begaafde leken-genezers, zo heeft een nieuwe hoogleraar betoogd.

Het was dr. D. K. de Jongh, die met een inaugurele rede getiteld: „De structuur van de therapeutische situatie” zijn ambt als gewoon hoogleraar in de farmacologie bij de gemeentelijke universiteit van Amsterdam aanvaardde.

In zijn oratie sprak professor De Jongh over het menselijk element in de geneeskunde, zo lezen we in het Hengelosch Dagblad. De invloed van de arts gaat veelal verder dan die van het geneesmiddel dat hij voorschrijft of de operatie die hij verricht. Er is hier sprake zo merkte professor De Jongh op, van een invloed die de wetenschap-

pelijke geneeskunde gemeen heeft met de buitennissige, zoals deze laatste beoefend wordt door de gebedsgenezer, de zogenaamd paranormaal begaafde en de „gewone” kwakzalver. Hoe moet men zich nu stellen t.o.v. deze tweeslachtigheid der geneeskunde? Bestaat er inderdaad zoiets als een wonder in de geneeskunde, dat niet toegankelijk is voor de wetenschappelijke analyse en dat slechts teweeg kan worden gebracht door op bijzondere wijze begaafden of begenadigden? Prof. de Jongh ontkent dit. Naar zijn mening is de geneeskunde een toegepaste natuurwetenschap.

Ook de suggestieve invloed die uitgaat van sommige mensen — o.a. ook van vele artsen — leent zich in beginsel voor wetenschappelijke bestudering. In feite is de laatste jaren op dit gebied reeds belangrijk fundamenteel onderzoek geschied. Hierbij gaat men er terecht van uit dat ziekten natuurlijke verschijnselen zijn met natuurlijke oorzaken en dat zij met natuurlijke middelen bestreden moeten worden.

Er is geen behoefte aan begrippen als „paranormaal” begaafde leken-genezers. Wel moet men aannemen dat er in de geneeskunde naast wetenschap altijd behoefte zal blijven bestaan aan menselijkheid.

De therapeutische situatie is een betrekking tussen mensen en daardoor o.a. ook een sociaal verschijnsel. Het geneesmiddel is niet alleen een scheikundige verbinding met bijzondere werkingen in het organisme, het is tevens een symbool, een element van de niet-verbale taal waardoor de arts en de patiënt met elkander in contact staan.

Verder wetenschappelijk onderzoek van dit verschijnsel zal de macht van de geneeskunde verder doen toenemen en bovendien de kwakzalverij op een steeds kleiner gebied terugdringen.

is, dat hieraan niet het minste bewijs voor de waarde ervan mag worden ontleend.

De wens hulp te kunnen bieden bij ziekten met tot dusverre zo hopeloze vooruitzichten moge begrijpelijk zijn, dit verlangen mag er nimmer toe leiden valse hoop te wekken bij tallozen, hunkerend naar verbetering van hun lot.

Helaas gebeurt dit laatste wel door de wijze van aanbevelen, waardoor de wens tot vader der gedachte wordt verheven.

De grote verdienste van het, elders in dit blad besproken, dagbladartikel ligt in het feit, dat het geheel rondom de celtherapie aan een nuchtere, kritische, beschouwing is onderworpen.

A. P. N. DE GROOT.

(vervolg pag. 4)

Resultaten wetenschappelijk niet gegarandeerd

DE GEVAREN van de CELTHERAPIE

GEEN ENKELE geneeskundige behandeling heeft de laatste jaren zo in het centrum van de belangstelling gestaan als de celtherapie van prof. dr. P. Niehans. Hoewel iedereen ervan overtuigd is en vaak ook persoonlijk kan ervaren hoe belangrijk de vorderingen van het geneeskundig behandelen vooral de laatste 20 jaar geweest zijn, toch zijn er nog altijd een aantal ziekten waartegen de arts machteloos staat. Vormden vroeger de infectieziekten o.a. longontsteking en tuberculose de grootste bedreiging van het leven, momenteel zijn deze door het vinden van nieuwe bestrijdingsmethoden nauwelijks meer tot de ernstige ziekten te rekenen.

Was rond 1870 de gemiddelde levensduur van de Nederlander slechts 38 jaar, momenteel is deze ruim 72 jaar, dus bijna verdubbeld. Door de veroudering van de bevolking zien we een aantal andere ziekten, die vooral op hogere leeftijd voorkomen zoals kanker en hart- en vaatziekten, het leven van de mens gaan bedreigen. De verlenging is eigenlijk een uitstel van de onvermijdelijke executie en gaat gepaard met een aantal typische slijtage-verschijnselen zowel van het lichaam als de geest. Juist waar de officiële geneeskunde nog faalt, zoals bij een vergevorderd stadium van kanker en aftakelings-ziekten, zien we enorme propaganda maken voor verschillende mysterieuze geneeswijzen o.a. de bovengenoemde celtherapie. Met behulp hiervan zou men deze hulpeloze wezens weer een menswaardig bestaan kunnen geven.

„Einführung in die Zellulartherapie“

In 1957 publiceerde Niehans een boek: „Einführung in die Zellulartherapie“ waarin hij de principes van zijn behandelingswijze beschrijft en een vijftigtal

WAT IS CELTHERAPIE? Nu de discussie over dit onderwerp zo dikwijls in de publiciteit komt, achten wij het nuttig om ons ook in deze materie te verdiepen. Hoewel de celtherapie wordt toegepast door overwegend artsen en dus bij deze behandeling niet altijd kan worden gesproken van kwakzalverij of het onbevoegd uitoefenen van de geneeskunst, heeft deze geneeswijze — die zo nadrukkelijk en met veel vertoon van grote namen wordt aangeprezen — zekere gevaren, die niet onbekend mogen blijven.

Een duidelijk en lezenswaardig artikel over deze materie vonden wij in het Brabants Dagblad Het Huisgezin in Den Bosch. Met toestemming van de medische medewerker en de hoofdredakteur van dit blad geven wij hieronder een uittreksel van dit belangwekkend betoog.

patiënten aanhaalt, met de meest uiteenlopende ziekten, die hij met goed resultaat behandeld heeft.

De behandeling bestaat uit het inspuiten van cellen die uit pas geslachte dieren of ongeboren rijpe vruchten van schapen, runderen of varkens bereid worden. De keuze welke cellen ingespoten dienen te worden is afhankelijk van het lijden van de patiënt. Zo moeten bij hartziekten hartcellen, bij nierziekten niercellen, bij hersenziekten hersencellen enz. ingespoten worden.

De bereiding van de celoplossing vindt op 2 manieren plaats. Wat er met de ingespoten cellen in het lichaam gebeurt weet Niehans zelf niet. Hij tracht op 3 verschillende manieren de werkzaamheid van de ingespoten cellen te verklaren. De cellen gaan uitzwermen en bereiken het zieke orgaan of ze blijven ter plaatse van de inspuiting in leven, waarbij ze stoffen gaan produceren die een gunstig effect op het zieke orgaan uitoefenen of ze worden afgebroken, waarna de bouwstenen via het bloed het betrokken orgaan bereiken en dit tot genezing brengen. Deze zgn. verklaringen zijn schoon klinkende termen zonder wetenschappelijke gefundeerde

inhoud. Nergens komt in zijn geschrift duidelijk tot uiting hoe de cellen uitzwermen, welke stoffen er geproduceerd worden en hoe het zieke orgaan in een betere conditie gebracht zou worden enz. Kortom het zijn allemaal veronderstellingen die elke wetenschappelijke basis missen. Overal worden analogieën aangehaald, doch bij nader toezien moet men tot de conclusie komen dat Niehans zeer boud is in het aanvoeren van argumenten die gunstig lijken voor zijn geneeswijze. Men staat verbaasd hoe een professor omspringt met vele medische begrippen, louter en alleen om ze dienstbaar te maken aan zijn eigen zienswijze. Zijn meeste argumenten zijn schijnargumenten, mooi klinkende woorden zonder experimentele ondergrond.

Werkingsduur

De werkingsduur van de celinjectie zou van blijvende aard zijn. In de meeste gevallen zou slechts één behandeling noodzakelijk zijn. 6-8 weken na de injectie moet er een verbetering geconstateerd worden. Over de gevaren verbonden aan de behandeling met cellen wordt nauwelijks gesproken. Deze schijnen er niet te zijn. Toch is het in de geneeskunde sinds jaren een vaststaand feit dat het inspuiten van een soort-vreemd eiwit bij de betrokkene een overgevoeligheid ten opzichte van dat eiwit kan opwekken. Indien men zelfs na jaren, een 2de keer dat eiwit inspuit kan dit leiden tot zeer ernstige reacties o.a. netelroos, astma, flauw vallen, ja, zelfs in ernstige gevallen tot de dood in 20 à 30 minuten. Een aantal mensen is zelfs al overgevoelig bij de eerste inspuiting van een bepaald eiwit. Niehans beweert dat hij geen complicaties van de inspuitingen gezien heeft en tracht zich handig van deze moeilijkheid te ontdoen, door te verklaren dat gevaarlijke reacties niet optreden als het lichaam behoefte heeft aan een bepaald eiwit met name de bepaalde cellen. Niehans negeert ook de grote problemen van de weefsel-specifiteit. Indien het mogelijk zou zijn dierlijke cellen op mensen over te enten moet het zeker mogelijk zijn cellen van mens op mens over te brengen. On-

AAN ALLE LEDEN

verzoekt de penningmeester hem de contributie 1961 ten bedrage van f7,50 te gireren. Voor studenten, verpleegsters, kraamverzorgsters, arts-, tandarts- en apothekersassistenten bedraagt de jaarcontributie f 2,50.

Hoe eerder U gireert, des te meer verlicht U de taak van de penningmeester!

De gironummers van de Vereniging tegen de Kwakzalverij zijn: postgiro 32237 en gemeentegiro Amsterdam K 1672.

danks alle verscheidenheid tussen de mensen zijn hun onderlinge verschillen toch zeker nog kleiner dan tussen een mens en een dier. Reeds lang is het in de geneeskunde bekend dat overplanting van levend weefsel of levende organen van de ene mens op de andere slechts zeer zelden gelukt. Aanvankelijk wordt het vreemde weefsel wel geaccepteerd, het gaat ook groeien doch na een à twee weken stopt de groei waarna het weefsel afsterft en afgestoten wordt. Ieder mens heeft zijn eigen, bij hem passende, afweermechanisme dat erfelijk bepaald is en van mens tot mens verschilt evenals zijn vingerafdruk. En evengoed als er geen 2 gelijksoortige vingerafdrukken voorkomen vindt men geen twee personen met een zelfde afweersysteem. Nu is duidelijk gebleken dat overgeplante cellen alleen gaan groeien bij iemand met hetzelfde verdedigingssysteem als de gever van de cellen, die laatste komt o.a. voor bij een-eiige tweelingen.

Afweer

De afweer na het indringen van een lichaamsvreemde cel kan men het beste vergelijken met de reacties na het indringen van een bacterie. Het lichaam tracht deze binnen de kortst mogelijke tijd te vernietigen. Bij dierexperimenten is duidelijk gebleken dat een overplanting in het algemeen beter aansloeg naarmate de verwantschap tussen gever en de ontvanger groter was. Hoe geringer verwantschap des te feller was de afkeer. Bij een tweede overplanting met weefsel van dezelfde gever is de strijd veel sterker. Groeide bij de eerste enting het weefsel nog gedurende 1 à 2 weken, de tweede maal is het al binnen 6 dagen afgestoten. Een duidelijk inzicht in de problemen rond het overplanten van cellen is vooral verkregen door de werkelijk uitstekende onderzoekingen van de Australische geleerde Burnet en de Engelse onderzoeker Medawar. Hun werk werd het afgelopen jaar zelfs beloond met de Nobelprijs voor geneeskunde.

In het algemeen kan men bij lagere dieren o.a. slakken makkelijk weefsel van het ene op het andere overplanten. Momenteel tracht men op allerlei manieren de moeilijkheden van weefsel-specifiteit te overwinnen. Men kan bij de ontvanger met röntgenstralen het weefsel waar afweerstoffen gemaakt worden tijdelijk uitschakelen of men kan

Bureau Vereniging

HET BUREAU van de Vereniging tegen Kwakzalverij is gevestigd ten huize van de directeur, de heer D. H. van den Bosch, „Groot Schuttershoef”, Arnhemseweg 10, Leusden post Amersfoort.

Aan dit bureau zijn alle inlichtingen omtrent de vereniging en de kwakzalverijbestrijding verkrijgbaar.

Directeur Van den Bosch is gaarne bereid verzoeken tot het houden van lezingen over de kwakzalverij te behandelen.

door het geven van bijnierschors-hormonen de werking van de anti-stoffen tijdelijk onderdrukken.

Andere onderzoekers trachten het weefsel wat ze willen overenten kunstmatig zoveel mogelijk aan zijn nieuwe gastheer aan te passen. Zelfs indien men bovengenoemde voorzorgsmaatregelen neemt is het tot nu toe slechts in enkele gevallen gelukt weefsel blijvend over te planten. Indien het mocht lukken de weefsel-specifiteit te overwinnen zou er voor de geneeskunde een volkomen nieuw terrein geopend worden.

Mooie kreten

Het zou zeer te betreuren zijn indien door de enorme publiciteit welke deze methode ten deel valt sommige zieken, aan wie jammer genoeg heden ten dage de officiële geneeskunde nog geen hulp kan bieden zoals mongolismus en andere vormen van achterlijkheid, bepaalde gevallen van steriliteit, inoperabele kanker, geestelijk en lichamelijke aftakeling enz. overgehaald werden tot deze extreem „dure behandeling” waarvan de resultaten wetenschappelijk niet gegarandeerd kunnen worden en waarvan de eventuele gevaarlijke consequenties niet voldoende zijn afgewogen.

Ondanks alle mooie kreten als: met celtherapie meer jaren in het leven en meer leven in de jaren, en „met de celtherapie geeft de wetenschap ons nieuw levend kapitaal” kan men, aldus de medische medewerker, slechts één juist standpunt in deze innemen, nl. een resolute afwijzing van een ontwikkeling, waarbij een onwetenschappelijke handelwijze verwachtingen wekt welke zij niet kan motiveren.

Actie tegen Duitse wonderdokters

DE PRAKTIJKEN van kwakzalvers zullen aan banden gelegd worden ingevolge een wet die in Duitsland is aangenomen. Misschien dat de wet zal helpen om een einde te maken aan de praktijken van wonderdokters, speciaal op de Lüneburger Heide, die de boeren terroriseren indien zij hun wonderdrankjes niet kopen.

De nieuwe wet is de eerste sinds keizer Wilhelm II in 1901 verbood het hypnotisme allerlei heilzame uitwerkingen toe te schrijven. De nieuwe wet stelt de produktie van geneesmiddelen buiten apotheken onder strikt toezicht.

Hij betekent het einde van de honderden advertenties van „doktoren” en „specialisten” op het gebied van de bestrijding van kaalheid, ouderdom en alcoholisme.

Tot nu toe kon een ieder beweren een probaat geneesmiddel gevonden te heb-

Kwakzalver gaf dodelijk advies

VAN DE 76 PATIËNTEN die in het afgelopen jaar aan suikerziekte overleden waren er 9 die door verwaarlozing van hun diabetes gestorven zijn.

Dit staat te lezen in de jaarverslagen over 1958 en 1959 van de provinciale commissies voor diabetes-nazorg in Limburg.

Dit lezen wij in Het Tijdschrift van de Nederlandse vereniging van suikerzieken. Het Tijdschrift citeert uit het commissie-verslag: „Onder deze slachtoffers bevond zich een vrouw die na haar ontslag uit het ziekenhuis, ondanks waarschuwingen, niet meer op controle wilde komen en niet meer wilde inspuiten. Tien maanden nadat diabetes werd geconstateerd kreeg zij een keelinfectie en stierf aan een diabetisch coma”, aldus Het Tijdschrift.

En verder: „Een jonge vrouw bracht voor de derde keer een bezoek aan een kwakzalver. Bij het laatste bezoek had zij een dringend advies meegekregen: „Alles is nu goed. Van nu af niet meer spuiten en alles eten”. Men heeft deze jonge vrouw kunnen overtuigen hoe gevaarlijk dit voor haar kon zijn en zij heeft zich toen weer aan het advies van haar internist gehouden.”

De vrouw kan zich gelukkig prijzen dat zij in haar omgeving mensen bezat die het advies van de kwakzalver als dodelijk herkenden.

Als er ooit nog een pleidooi tegen de kwakzalverij moet worden gegeven, dan vindt men hier weer eens een duidelijk voorbeeld van de grote gevaren.

ben tegen onverschillig welke kwaal. Hij mocht alleen niet beweren dat het beter was dan dat van een concurrent. De Duitse wet beschouwt dit als oneerlijke concurrentie.

De kwakzalverij is hier geweldig opgebloeid tijdens het Derde Rijk als gevolg van de voorliefde van Adolf Hitler voor de „natuurgeneeswijze”.

„Aan het eind van de Tweede Wereldoorlog waren op zijn minst 20 procent, van al diegenen die de geneeskunst uitoefenden, natuurjongens zonder wetenschappelijke scholing”, zo betoogde een dokter.

Ingevolge de nieuwe wet zal een controleraad opgericht worden, welke toezicht zal houden op de eigenschappen welke aan geneesmiddelen worden toegeschreven en ook op de wetenschappelijke kwalificaties van de fabrikanten.

GEEN BEHOEFTE AAN PARANORMALEN

(vervolg van pag. 1)

De medische medewerker van Het Parool heeft eveneens een artikel gewijd aan de inaugurele redevoering van prof. De Jongh. Prof. De Jongh, aldus deze medicus, neemt het standpunt in, dat de geneeskunde op zo wetenschappelijk mogelijke wijze moet worden beoefend. „Een verschijnsel”, zegt hij, „dat dan allereerst opvalt is het volgende. Hoe spectaculair de ontwikkeling der wetenschappelijk gefundeerde therapie in onze tijd ook moge zijn geweest, zij wordt hardnekkig begeleid door een kleinere, maar toch niet te verwaarlozen stroming van niet aldus gefundeerde geneesmethoden. Ik noem slechts de homeopathie, het heilmagnetisme en de celtherapie volgens Niehans.

Wetenschappelijk gezien zijn deze methoden zonder uitzondering verwerpelijk. Hoe moet men dan de buitengewone vitaliteit van de buitenwetenschappelijke geneeskunde verklaren? Door welke energiebronnen wordt dit taaie leven gevoed?”

Het is niet voldoende er op te wijzen, dat nu eenmaal op alle terreinen van het menselijk weten het geloof in wonderen slechts langzaam wijkt voor de vooruitgang der wetenschap. In de geneeskunde is immers dit wondergeloof veel sterker dan op de andere gebieden.

„Wanneer de geneeskunde aan het einde van haar kennen en kunnen is gekomen, meldt zich soms de wondergenezer met zijn bezwerende gebaren, zijn gepotentieerde geneesmiddelen, zijn stralen en zijn cellen. Hij verjaagt de naderende ouderdomsslijtage, hij verbetert de hersenfunctie van het achterlijke kind, hij doet het inoperabele carcinoom verdwijnen, hij geeft aan het slachtoffer van kinderverlamming het gebruik van zijn ledematen terug. Hoewel hij niets van dit alles bewijst, vindt hij toch steeds weer gehoor. De behoefte om in wonderen te geloven groeit naarmate de basis voor redelijke hoop smaller wordt.”

„De mens is in vele opzichten nog een primitief wezen”, zo besluit prof. De Jongh. „Hij staat tweeslachtig ten op-

zichte van de wetenschap en weet zich de resultaten daarvan lang niet altijd ten nutte maken. Hij kijkt wantrouwig naar de richting waarin de historie hem voort schijnt te stuw en kiest vaak een andere, niet altijd even juiste koers. Er schuilen gevaren in het beperkte vermogen van de mens om zijn eigen belangen te behartigen. Hij laat zich gemakkelijk misleiden door holle leuzen en volgt gaarne valse, al of niet paranormaal begaafde profeten.”

Tandtechnici weer beboet

DE JUSTITIE laat de tandheekkundige inrichting van Jean van Wijk in Rotterdam niet met rust. Onlangs zijn weer twee tandtechnici en een tandarts, die voor „Vacupan” werkten, door de kantonrechter tot stevige boeten veroordeeld, zo meldt het Haags Dagblad

De tandtechnici, de 41-jarige R. v. d. B. en de 42-jarige J. S., moesten terechtaan wegens het onbevoegd uitoefenen van de tandheekkunde.

De officier eiste tegen v. d. B. twee boeten van f 750,— en tegen S. drie boeten van f 300,—. De kantonrechter veroordeelde de verdachten resp. tot twee maal f 300,— en drie maal f 200,—, met verbeurdverklaring van het inbeslaggenomen instrumentarium.

De 58-jarige tandarts B. P. T. M. O. uit Nijmegen moest zich verantwoorden wegens overtreding van de wet op de tandheekkundige inrichting. Er waren hem twee feiten tenlaste gelegd: het werken voor een inrichting, waarvoor reclame wordt gemaakt en het niet kennis geven daarvan aan de inspecteur van de Volksgezondheid.

„Deze verdachte heeft zich niet bekommerd om de regels van de tandheekkundige ethiek”, zei de officier, die twee boeten van f 500,— eiste. Het vonnis was twee maal f 250,— gulden.

7 nieuwe leden

WIJ BEGROETEN ditmaal zeven nieuwe leden als lid van onze vereniging. Hopelijk raken zij evenzeer onder de indruk van de grote gevaren, die voortvloeien uit het onbevoegd uitoefenen van de geneeskunst. Alle leden kunnen onze strijd steunen door ons gegevens of knipsels te zenden, waaruit kwakzalverij-praktijken blijken.

De nieuwe leden zijn:

Mej. A. van der Wielen, studente te Groningen; mevr. J. W. J. Vermeulen te Haarlem; mej. zr. K. J. Bezemer te Zuilichem en de heren: H. Meijer te Giethoorn; F. H. de Groot, arts te Makkina; dr. C. P. H. Teenstra, arts te Blaricum en A. S. Schneider, dierenarts te Kockengen.

Geleide handen

De politie te Rotterdam heeft wederom proces-verbaal opgemaakt tegen de 49-jarige W. L. uit Den Haag ter zake van het onbevoegd uitoefenen van de geneeskunst. De Hagenaar noemt zich spiritistisch prediker. Hij placht zijn Rotterdamse patiënten des maandags met een auto te bezoeken.

Naar de politie mededeelt bestreek L. vroeger zijn klanten. Zijn handen zouden daarbij geleid zijn door een reeds lang overleden pater die volgens de „prediker” in zijn binnenste tot leven kwam, zo schrijft de N.R.C.

REDACTIE:

Medisch redacteur:

dr R. E. Wierenga, arts, Barchem

Pharm. redacteur:

J. E. Buiters, apotheker, Zwolle

Bestuur van de Vereniging tegen Kwakzalverij: A. P. N. de Groot, Arts te Hilversum, Voorzitter; E. Mijnaerends, Tandarts te Amsterdam, Vicevoorzitter; Mevr. A. Burbach-van der Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden, Secretaris; L. Brest te Amsterdam, Penningmeester; Mej. E. H. Hengeveld, Arts te Zwolle; Dr. H. H. Funke, Arts te Amsterdam; Mr. J. E. Goudsmit, Kantonrechter te Haarlem; Dr. H. H. Scholten, Dierenarts, Veterinair Inspecteur van de Volksgezondheid te Haarlem; H. Dijkstra, Oud-Commiss. van Politie te Amsterdam; A. Verschuur, Arts te Amsterdam; Mr. J. D. van den Berg, Rechter te Arnhem; Mr. G. C. M. van Nijntaten te Voorburg, Referendaris bij het Ministerie van Justitie; Dr. J. H. Ligterink, Arts en Apotheker te Amsterdam; Dr. R. E. Wierenga, Arts te Barchem en J. E. Buiters, Apotheker te Zwolle.

Lidmaatschap van de Vereniging incl. Maandblad min. f 7.50. voor studenten, verpleegsters, arts-, tandarts- en apothekers-assistenten en kraamverzorgsters f 2.50. Adres voor het opgeven van leden en abonneés: Mevr. Burbach-v. d. Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden. Penningmeester: L. Brest, Argonautenstraat 19a, A'dam-Z. Postgto van de Ver. 32237 te Amsterdam - Gem. Giro K 1672.

DRUKKERIJ SYSTEMA N.V.
Amsterdam

Abonnement per jaar franco per post bij vooruitbetaling f 7.50. voor studenten, verpleegsters, arts-, tandarts- en apothekers-assistenten en kraamverzorgsters f 2.50

Administratie Maandblad:

Mevr. A. Burbach-v. d. Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden. tel. 02959 - 19114.

TEGEN DE KWAKZALVERIJ

REDACTIE-ADRES: O. Kuijk, Brantwijk 76, Amstelveen

Opgericht 1 januari 1881

„Magnetiseurs doen goed werk” . . .

HET MEDISCH OORDEEL VAN EEN JURIST

DE KANTONRECHTER in Utrecht, die begin mei twee magnetiseurs te beoordelen kreeg, heeft de (ons inziens) historischmedische verklaring afgelegd: „Deze mensen doen goed werk”.

Deze rechterlijke verklaring vonden we in het Utrechts Nieuwsblad en in de dagbladen De Telegraaf en De Courant Nieuws van de Dag.

Onze enige hoop is nog, dat de verslaggevers het verkeerd hebben verstaan, maar de kans daarop is klein gezien het vonnis. De Utrechtse kantonrechter veroordeelde de magnetiseurs tot een schuldigverklaring zonder oplegging van straf.

Ook uit dit vonnis mag worden afgeleid dat de kantonrechter vindt, dat de magnetiseurs „zulk goed werk doen”, dat zij moeilijk kunnen worden bestraft.

De verklaring van de kantonrechter dient vastgelegd te worden in medische tijdschriften. „Magnetiseurs doen goed werk.”

Ondanks tal van onderzoeken op het gebied van de paranormale begaafdheid is er nog nimmer wetenschappelijk aangetoond, dat paranormale geneeskunst bestaat of enig praktisch nut kan afwerpen. Zelfs de man, die veel tijd, ambitie en studie aan bovenzintuigelijke verschijnselen heeft opgeofferd, de Utrechtse prof. Tenhaeff, aarzelt niet te waarschuwen te-

gen de overgrote meerderheid der strijkers en handopleggers omdat 98% van de „paranormalen” zelfs door deze buitengewoon hoogleraar als charlatans wordt gedoodverfd.

Maar de Utrechtse kantonrechter stelt elke wetenschap in de schaduw „Deze magnetiseurs doen goed werk.” Heeft de rechter kennis kunnen nemen van de mislukkingen van deze pseudo-artsen? Kent deze jurist de schaamte bij vele patiënten, die na een bezoek aan een magnetiseur lang, soms te lang aarzelen om terug te keren naar hun huisarts. Hebben de Utrechtse magnetiseurs onder hun „goede werken” ook opgesomd de kosten die zij hun soms wanhopige slachtoffers op de hals halen? Wij hebben reeds meermalen gewezen op de beklagenswaardige vrouw, die 138 maal een magnetiseur bezocht om van haar hoofdpijn af te komen. Consult per keer f 2,50. Dat zelfs deze som van f 345,— niet hielp behoeft geen betoog. Het ziekenfonds is toch voordeliger. Heeft de Utrechtse kantonrechter het advies gevraagd van een medische getuige deskundige?

Wij staan verbaasd over het medisch oordeel, dat de Utrechtse kantonrechter heeft durven vellen.

En wij betreuren, dat hij op zijn eigen gebied zo lankmoedig is. Deze mannen hebben de wet op de Geneeskunst overtreden. Die wet is er ter bescher-

ming van de volksgezondheid, een heilig goed in ons land. Daarom hadden deze mannen gestraft dienen te worden. Niet geprezen.

Hebt U ook een kwakzalver in Uw eigen huis ?

HEBT U EEN schoonmoeder, dan kan ze volgens een hypnotiseur in Londen zeer wel een „kwakzalver” zijn. Dr. S. J. van Pelt, voorzitter van het Britse genootschap van medische hypnotiseurs, schrijft in het vakblad van dit genootschap dat in vrijwel elk huis een „pseudo-kwakzalver” aanwezig is in de persoon van een bemoeizuchtige schoonmoeder, een overbezorgde moeder, een dominerende vader of een praatgrage buur. Van Pelt noemt enkele voorbeelden van de suggestie-inblazingen van deze „huis-kwakzalvers”.

Er was een aanstaande moeder, zo lezen we in het Haarlems Dagblad, die haar schoonmoeder toevertrouwde dat ze vroeger aan astma geleden had. Waarop schoonmoeder prompt suggereerde dat de baby met de ziekte geboren zou kunnen worden. De aanstaande moeder maakte zich over dit denkbeeld zo bezorgd, dat ze weer aanvallen kreeg.

Een tweede geval dat dr. Van Pelt aanhaalt is dat van de vrouw van een arts die een alcohol-ontwenningsskuur had doorgemaakt langs hypnotherapeutische weg. De doktersvrouw wilde te weten komen of haar man nu inderdaad tegen de verlokkingen van de alcohol bestand was en deed wijn in zijn pudding om dit te beproeven.

Een derde geval was dat van de jongen die astma kreeg omdat zijn overbezorgde moeder hem uit en te na voorhield dat hij zich in acht moest nemen omdat hij een zwakke borst had. Er was voorts een vrouw die ervan overtuigd was dat ze een hersentumor had nadat ze een suggestief medisch-opvoedkundig televisieprogramma had gezien. Als laatste voorbeeld noemde dr. Van Pelt het geval van een man die dacht dat hij een hartkwaal had, omdat zijn burens niet aflieten hem te vertellen van een familielid dat gestorven was aan harttrombose.

AAN ALLE LEDEN

verzoekt de penningmeester hem de contributie 1961 ten bedrage van f7,50 te gireren. Voor studenten, verpleegsters, kraamverzorgsters, arts-, tandarts- en apothekersassistenten bedraagt de jaarcontributie f 2,50.

Hoe eerder U gireert, des te meer verlicht U de taak van de penningmeester!

De gironummers van de Vereniging tegen de Kwakzalverij zijn: postgiro 32237 en gemeentegiro Amsterdam K 1672.

Vroegere verpleger ging dokter spelen

DE VROEGERE VERPLEGER, die voor dokter ging spelen, kreeg van de Rotterdamse kantonrechter een boete van f 3000.— of zestig dagen hechtenis.

Daarmee toont Rotterdam opnieuw, dat men in de Maasstad weet van aanpakken. Of het nu gaat om het opbouwen van een vernielde stad, het bestrijden van het nozemprobleem of het waken over de volksgezondheid, Rotterdam maakt er korte metten mee.

Tragisch is alleen, dat de veroordeelde natuurgenezer G. W. C. uit Nunspeet buiten Rotterdam rustig kan voortgaan met zijn gevaarlijke praktijken. Weliswaar vertelde hij in Rotterdam dat hij in Nunspeet onder toezicht werkt van een arts, maar een deugdelijk onderzoek van de inspectie van de Volksgezondheid in de provincie Gelderland lijkt ons op dit punt zeer gewenst.

In Rotterdam hield C. althans spreekuur zonder bevoegde arts. De zich noemende „directeur van de kliniek Natuurgeneeswijze te Nunspeet” reisde eens per maand naar Rotterdam (en naar hoeveel andere steden?) om daar patiënten te ontvangen, die hij behandelde na toepassing der z.g. oogdiagnostiek.

In de spreekkamer te Rotterdam stonden een stethoscoop, een bloeddrukapparaat en andere medische instrumenten opgesteld. Ook legde de politie beslag op kruiden, die C. als medicijn gebruikte en betrok van een drogist. Maar C. zelf was weer directeur van een kruidenhuis, waarvan de drogist zijn kruiden betrok. „Een aardige broekzak-vestzak-politiek”, smaalde de officier van Justitie.

C. gaf grif toe in Rotterdam onjuist gehandeld te hebben, maar voegde er aan toe dat enkele mensen hem hadden gevraagd naar de Maasstad te komen en „dat hij zo vlug geen arts kon krijgen”. „Ik heb alles afgebeld en zelfs een advertentie in een medisch tijdschrift willen plaatsen. Maar die werd geweigerd, omdat er natuurgeneeswijze bij stond”, verontschuldigde hij zich.

Arme kwakzalver! Geen arts die hem ter zijde wil staan. Geen medisch tijdschrift dat hem wil helpen bij het zoeken naar een medische stroman voor zijn lucratief bedrijf. Gelukkig, dat die arts in Nunspeet de goede C. maar steeds blijft helpen. Toch zouden we graag dat onderzoek van de inspectie Volksgezondheid eens willen afwachten.

De Rotterdamse kantonrechter aldus De Tijd-Maasbode, nam het hem kwa-

Zware boete voor natuurgenezer

lijk, dat hij zich omkleed had met titels — bijvoorbeeld n.d. (natural doctor) en ph. th. (physical theory) —, die niets te zeggen hebben, ook niet in Amerika. Volgens mr. De Haan worden deze gegeven door een „academie”, die kwasi-academische graden verschaft. „Zo'n instelling geeft zich de naam van university, maar betekent niets, waarschijnlijk alleen een bureau, waar een juffrouw brieven zit te tikken”, meende mr. De Haan.

Verdachte bleef er echter bij, dat hij zijn „titels” serieus met cursussen verworven heeft. Hij zei, in Zwitserland en Chicago geweest te zijn en in Duitsland de twee-jaarlijkse congressen voor artsen en natuurgeneeswijze bezocht te hebben, waar hij als autodidact bij mocht zijn.

„Allemaal apekool”

De officier van Justitie vond het echter allemaal „apekool”. „De man heeft de goegemeente zand in de ogen gestrooid”, vond hij. „Hij is vroeger verpleger geweest en had dat beter kunnen blijven, maar hij is dokter gaan spelen. En het uitoefenen van de geneeskunde is gelukkig voorbehouden aan degenen, die hiervoor examens afgelegd hebben.

Ideëel motief

De verdediger, mr. J. Slijper, voerde aan, dat achter dit alles geen winstbejag zit, maar een ideëel motief. „Er is een groot verschil tussen mijn cliënt en „kwakzalvers”. Deze laatste blijven uit de buurt van artsen terwijl C. het contact met hen zoekt”.

De raadsman gaf voorts een uiteenzetting over de oog-diagnose, ofwel irisdiagnostiek. Het oog is de enige plaats in het lichaam zonder huid en de spieren en bloedvaten komen hier samen. Als iets in het lichaam niet goed functioneert, moet dit in de ogen te zien zijn, aan de stand, aan een verkleuring, of plekjes. In vele gevallen is men dan in staat de aard van de ziekte vast te stellen. Mr. Slijper toonde een Duitse folder van een speciaal instrument om deze diagnose vast te stellen.

Wat verder de natuurgeneeswijze betreft, vermeldde de advocaat, dat deze zich richt op de algehele toestand van de patiënt. Medicijnen (voornamelijk

kruiden) spelen bij de behandeling, die C. geeft, niet zozeer de hoofdrol, maar vooral de leefwijze en lichaamsbeweging.

Verdachte is lid van de vereniging voor natuurgeneeswijze. Mr. Slijper verzekerde, dat zijn cliënt voortaan alleen weer onder de hoede van artsen zal werken.

„Ik kan er niets aan doen”, concludeerde de kantonrechter, „maar ik ben allerminst overtuigd. Het gaat om de gezondheid van de mensen en alleen omdat het de eerste keer is, zal ik conform vonnissen”.

De verdachte zal in hoger beroep gaan. *Hoezeer wij ons verheugen over dit Rotterdamse vonnis, het blijft een druppel op een gloeiende plaat. Deze natuurgeneeswijze dient eenvoudig van het toneel te verdwijnen. De boete van f 3000.— moet voor elk ander arrondissement een voorbeeld zijn. Overal waar deze man zijn voor de volksgezondheid dubieuze praktijken verricht overtreedt hij de wet op de Geneeskunst, zoals hij dit in Rotterdam deed. Waarom moeten er eerst slachtoffers vallen, voordat de Justitie een eind maakt aan deze wantoestand?*

Levensgevaarlijke reclame-stunt voor kwakzalver

OP UITNODIGING van een kruidendokter in het Duitse plaatsje Weiden is een Marokkaanse familie uit Tanger, welke in 1959 het slachtoffer is geworden van de vergiftigde spijsolie in Meknes, naar Duitsland gekomen in de hoop daar genezing te vinden. De vrouw en de kinderen uit het gezin zijn gedeeltelijk verlamd.

Deze gratis reclame — gesierd met een grote foto van de aankomst van de beklagenswaardige Arabieren in Neurenberg — voor de kwakzalverij vonden we in de Helderse Courant.

Wij hopen niet, dat vele lezers van dit blad door dit bericht vertrouwen hebben gekregen in kruidendokteren. Het is namelijk niet uitgesloten, dat een patiënt door behandeling van een kruidendokter te laat komt bij een bevoegd geneeskundige om nog te kunnen herstellen.

En deze tragedie kan toch moeilijk het doel zijn van de Helderse Courant. Ons advies is daarom: geen ruchtbaarheid aan dit soort reclamestunts van kwakzalvers. Het is levensgevaarlijk

Scherpe Rotterdamse actie tegen „tandbederf”

geloof hebben kunnen afbrengen. Er zijn notoire oplichters onder de kwakzalvers dat is zonder meer duidelijk — ze zijn alleen op geld uit. Er zijn ook bona fide genezers, die zich zelf misleiden door hun vaste geloof in „bijzondere krachten” die ze niet bezitten. En tenslotte is er een categorie magnetiseurs, tegenover welke velen positief staan, daarbij wellicht denkende aan Shakespeare's woorden dat er nog veel tussen hemel en aarde is dat we niet kunnen begrijpen.”

Consulteert men een kwak, weet dan echter dat ge u meestal blootstelt aan een op zijn minst uiterst primitieve „geneeskunst” die tragische gevolgen kan hebben indien men zich tevens doelbewust van de erkende medicus afkeert, zo waarschuwt de POZC.

Zij, die geen grenzen kennen...

VELE ARTSEN zullen zich verbaasd hebben afgevraagd, hoe het toch mogelijk kon zijn, dat in Rusland een 76-jarige vrouwelijke wonderdokter zich door een omzet van f 2000,— per dag met de verkoop van kruiden een fortuin kon verwerven, zo vraagt het Belgische artsenweekblad „Le Scalpel” zich af.

(Een bericht over dit Russisch fenomeen stond in het februari-nummer van het Maandblad tegen de Kwakzalverij). Men kan door dit nieuws zijn vertrouwen in de van staatswege uitgeoefende geneeskunde wel eens gaan verliezen, schrijft Le Scalpel. Maar in feite is deze openbaring in gene dele verrassend. De kwakzalverij is immers een van de best georganiseerde machten ter wereld.

Het is overal goed spotten met de wet, welke dan ook de wet of het regiem mag zijn, hoe zwaar ook de strafbepalingen, die op overtreding zijn gesteld.

Het geheim van deze eeuwige mogelijkheid schuilt in het meest verbreide feit ter wereld: de dwaasheid van de mensen. Deze dwaasheid is even universeel als de vrees en het leed. En zij die deze gemoedstoestanden uitbuiten kunnen altijd rekenen op een welvarend en gemakkelijk leven, zij het dat er enige risico's aan zijn verbonden, aldus Sangrado in Le Scalpel.

NA VELE SLAPELOZE nachten had een Rotterdamse havenarbeider de stoute schoenen aangetrokken en was naar de tandarts gestapt. In het centrum van de stad zetelden twee artsen K. T. B. en K. S. B., die hem onder narcose zijn gehele resterende gebit beloofden te trekken.

Het was een merkwaardige gewaarwording voor de man, toen hij weer tot bewustzijn gekomen, zijn tanden nog in zijn mond voelde. Nog verbazender was hetgeen hij om zich heen zag. De twee artsen hadden inmiddels hun witte jassen uitgetrokken en stonden temidden van enkele politiemannen.

Op het politiebureau kon de Rotterdammer wat op zijn verhaal komen.

Hij vernam er dat hij in handen was gevallen van een groep mensen, die onbevoegd een tandheelkundige kliniek uitoefenden. De politie had argwaan gekregen, omdat de patiënten van deze artsen maandenlang na de behandeling nog in de ziektewet liepen.

In een pand in het centrum van Rotterdam hadden de artsen onder narcose tanden en kiezen getrokken van mensen die in de beruchte Vacupan-inrichting een nieuw gebit hadden besteld.

Toen de rechercheurs een onderzoek instelden zagen zij een man de inrichting verlaten, die volkomen „groggy” was omdat men hem had ontdaan van al zijn tanden en kiezen. Toen deden zij hun inval en vonden de havenarbeider onder narcose.

De politie nam het instrumentarium in beslag en hield de beide artsen aan. Men onderzoekt nog of de beide mannen inderdaad arts zijn.

Tijdens deze actie kwamen twee tandtechnici binnen, die in de inrichting van Vacupan afdrukken hadden genomen van kaken van klanten. Zij kregen een proces-verbaal.

Ongeveer gelijktijdig met de politieke actie tegen de tandenrooiers veroordeelde de Rotterdamse kantonrechter de

26-jarige tandtechnicus T. A. uit Gouda tot driemaal f 250,— boete of 25 dagen hechtenis en tot een voorwaardelijke straf van drie weken hechtenis met een proeftijd van twee jaar. Deze maximale straf werd de verdachte opgelegd wegens het onbevoegd uitoefenen van de tandheelkunde.

„In juli van het vorige jaar heeft u,” zo signaleerde de officier van Justitie, „bij drie patiënten een wasafdruk gemaakt van boven- en onderkaak. U bent reeds eerder veroordeeld maar u blijkt niet te willen luisteren. We zullen nu met grover geschut moeten beginnen.”

Hoewel verdachte zich beroepshalve alleen met het vervaardigen van gebitten mag bezighouden, heeft hij zich op het gebied van de tandarts begeven. Hij had deze overtredingen begaan met medeweten van de 51-jarige vrouwelijke tandarts A. v. D.

Deze tandarts was ter rechtzitting niet aanwezig. De zaak tegen haar wordt aangehouden. De tandtechniek T. A. is in dienst van een tandheelkundige inrichting. De officier zei niet de illusie te koesteren dat T. A. zijn praktijken zou wijzigen. Hij liet er echter geen twijfel over bestaan, dat er bij een derde veroordeling andere, doelmatiger maatregelen zouden worden genomen.

Bureau Vereniging

HET BUREAU van de Vereniging tegen Kwakzalverij is gevestigd ten huize van de directeur, de heer D. H. van den Bosch, „Groot Schuttershoef”, Arnhemseweg 10, Leusden post Amersfoort.

Aan dit bureau zijn alle inlichtingen omtrent de vereniging en de kwakzalverijbestrijding verkrijgbaar.

Directeur Van den Bosch is gaarne bereid verzoeken tot het houden van lezingen over de kwakzalverij te behandelen.

Bestuur van de Vereniging tegen Kwakzalverij: A. P. N. de Groot, Arts te Hilversum, Voorzitter; E. Mijnaerends, Tandarts te Amsterdam, Vice-voorzitter; Mevr. A. Burbach-van der Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden, Secretaris; L. Brest te Amsterdam, Penningmeester; Mej. E. H. Hengeveld, Arts te Zwolle; Dr. H. H. Funke, Arts te Amsterdam; Mr. J. E. Goudsmit, Kantonrechter te Haarlem; Dr. H. H. Scholten, Dierenarts, Veterinair Inspecteur van de Volksgezondheid te Haarlem; H. Dijkstra, Oud-Commiss. van Politie te Amsterdam; A. Verschuur, Arts te Amsterdam; Mr. J. D. van den Berg, Rechter te Arnhem; Mr. G. C. M. van Nijnatten te Voorburg, Referendaris bij het Ministerie van Justitie; Dr. J. H. Ligterink, Arts en Apotheker te Amsterdam; Dr. R. E. Wierenga, Arts te Barchem en J. E. Buijer, Apotheker te Zwolle.

Lidmaatschap van de Vereniging incl. Maandblad min. f 7.50, voor studenten, verpleegsters, arts-, tandarts- en apothekers-assistenten en kraamverzorgsters f 2.50. Adres voor het opgeven van leden en abonné's: Mevr. Burbach-v. d. Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden, Penningmeester: L. Brest, Argonautenstraat 19a, A'dam-Z. Postgiro van de Ver. 32237 te Amsterdam - Gem. Giro K 1672.

DRUKKERIJ SYSTEMA N.V.
Amsterdam

Abonnement per jaar franco per post bij vooruitbetaling f 7.50, voor studenten, verpleegsters, arts-, tandarts- en apothekers-assistenten en kraamverzorgsters f 2.50

Administratie Maandblad:

Mevr. A. Burbach-v. d. Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden, tel. 02959 — 19114.

Conclusie van Overijsselse verslaggever:

„STEL U NIET BLOOT AAN PRIMITIEVE GENEESKUNST”

„DE ÉÉN ZEGT ronduit en vol overtuiging „Onzin!”, de ander zegt met evenveel zekerheid „Ik geloof er vast in!” en daartussen ligt een scala van de meest uiteenlopende meningen over wat de ene helft noemt „kwakzalverij” en de andere helft „zegenrijk werk van paranormaal begaafden”.

Zo begint een uitvoerig artikel over het onderwerp kwakzalverij in de Provinciale Overijsselse en Zwolse Courant, waarin het probleem zeer objectief wordt belicht.

Erg objectief

Naar onze smaak wel erg objectief. De schrijver heeft bemerkt, dat met uitzondering van onze fel strijdende vereniging, de tegenstanders van de kwakzalverij een minder negatieve houding aannemen ten aanzien van magnetiseurs, wier gaven men blijkbaar in sommige gevallen wel wil onderkennen.

„Artsen”, zo schrijft de POZC, „zijn in het algemeen met hun achtjarige studie van het menselijk lichaam en lijden achter zich bepaald niet vóór de kwakzalverij, zoals iedereen begrijpen zal — toch staan zij menigmaal niet geheel afwijzend tegenover het magnetisme, waarin men bij enkelen positieve krachten onderkent.”

Deze voorlichting lijkt ons rechtstreeks afkomstig van de magnetiseurs. Immers, men kan toegeven dat veel artsen zich inderdaad niet te veel bekommeren om het vraagstuk der kwakzalverij, maar dat er een redelijk aantal artsen te vinden zou zijn dat ook maar enige „positieve krachten” bij de magnetiseurs veronderstelt is zuivere magnetiseurspropaganda.

Daarnaast geeft het artikel in het Zwolse dagblad echter ook ruimschoots aandacht aan de gevaren van de kwakzalverij. Wij citeren:

„Het grote gevaar der kwakzalverij in 't algemeen is dat er geen sprake is van medisch geschoolden.

Sommigen stellen vaak op de vreemdste manieren hun diagnose (in de ogen kijken, „waterkijken” e.d.) met een geweldig grote kans dat ze er faliekant naast zijn. De patiënt slikt zijn drankjes — meestal een verzameling van kruiden — die waarschijnlijk niet helpen en in die tijd kan een wellicht ernstige bestaande ziekte doorwoekeren

zonder dat er medisch verantwoord wordt ingegrepen. Hoevelen daarvan het slachtoffer zijn geworden is niet te bepalen, maar het zullen er ongetwijfeld verscheidenen zijn.”

Drankjes en pillen

„Eigenlijk wordt de kwakzalverij ook op andere, legale manieren uitgeoefend. Iedereen kan in een drogisterij of een apotheek verpakte drankjes e.d. krijgen, die, wanneer ze in een laboratorium worden onderzocht, volstrekt of zo goed als waardeloos zijn. Onlangs is van bevoegde zijde gewezen op het ontstellend toenemende gebruik van geneesmiddelen die zonder doktersrecept overal te verkrijgen zijn. Indien ze helpen zijn ze dikwijls niet van gevaar ontbloot, indien ze niet helpen zijn ze menigmaal weggegooid geld. In de Consumentengids van de Nederlandse Consumentenbond is onlangs een middel tegen het roken onder de microscoop gelegd. De conclusie was, dat er geen enkel werkelijk effect van te verwachten is. Het Rijksinstituut voor pharmaco-therapeutisch onderzoek neemt eveneens geregeld allerlei geneesmiddeltjes onder de loep en komt daarbij vaak tot verrassende ontdekkingen. Een poeder tegen open beenwonden van een waterkijker in Heemstede bleek melksuiker te zijn, een andere poeder was pure sigarettinas. Ook het bestuur van de Vereniging tot bestrijding van de Kwakzalverij laat onderzoeken verrichten en opvallend vaak zijn de ingrediënten van allerlei middeltjes dan alcohol met pepermuntolie, al dan niet gekleurd om ze aantrekkelijker te doen schijnen, doch in alle gevallen zonder enig resultaat te geven. Deze en dergelijke middelen worden meestal aangeprezen voor bepaalde, veel voorkomende ziekten (hoe meer de ziekten voorkomen hoe groter de omzet is!) zoals astma, niersteen, „opgeblazenheid” e.d. Bij de meeste nieuwe drankjes die het „algemeen welzijn” heten te bevorderen, is het steeds de fabrikant die er wel bij vaart. Al zijn deze verpakte middeltjes meestal niet uitgesproken gevaarlijk (tenzij men de hele fles tegelijk leegdrinkt, of alle pillen en poeders achter elkaar slikt)

hun nuttig effect is omgekeerd evenredig aan de buitensporige prijzen welke ervoor gevraagd worden.

Kruiden

Bij het consulteren van een kwakzalver dient men wel te bedenken dat de medische wetenschap niet heeft stilgestaan, die kwakzalverij echter wel. Indien er niet sprake is van uitgesproken oplichting, dan schrijft de kwak in de meeste gevallen kruiden voor, waaraan door de eeuwen heen bijzondere krachten zijn toegekend. We zullen niet ontkennen dat er kruiden zijn die heilzame werking hebben (de medici werken er heus ook mee) doch bijna altijd zijn er in de loop der jaren andere geneesmiddelen gevonden, die beter zijn. Waarbij opgemerkt mag worden dat kwakzalvers er een handje van hebben om, ongeschoold als ze zijn, vele kruiden tegelijk op te lossen, waarvan misschien één of twee doelmatig zouden zijn, de rest echter óf volkomen onwerkzaam óf de werking van de goede kruiden te niet doen óf bepaald gevaarlijk zijn. De ontdekking van middelen tegen t.b.c., longontsteking en ontelbare andere ziekten is niet te danken geweest aan kwakzalvers doch aan de medische wetenschap!

Grote aanhang

Een krachtig aangrijpen van de kwakzalverij stuit in de praktijk duidelijk op vele moeilijkheden. In de eerste plaats is er, zoals gezegd, de wet die, hoewel het onbevoegd uitoefenen van de geneeskunde uitdrukkelijk verbiedend, zover gaat dat aangetoond moet worden dat er sprake is van behandeling van een patiënt. Behandelen en het stellen van een „diagnose” door de patiënt in de ogen te kijken zijn echter twee verschillende dingen. En verder heeft de kwakzalverij zo'n grote aanhang onder alle lagen van de bevolking, dat het overgaan tot massale vervolgingen ook hierdoor wel eens tegengehouden wordt. Wordt het bewijs voor de rechtbank geleverd, dan zijn de boeten in het algemeen bovendien nog vrij laag. Praatjes over wonderbaarlijke genezingen doen bijzonder snel de ronde, doch zijn net als alle geruchten: wie tot de oorsprong teruggaat bemerkt dat er niet veel van over blijft. En wie maakt uit dat inderdaad de kwakzalver genezen heeft en niet de medicus die de patiënt daarvóór behandeld heeft?

We hebben niet de illusie, dat we de aanhangers van de kwakzalverij met het bovenstaande van hun rotsvaste

REDACTIE:

Medisch redacteur:

dr R. E. Wierenga, arts, Barchem

Pharm. redacteur:

J. E. Buitter, apotheker, Zwolle

TEGEN DE KWAKZALVERIJ

REDACTIE-ADRES: O. Kuijk, Brantwijk 76, Amstelveen

Opgericht 1 Januari 1881

VAN DE VOORZITTER:

HET ARCHIEF

ZONDER TWIJFEL is een goed gefundeerd archief één van de voornaamste pijlers, waarop een vereniging als de onze dient te rusten. Wij mogen ons gelukkig prijzen, dat reeds bij de oprichting van de Vereniging tegen de Kwakzalverij het grote belang hiervan werd ingezien niet alleen, maar dat er ook naar is gehandeld.

Een schat van gegevens, die een belangwekkend overzicht bieden van wat er in de afgelopen 80 jaren alzo met de kwakzalverij aan de hand is geweest, is hierdoor bewaard gebleven.

Samen met de inhoud van de, in die jaren verschenen. Maandbladen vormt het een duidelijk beeld van de strijd, onzerzijds onverflauwd gevoerd tegen dit kwaadaardig euvel.

Wij van onze kant zullen er zorg voor moeten dragen het onze te doen door gezamenlijk — en met toewijding — onze steentjes hieraan toe te voegen.

Met dit doel voor ogen moge ieder van onze leden nagaan of zich in hun bezit wellicht nog boekjes, pamfletten, folders, artikeltjes uit kranten dan wel uit periodieken bevinden, die beter tot hun recht zouden kunnen komen in het archief van onze vereniging dan ze dit doen op hun huidige plaats.

Toezending ervan zal niet alleen door het bestuur ten zeerste worden gewaardeerd, maar bovendien het zijne ertoe bijdragen onze strijd zo doeltreffend mogelijk te kunnen blijven voeren. Tevens zal het voor onze opvolgers de geschiedschrijving completeren.

Moge ieder onzer steeds door-drongen zijn van het grote belang, dat hier voor de Volksgezondheid op het spel staat.

A. P. N. DE GROOT.

VERDRIETIGE

VERDUIDELIJKING

DE VERONTRUSTENDE UITSPRAAK van de kantonrechter in Utrecht die twee magnetiseurs schuldig verklaarde zonder strafoplegging, is voor De Telegraaf aanleiding geweest om de situatie in het „magnetische veld” in onze volksgezondheid nog eens onder de loop te nemen.

In zijn uitvoerige reportage onthoudt „De Telegraaf” zich van een stellingname in het conflict en schrijft: „Enkele honderdduizenden mensen hebben vertrouwen in de magnetiseurs. Evenveel, zo niet meer, felle tegenstanders voeren strijd tegen wat zij signaleren als „fatale kwakzalverij”.”

De uitspraken die de „Telegraaf”-verslaggever in de mond legt van de mensen die hij over het onderwerp interviewde zijn het echter stellig waard om hier gesignaleerd te worden. Het zijn namelijk verdrietige verduidelijkingen van het Utrechtse proces.

Sprekend over de rechtszaak tegen de twee magnetiseurs in Utrecht schrijft het blad: „De officier van Justitie mr. J. C. van den Berg achtte zelfs de benaming kwakzalverij hier misplaatst. Hij had geen bijzondere reden gezien om aan de eerlijkheid te twijfelen van de negen getuigen, die verklaarden dat zij door de magnetiseurs waren genezen.

Er waren geen artsen ter zitting komen opdagen om de verklaringen te verifiëren.

„Niets duidt erop, dat we hier te doen hadden met een groep bedriegers, die gehuurd zouden zijn om de magnetiseurs vrij te pleiten.”

De officier vervolgde: „Het was een bonte staalkaart van diverse gevallen, die hier uitgeschilderd werden. Het was imponerend.

Mr VAN DEN BERG besloot: „Ik beoordeel niet of we met suggestie te doen hebben of met genezing. Maar het is treffend om het getuigenis aan te horen van een man, die zegt als een wrak uit Indonesië te zijn teruggekeerd en genezen te zijn door een magneti-

seur. Verder verscheen er een man, die bijna krankzinnig was geweest en een vrouw, die tot voor kort geleden had onder de gevolgen van kinderverlamming in haar jeugd. Ook zij verklaarden onder ede: „De verdachte heeft ons genezen.”

„Ik heb geen andere conclusie kunnen trekken dan dat aan deze mensen op een of andere manier goed is gedaan.”

Zelfs al is de officier van Justitie in Utrecht niet bedrogen door de negen getuigen, dan nog heeft hij in onze ogen lichtvaardig geoordeeld over de kwaliteiten van de magnetiseurs. Want wat betekenen negen genezingen — zo die al door de magnetiseurs zijn bewerkstelligd — op het grote aantal slachtoffers die wellicht door de verdachten onder (strijkende) handen zijn genomen. Weet de officier hoeveel mensen vergeefs naar de magnetiseurs zijn gegaan. Weet de officier hoeveel patiënten met kans op genezing door een behandeling der magnetiseurs wellicht juist iets te laat bij een bekwaam medicus zijn gekomen? Zijn negen wonderbaarlijke genezingen voldoende om er maar op los te dokteren?

Wij staan paß over het gemak, waarmee een officier van Justitie de belangen van de volksgezondheid behartigt. Kwaaij daarbij is de smalende opmerking: „Er waren geen artsen op de zitting komen opdagen om de verklaringen te verifiëren”. Artsen hebben een beroepsgeheim. Hoe zou de officier van Justitie het vinden, wanneer zijn huisarts in het openbaar over zijn lichamelijke gesteldheid ging praten om enkele magnetiseurs te vangen. Tegenover de praatjes van de magnetiseurs en de getuigenverklaringen van hun geëxalterde kring van bewonderaars dient men het standpunt van de wetenschap in te nemen. De wetenschap, die ondanks alle pogingen nog nooit het bestaan van paranormale gaven ten behoeve van de geneeskunde heeft kunnen aantonen. Op wetenschappelijk gebied heeft de officier de plank misgeslagen. Ten nadele van de volksgezondheid.

PITTIGE DISCUSSIE

Uit het Brabants Dagblad
HET HUISGEZIN

HIERONDER VOLGEN de brieven, die dr. F. L. L. M. Merkelbach, voorzitter van de Nederlandse vereniging van Celtherapie en de heer M. L. N. Straet uit Wassenaar het licht lieten zien in het Brabant Dagblad Het Huisgezin. Aansluitend vindt men het antwoord van de medische medewerker van het blad.

Dr. Merckelbach schrijft:

„Het verslag van Uw medische medewerker is een zeer ongewone wijze om een nieuwe medische behandelingswijze te bespreken. In bedoeld verslag zijn onjuistheden geslopen en wij vragen ons af of dit toeval of opzet is geweest. Op de eerste plaats kunnen wij ons nauwelijks voorstellen dat „ongeboren rijpe vruchten van stieren bereid worden”. Dit is ook voor celtherapeuten een nieuw gezichtspunt. Uw verslaggever blijkt niet op de hoogte te zijn met de jongste medische literatuur, als hij alleen maar aanvoert de „Einführung in die Zellulärtherapie” 1957 — prof. Niehans, hetgeen alleen bedoeld is als informatie voor leken-patiënten en niet als wetenschappelijk standaardwerk. Wij willen u wijzen op wetenschappelijke leerboeken van prof. Niehans — 1954 — en prof. Rietschel. De celtherapie kan alleen beoordeeld worden door diegenen, die de therapie bestudeerden en controleerden, niet door hen die slechts brokstukken uit de literatuur verzamelden, zonder zelf ook maar enige ervaring op dit gebied te hebben.

Wat Uw verslaggever over het gevaar van injecties met lichaamsvreemde eiwitten schrijft, raakt helaas kant noch wal. In dit verband willen wij op de onderzoeken van de internationale befaamde allergoloog prof. Schmid wijzen. Fatale gevolgen, zoals door uw verslaggever beschreven, zijn steeds het resultaat van niet volgens de regels der

Bureau Vereniging

HET BUREAU van de Vereniging tegen Kwakzalverij is gevestigd ten huize van de directeur, de heer D. H. van den Bosch, „Groot Schuttershoef”, Arnhemseweg 10, Leusden post Amersfoort.

Aan dit bureau zijn alle inlichtingen omtrent de vereniging en de kwakzalverijbestrijding verkrijgbaar.

Directeur Van den Bosch is gaarne bereid verzoeken tot het houden van lezingen over de kwakzalverij te behandelen.

OVER CELTHERAPIE

DE CELTHERAPIE van prof. dr. Paul Niehans blijft een omstreden geneeswijze, die nog voortdurend in sommige kringen als kwakzalverij wordt bestempeld. Wij hebben in het april-nummer van dit orgaan een uitvoerige beschouwing gepubliceerd, waarin de medische medewerker van het Brabants Dagblad Het Huisgezin een ons inziens helder betoog inzake deze kwestie hield.

Er zijn reacties op dit artikel gekomen van dr. F. L. L. M. Merkelbach, voorzitter van de Nederlandse vereniging van celtherapie en van de heer Straet uit Wassenaar.

Het Huisgezin heeft deze reacties gepubliceerd met het antwoord van zijn medische medewerker.

Gezien het belang van het onderwerp en vooral gelet op de wederzijdse argumenteringen, die telkens opduiken daar waar de kwakzalverij ter discussie wordt gesteld, achten wij dit sluitstuk van de publikatie van groot belang.

Hieronder volgt deze discussie, waaruit de lezer zelf zijn gevolgtrekkingen kan maken ten aanzien van de waardering die de celtherapie verdient.

kunst toegepaste celtherapie. In Nederland is het zelfs voorgekomen, dat een arts zonder meer — zonder enig vooronderzoek en zonder overleg met een celtherapeut — celinjecties gaf, zonder zich aan de voorschriften te houden. Zelf hebben wij bij zeker 10.000 celinjecties geen catastrofaal gevolg gezien.

In tegenstelling tot de mededeling van uw verslaggever kunnen wij u melden dat de celtherapie geen indicatie is voor kanker en dat de meest vooraanstaande onderzoekers o.a. prof. Hoepke, Heidelberg, telkens weer verklaren (ook in het Ned. Tijdschrift voor Geneeskunde — 1960) dat celtherapie bij dit ziektebeeld niet gebruikt kan en mag worden.

Wij willen ook nog wijzen op de voortreffelijke resultaten, die ondermeer door professoren in de diergeneeskunde zijn verkregen na behandeling met celtherapie. Hier is suggestie absoluut uitgesloten. Als uw verslaggever schrijft:

„Zonder celtherapeuten van uitdrukkelijk bedrog te willen betichten, dus zuiver medisch-wetenschappelijk zijn hun celinjecties slechts kwakzalversmiddelen”, dan willen wij in verband hiermee erop wijzen, dat vele bekende professoren deze kwakzalverstherapie steunen en op internationale congressen melding maken van de resultaten.

Wij vragen ons af, of deze kwakzalverstheorieën vele patiënten (onder wie de meest hooggeplaatste personen) hebben kunnen genezen, ondanks de hieraan verbonden dodelijke gevolgen!

Tevens willen wij erop wijzen, dat de extreem dure behandeling met celtherapie echter nooit duurder is dan een blindedarmoperatie of het aanschaffen van een goed kunstgebit. Wij vragen uw verslaggever of hij ons een enkele therapie kan noemen, waarvan de gunstige resultaten door de medicus wetenschappelijk „gegarandeerd” kunnen worden. Tot op heden is dit zelfs van asperine niet bekend!”

De heer Straet schrijft:

Het artikel van uw medische medewerker in uw blad van 23 maart j.l. over de celtherapie van prof. dr. Niehans heeft mij niet alleen verbaasd, doch ik verwerp de inhoud ten stelligste.

Waarom vraagt u, alvorens over dit onderwerp te schrijven, niet eerst het oordeel van de tienduizenden die reeds blijvend resultaat mochten hebben na een celleninjectie? Uit mijn onmiddellijke omgeving kan ik er U zeer velen noemen.

De herstelden zullen zich met mij danig ergeren en ik ben de mening toegedaan, dat u uw lezers een zeer slechte dienst heeft bewezen.

Ik wil er u nog op wijzen, dat prof. dr. Niehans tijdens de laatste ziekte van Z.H. de Paus eerst werd ontboden, toen de Hooge Lijder stervende was en dat hij hem toen niet heeft bijgestaan. Prof. dr. Niehans heeft in de vijftiger jaren Z.H. met succes behandeld.

Het lijkt mij toch wel vreemd, dat Z.H. de Paus en zovele andere beroemd-

PITTIGE DISCUSSIE over CELTHERAPIE

vervolg

therapie nog bij geen enkele ziekte door een aan de eisen van goed wetenschappelijk werk voldoende onderzoek aange- toond" en „Wij moeten constateren dat thans de door Niehans aanbevolen therapie nog niet een plaats heeft verdiend onder de wetenschappelijk ver- antwoorde behandelingsmethodes.”

Vervolgens zou volgens inzender het- geen wij schreven over het gevaar van injecties met lichaamsvreemde eiwitten kant noch wal raken. Hiervoor zouden we dr. Merckelbach willen verwijzen naar ieder betrouwbaar standaard werk over anaphylaxie en hem adviseren zich niet te zeer op prof. Schmid te verlaten. Gelukkig erkent dr. Merckelbach dat er dodelijke gevolgen zijn geweest na celinjecties. Wij willen er op wijzen dat zelfs prof. Rietschel, een groot voor- stander van de celtherapie, zelfs 30 dodelijke gevolgen van celtherapie heeft beschreven. (Med. Klin. 1955, pag. 1823) en prof. E. Hoff heeft tot 1957 reeds 34 sterfgevallen ten gevolge van celtherapie aangetoond (Medizinische 1957, pag. 587). Wij willen met deze gegevens in de hand aan dr. Merckel- bach vragen, welke dan wel „de regels der kunst” zijn om de celtherapie son- der deze fatale afloop toe te passen. Onder de celtherapeuten bestaat name- lijk een grote onenigheid over de vraag, welke ziekten wel en welke niet met celinjecties behandeld moeten wor- den en bovendien heerst er geen enkele overeenstemming over de vraag welke cellen bij een bepaalde ziekte moeten worden ingespoten.

Dr. Merckelbach beweert wel bij 10.000 celinjecties geen catastrofale gevolgen te hebben waargenomen, maar wij wil- len daarop de vraag stellen welke naar de algemeen medische waardering gunstige effecten hij wél heeft gecon- stateerd.

Tegenover de bewering van dr. Mer- ckelbach „dat de celtherapie geen indi- catie is voor kanker” — hij zal het wel andersom bedoelen: dat kanker geen indicatie is voor celtherapie — willen we er op wijzen dat talloze cel-thera- peuten — we noemen slechts de namen van Niehans, Geiger, Sprado, Weber

en Ackermann — desniettemin deze celtherapie in geval van kanker ijverig hebben toegepast.

Dr. Merckelbach beweert dat ook prof. Hoepke zich tegen het gebruik van de celtherapie bij dit ziektebeeld verzet. In 1954 was dit nog beslist niet het geval, want in dat jaar maakte de Duitse hoogleraar (Medicinische 1954, pag. 1205) nog gewag van de gunstige wer- king van de celtherapie bij kankerge- zwellen.

Wat het succes in de diergeneeskunde betreft: om suggestie uit te sluiten heb- ben we geen dier-experimenten nodig; door de z.g. dubbelblind-proeven kan deze suggestie ook bij de mensen uit- gesloten worden; doch dit wetenschap- pelijk zeker *procédé* hebben de cel- therapeuten nooit toegepast. De door dr. Merckelbach genoemde professoren in de diergeneeskunde — waarschijnlijk bedoelt hij o.a. prof. Ullrich uit Mün- chen — uitgevoerde experimenten zijn niet voldoende wetenschappelijk gefun- deerd. Hier tegenover staan goed ge- documenteerde onderzoeken van dr. Vorlaender uit Bonn, die zelfs een ver- slechting van ziektebeelden bij dieren kon aantonen na celinjecties. (Klin. Wschr. 1954 pag. 1065). Wat de publiciteit betreft die de heren-celthera- peuten rond zich verspreid zien, zelfs als deze publiciteit geschiedt rond zeer hooggeplaatste patiënten, dit doet aan de interne wetenschappelijke waarde van hun therapie niets af of toe. Een dergelijke publiciteit is zelfs in strijd met de meest elementaire regel van het medisch fatsoen.

Tenslotte de kosten van deze behan- deling. Als de effectiviteit van een medische behandeling vast staat is ze nooit te duur. Maar waar hier zoveel vraagtekens geplaatst moeten worden en zelfs gevaartekens niet misplaatst zijn, vragen wij ons af of het sop de kool wel waard is. De waarde van dit „sop” komt dan nog altijd minstens neer op het weekloon van een hoog gequalificeerde arbeider. De slotvraag van dr. Merckelbach of wij een enkele therapie kunnen noemen, waarvan de gunstige resultaten door de medicus

wetenschappelijk gegarandeerd kunnen worden, willen we niet au serieux ne- men. Elk leerboek van de geneesmidde- lenleer biedt hiervoor bewijzen te over en de dagelijkse praktijk onderstreept dit ten volle.

Prof. Rietschel, de grote voorvechter van de celtherapie heeft in 1960 (Munchener Med. Wochenschrift 1960 pag. 1898) moeten toegeven, dat de veronderstelling van Niehans, dat inge- spoten cellen een specifieke werking zouden hebben b.v. hartcellen zouden hartziekten, niercellen, nierziekten ge- nezen, intussen als weerlegd beschouwd moet worden. Toch was deze veronder- stelling de basis van de gehele cel- therapie. Algemene verbetering van 's mensen welbevinden kan men soms ook bereiken door het inspuiten van melk of van dode bacteriën, wat in beide ge- vallen veel goedkoper en waarmee men waarschijnlijk evenveel mans zal zijn als met de dure celpreparaten.”

Medische medewerker, n.a.v. schrijven van de heer Straet:

Het doet aan de grootheid van Paus Pius XII z.g. niets af dat hij zich op een dwaalspoor heeft laten leiden, door zich aan een celtherapie te onderwer- pen. De reputatie van zijn lijfarts is inmiddels voldoende bekend en het is ook algemeen bekend, dat de Paus in de keuze van zijn artsen niet bijster gelukkig is geweest.

Wij zijn van oordeel dat velen van de tienduizenden (?) waarover inzender spreekt even goed „geholpen” zouden zijn geweest met een dosis melksuiker als deze op voldoende suggestieve wijze zou zijn toegediend.

Met de opname van Niehans in de Pauselijke Academie van Wetenschap- pen — indien dit inderdaad zo is — is dit college zeer zeker in wetenschappe- lijke standing gedaald en heeft het zich in de ogen van veel echte wetenschaps- mensen danig geblameerd.

Discussie gesloten.

REDACTIE:

Medisch redacteur:

dr R. E. Wierenga, arts, Barchem

Pharm. redacteur:

J. E. Buiten, apotheker, Zwolle

Bestuur van de Vereniging tegen Kwakzalverij: A. P. N. de Groot, Arts te Hilversum, Voorzitter; E. Mijnaerds, Tandarts te Amsterdam, Vice-voorzitter; Mevr. A. Burbach-van der Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden, Secretaris; L. Brest te Amsterdam, Penningmeester; Mej. E. H. Hengeveld, Arts te Zwolle; Dr. H. H. Funke, Arts te Amsterdam; Mr. J. E. Goudsmit, Kantonrechter te Haarlem; Dr. H. H. Scholten, Dierenarts, Veterinair Inspecteur van de Volksgezondheid te Haarlem; H. Dijkstra, Oud-Commiss. van Politie te Amsterdam; A. Verschuur, Arts te Amsterdam; Mr. J. D. van den Berg, Rechter te Arnhem; Mr. G. C. M. van Nijntzen te Voorburg, Referendaris bij het Ministerie van Justitie; Dr. J. H. Ligterink, Arts en Apotheker te Amsterdam; Dr. R. E. Wierenga, Arts te Barchem en J. E. Buiten, Apotheker te Zwolle.

Lidmaatschap van de Vereniging incl. Maandblad min. f 7.50, voor studenten, verpleegsters, arts-, tandarts- en apothekers-assistenten en kraamverzorgsters f 2.50. Adres voor het opge- ven van leden en abonné's: Mevr. Burbach-v. d. Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden. Penningmeester: L. Brest, Argonautenstraat 19a, A'dam-Z. Postgiro van de Ver. 32237 te Amsterdam - Gem. Giro K 1672.

DRUKKERIJ SYSTEMA N.V.
Amsterdam

Abonnement per jaar franco per post bij vooruitbetaling f 7.50, voor studenten, verpleegsters, arts-, tandarts- en apothekers-assistenten en kraamverzorgsters f 2.50

Administratie Maandblad:

Mevr. A. Burbach-v. d. Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden, tel. 02959 — 19114.

EEN KLEIN REKENSOMMETJE: een kruidkundige geeft toe dat hij 45 jaar lang 10.000 „diagnoses“ had gesteld. De kantonrechter te Leiden veroordeelde de man wegens het onbevoegd uitoefenen van de geneeskunde tot f 175.—. Dat is een boete van 7 cent voor elke 4 „diagnoses“. Een straf die niet bepaald afschrikwekkend kan worden genoemd voor mensen die kwakzalver-ambities hebben.....

Maar laat ons tevreden zijn dat de man dan toch maar is beboet. Dat op zichzelf is reeds een uitzondering in de rechterlijke macht, die hier en daar maar niet wil inzien, dat men met de volksgezondheid spot zo lang het bestaan van kwakzalvers maar oogluikend blijft toegestaan.

In het onderhavige geval moest een 71-jarige kruidkundige uit Haarlem zich voor de Leidse kantonrechter verantwoorden.

De verdachte ontkende de feiten niet: hij stelde bij zieken een zogenaamde „oogdiagnose“ en schreef hen vervolgens een recept voor van door hemzelf gekweekte kruiden. De man werd ervan beschuldigd aan een zevental personen uit Leiden, die gezondheidsklachten hadden, tegen betaling geneeskundige bijstand te hebben verleend.

Uit het onderzoek ter zitting bleek, dat verdachte naar schatting zo'n 10.000 „diagnoses“ had gesteld en zijn afnemers van kruiden tot ver buiten onze landsgrenzen had.

Kruiden

In een uitvoerig, emotioneel pleidooi wees de verdachte met nadruk op de gaven die hem zijns inziens door God waren geschonken om mensen die met

MILDE STRAF MAAR DAN TOCH GESTRAFT

Kruidendokter was gevaar voor volksgezondheid vond Officier van Justitie

klachten bij hem kwamen te genezen door middel van de kruiden, die hij zelf teelde in velerlei variëteiten en waarvan enkele door hem zelf waren „ontdekt“.

Reeds meer dan 45 jaar lang ben ik door mijn gaven in staat, in ontelbaar vele gevallen genezing te brengen, ook in die welke door de medici als hopeloos werden beschouwd“, aldus verdachte.

Via de „oogdiagnostiek“ voelde hij aan wat zijn patiënten mankeerden. Hij kan hen helpen „Niet als leek doch als kruidkundige met een goddelijke gave“, die hem „ertoe dwong, zieke mensen te blijven helpen“.

Strafbaar

Tijdens het verdere verloop van deze zaak bleek, dat alle verhoorde betrokkenen op een na hadden gezegd, baat te vinden bij verdachte's voorschriften en kruiden.

In zijn requisitoir wees de officier de verdachte er met nadruk op, dat hij volgens de wet strafbare feiten had gepleegd, vooral door het stellen van diagnoses.

Hier was sprake van het in gevaar brengen van de volksgezondheid, daar zeer velen zich tot verdachte hadden gewend in plaats van naar een bevoegd medicus te gaan.

Het gevaar schulde in het feit, dat hierdoor de betreffende kwaal aanmerkelijk erger kon worden, met alle gevolgen van dien, aldus de officier.

In aanmerking nemende dat verdachte voor het eerst in deze terecht stond, eiste hij zeven geldboeten van elk f 40,—, subsidiair acht dagen.

De kantonrechter bepaalde zijn vonnis op zeven geldboeten van elk f 25.— subsidiair 5 dagen hechtenis.

Voorbeeld

Wij willen het requisitoir van de officier van Justitie toch nog wel even memoreren als een voorbeeld van wat de houding van de justitie zou moeten zijn.

We kunnen smalend spreken over 7 cent boete per vier „diagnoses“, maar het komt inderdaad slechts in geringere mate aan op de straf dan op het feit, dat duidelijk erkend wordt, dat kwakzalverij onwettig is en bestraft moet worden.

Waarom? Juist, meneer de officier, omdat „het gevaar schuilt in het feit dat hierdoor de betreffende kwaal aanmerkelijk erger kon worden, omdat zeer velen zich tot de verdachte hadden gewend in plaats van naar de bevoegd medicus te gaan.“

CEL THERAPIE

vervolg

heden zich door een kwakzalver zouden hebben laten cureeren.

„Kwakzalver“ Niehans werd in 1958 benoemd tot professor; in 1956 volgde hij Sir Alexander Fleming, de uitvinder van de penicilline, op in de Academie van Pauselijke Wetenschappen.

Heeft uwe medische medewerker zich dit wel eens gerealiseerd?”

Medische medewerker n.a.v. schrijven dr. Merckelbach:

Laat inzender ons artikel eerst eens goed lezen. Er is niet gezegd dat „ongeboren rijpe vruchten van stieren bereid worden“ doch: „De behandeling bestaat uit het inspuiten van cellen, die uit pas geslachte dieren of ongeboren rijpe vruchten van schapen, stieren, kalveren en varkens bereid worden.“

Wat de jongste medische literatuur betreft, hebben wij naast het boek van

Niehans ook de z.g. Rotterdamse gesprekken over celtherapie, die door dr. Merckelbach zelf bijeengebracht werden geraadpleegd; voorts de „Current list of Medical Literature“ en de „Index Medicus“ over de jaren 1957 tot 1961, twee periodieke bibliografische werken, waarin praktisch alle publicaties op medisch gebied, die jaarlijks waar ook ter wereld verschijnen in vermeld staan, in het totaal resp. 100.000 en 125.000 titels per jaar. Nu is het opvallend dat in de betrouwbare, leidinggevende medische tijdschriften, noch Amerikaanse, Engelse, Nederlandse, Belgische, Franse en zelfs geen Duitse artikelen van enig formaat en allure te vinden waren, die positieve argumenten voor de gunstige werking van de celtherapie konden leveren; wel in boscare of minder betrouwbare Duitse tijdschriften is een overvloed aan artikelen over dit onderwerp te vinden.

In het Ned. Tijdschr. voor Geneeskunde jaarg. 1960 pag. 1332 verscheen van de hand van prof. dr. D. K. de Jongh te Amsterdam een artikel „Buitennissige behandelwijzen“, waarin deze befaamde pharmacoloog „entgültig“ met de celtherapie afrekent. Ondanks het feit, dat prof. De Jongh een kleine tweehonderd artikelen over celtherapie kritisch en objectief bespreekt, wordt hem desniettemin door dr. Merckelbach in hetzelfde tijdschrift (jaarg. 1961 pag. 189) ook het verwijt gemaakt dat hij niet de belangrijkste celtherapeutische leerboeken, noch de reeds absolute gegevens, verkregen met celtherapie, citeert. Aldus menen wij ons in goed gezelschap te bevinden.

En om nog een andere gezaghebbende medicus aan het woord te laten, citeren we de hoofdredacteur van het Ned. Tijdsch. voor Geneeskunde, prof. dr. J. R. Prakken, in dit tijdschrift jaarg. 1958 pag. 2313: „Voor zover ons bekend, is de waarde van Niehans’

TEGEN DE KWAKZALVERIJ

REDACTIE-ADRES: O. Kuijk, Brantwijk 76, Amstelveen

Opgericht 1 Januari 1881

Van de voorzitter:

GEKRENKT RECHTSGEVOEL

IN HET MEI-NUMMER van ons Maandblad is het vonnis, waarbij een tweetal magnetiseurs schuldig werden verklaard aan overtreding zonder oplegging van straf, reeds aan een voorlopige bespreking onderworpen.

Daar in publicaties door anderen uitvoerig de mening van de Officier van Justitie en die van de verdediger zijn uiteengezet is het voor een objectieve beoordeling van deze kwestie noodzakelijk ook de keerzijde van de medaille — het inzicht van degenen, die ernstige bezwaren hebben tegen de gang van zaken bij genoemde procesvoering — te kennen.

Om deze reden moge het volgende dringend onder de aandacht van hen, die op enigerlei wijze bij deze materie

zijn of worden betrokken, worden gebracht.

Bij de uitspraak heeft de **Kantonrechter** te Utrecht zich laten leiden door zijn gevoel veeleer dan door het Recht. Dit laatste toch zou bestraffing hebben geëist van de schuldig bevondenen.

Dit gevoel van de edelachtbare — dat het Recht géén recht deed wedervaren — werd opgewekt door een „hartstochtelijk” pleidooi van een negental getuigen à décharge, die zonder enige schroom verklaarden door de verdachten te zijn genezen. Enig bewijs voor de juistheid van deze verklaringen achtte de rechter klaarblijkelijk niet nodig.

Evenmin oordeelde hij het wenselijk de mogelijkheid te scheppen een dieper gaande behandeling van de zaak te be-

vorderen door de kans op hoger beroep open te laten.

Deze magistraat heeft door zijn stellingnemen wel een buitengewoon grote verantwoordelijkheid aanvaard.

De **Officier van Justitie**, hoe zeer geïmponeerd ook hij bleek door hetgeen de getuigen naar voren meenden te moeten brengen, voelde kennelijk beter, dat de schoen ergens wrong. Hij eiste dan ook een lichte geldboete teneinde de weg naar hoger beroep niet geheel en al te blokkeren.

Zijn opmerking in verband met de verklaringen van de getuigen.

„Niets duidt erop, dat we hier te doen hadden met een groep bedriegers, die gehuurd zouden zijn om de magnetiseurs vrij te pleiten”

heeft op velen een zeer onaangename indruk gemaakt. Bij onder ede staande getuigen komt zelfs bij de felste bestrijders van de onderhavige kwakzalvers de gedachte hieraan niet zo maar eens op. Wèl daarentegen zijn dezen ervan overtuigd, dat de goedgelovige getuigen — door de verdediging als willige pleitbezorgers van onbevoegden naar voren geschoven — maar àl te lichtvaardig hun subjectieve mening als vaststaand feit verkondigen.

Afgezien van de overweging, dat:

1. een voorbeeld, als belichaamd in elk van de getuigen, nooit een bewijs kan zijn,
2. niet bewezen werd, dat deze getuigen ooit hadden geleden aan de kwalen, die zij verkondigden te hebben gehad,
3. evenmin werd aangetoond, dat zij te eniger tijd daadwerkelijk door de verdachten van hun kwalen waren genezen,

had de openbare aanklager toch ook nog het post of propter (erna of erdoor) in zijn beoordeling moeten betrekken.

Pas wanneer ook al deze facetten behoorlijk uit de doeken zouden zijn gedaan had mogen worden overgegaan tot het vormen van een meer gefundeerde mening.

De **verdediger** van de onbevoegden, méér dan de beschermheer van zijn

Erkenning uit Paranormale hoek:

„JE WEET NIET WAT HET IS”

DE VOORZITTER van de Nederlandse Werkgroep van Paranormale Genezers, de notaris te Epe, mr. A. van Doorninck roept victorie, schrijft de Telegraaf. Het blad vervolgt:

Mr. Van Doorninck hij moge dan al beschermheer zijn van honderden handopleggers en pendelstrijkers of hoe ze mogen heten, erkent zelf niets te kennen van dit omstreden handwerk. Hij weet ook niet wat het voor soort „krachten” zijn, die zij zeggen te bezitten.

„Ze weten vaak niet aan welke ziekte de patiënten lijden, maar ze weten waar het zit, en dat ze strijken moeten.....”

Half in gedachten, glimlachend voegt de notaris er aan toe: „Je weet niet wat het is, maar ze doen het. Ik geloof eerlijk gezegd, dat ze de natuurlijke geneeskraft van het lichaam weten op te wekken. Maar ik bemoei me daar niet mee. Je komt er toch niet precies achter.”

Deze verklaring van mr. Van Doorninck is het lichtpunt in de reportage van De Telegraaf. Mr. Van Doorninck

weet het zelf niet. Na zoveel pleidooien voor vervolgd handopleggers, ondanks alle mooie boekjes die hij over het onderwerp heeft geschreven erkent het opperhoofd der handopleggers: „Ze weten vaak niet aan welke ziekte de patiënten lijden, maar ze weten waar het zit en strijken het weg.”

Deze verklaring zegt alles. Zij houdt in, dat niet uitgesloten is dat de gehele „paranormale geneeskunst” op boerenbedrog kan berusten. Zij houdt in, dat vele lieden, die verklaren genezen te zijn wellicht nimmer ziek zijn geweest. Zij houdt in, dat vele anderen genezen zijn door oorzaken die volledig buiten de invloed van de handoplegger zijn gelegen.

Zij houdt ook in, dat alle wijze officieren van justitie en rechters met uiterste reserve moeten staan tegenover verhalen van mensen, die beweren dat er een wonder is gevloeid uit de strijkende handen van de man in de verdachtenbank.

„Je weet niet wat het is.” Een wettig en overtuigend bewijs van onvermogen! Maar niet in Utrecht.

Nieuwe vlag dekt oude lading

KWAKZALVERIJ

EEN BEKNOPTE, maar kernachtige samenvatting van de enorme gevaren voor de volksgezondheid die voortvloeien uit de kwakzalverij, vonden wij in het blad POLS, dat onder artsen wordt verspreid.

De schrijver van dit waardevol betoog is de Hilversumse arts D. Uitterdijk. Wie weet welk een militant lid dokter Uitterdijk is van onze vereniging, wie weet met hoeveel overtuigingskracht hij al vele leden heeft gewonnen voor onze organisatie, die zal zich er niet over verwonderen, dat dit requisitoir over de kwakzalverij hard is uitgevallen.

Hieronder laten wij de bijdrage van dokter Uitterdijk volgen:

„Hoewel men er zich in het algemeen wel van bewust is, dat onder de lieden die onbevoegd de geneeskunst uitoefenen oplichters kunnen schuilen, is men doorgaans toch beslist onvoldoende op de hoogte van de enorme gevaren die schuilen in het consulteren van de zich paranormaal noemende „genezer”, zoals die heden ten dage aan ons verschijnt. Ik wil aannemen, dat onder hen volkomen te goeder trouwe lieden zijn, blind of niet ver genoeg ziend om zich

volledig bewust te kunnen zijn van eigen falen en tekortschieten, maar gezien verschillende omstandigheden is het beslist hier misplaatst om aan te nemen dat deze groep uiterst klein is.

**

In dit licht bezien wou ik de aandacht vestigen op de uitspraak van prof. dr. Tenhaeff, buitengewoon hoogleraar aan de Utrechtse universiteit, die gezegd heeft:

„Minstens 90% van de zich paranormaal begaafd noemende lieden zijn arbeidsschuwe psychopaten.”

Voegt men hieraan toe de uitspraak van prof. Tenhaeff's belangrijkste medium, Gerard Croiset:

„60% is doelbewust bedrieger, 30% denkt gaven te hebben maar mist die ten enenmale”.

nog aangevuld met de uitlating van Mr. Adam van Doorninck, — voorzitter van een nogal aan de weg timmerende vereniging van onbevoegde genezers — die zei:

„Er zijn in Nederland ten hoogste 500 betrouwbare paragnosten”, dan slaat

(*vervolg van pag. 1*)

handopleggers, veeleer hun stuwkracht, moet in feite de verantwoordelijkheid nog zwaarder worden aangerekend dan zijn satellieten.

Niet zonder voldoening beklemtoonde hij, voor de zoveelste keer, dat een Commissie de „wonder-genezers” op betrouwbaarheid controleert en van „diploma's” voorziet. Telkens verkondigt hij — naar aangenomen moet worden tegen beter weten in — dat het werk van deze Commissie van zo grote waarde zou zijn. Als bewijs voor deze stelling laat hij nimmer na er vooral de nadruk op te leggen, dat zeer vooraanstaande Nederlanders er zitting in hebben. Dit keer somt hij op: „juristen, mensen van adel, zelfs een Raadsheer van een gerechtshof en ook een arts.” De toevoeging van het woordje „ook” in deze opsomming spreekt wel boekdelen.

Zonder meer toch is duidelijk, dat, zo er ooit een oordeel gevormd zou kunnen worden over „genezend-vermogen” van een onbevoegde, dit alleen zou kunnen geschieden na zeer speciaal gerichte proeven door deskundigen op het gebied van de geneeskunde, dus door specialist-artsen, van onbesproken reputatie.

Juristen, mensen van adel en zelfs een Raadsheer zijn de figuranten in het spel

van deze Commissie. Het opnemen van hun namen in het bestel ervan kan dan ook geen ander doel hebben dan er luister aan bij te zetten; een stem van enige reële waarde in het kapittel kan hun niet worden toegedacht. De waarde, die zou moeten worden toegekend aan uitspraken van deze Commissie, staat of valt met de gedegenheid van het werk van de deelnemende artsen. Zelfs als geen enkele twijfel bestaat aan de medische bekwaamheid en integriteit van de betrokken artsen, dan nog is één arts numeriek volstrekt onvoldoende om de gehele paranormale geneeskunst in het oog te houden.

Het is daarom begrijpelijk, dat alleen hierdoor reeds de gehele Commissie van Onderzoek van de N.W.P. moet worden aangemerkt als een schijnvertoning.

Het door haar uit te reiken „diploma” moet derhalve ook worden beschouwd als van nul en gener waarde.

Het ware juist gezien van de magistraten zich eerst terdege te verdiepen in een onderzoek naar de intrinsieke waarde van de beweringen van getuigen en van hun verdedigers alvorens, door toe te geven aan opwellende gevoelens, beslissingen te nemen, die het rechtsgevoel van velen in den lande geweld aan doen.

A. P. N. DE GROOT.

de schrik mij om het hart als ik bedenken, hoeveel waarde men in grote kring hecht aan de kunde van de **twaalfduizend genezers**, die in ons land kennelijk ongestraft hun kwade praktijken kunnen blijven uitoefenen.

Vooraf ook, omdat de talrijke publicaties in de kranten, betreffende vermeende paranormale successen in het algemeen kritiekloos worden geaccepteerd. Hetzelfde kan gezegd worden van de paranormale geneeskunst. En hiermede komen wij op het gebied van de kwakzalverij, een onderwerp dat mij als arts na aan het hart ligt.

Tot voor kort werd het woord kwakzalver algemeen gebruikt, het was een goed Nederlands woord, en ieder kon het begrijpen. Sedert een aantal jaren is het vervangen door de meer vertrouwen schenkende uitdrukking: paranormale genezer, een nieuwe vlag die een oude kwalijk riekende lading moet dekken.

Moeten wij nu alle mededelingen van patiënten, die menen baat te hebben gevonden bij een magnetiseur maar klakkeloos naar het rijk der fabelen verwijzen? Neen, zo eenvoudig ligt de zaak niet. Ongetwijfeld zijn er gevallen van verbetering van een aandoening dóór of althans tijdens behandeling door onbevoegden te vermelden. Deze hebben echter met paranormale gaven niets uit te staan. Fluidium, uitstraling of dierlijk magnetisme speelt hier geen rol, al denkt de patiënt en mogelijk zelfs de „genezer” dit.

Afgezien van het feit dat vele aandoeningen na verloop van tijd vanzelf genezen, wat vaak over het hoofd wordt gezien, mogen wij zeker de invloed van suggestie als genezingbevorderende factor niet bagatelliseren.

Verschillende aandoeningen:

ik noem slechts nerveuze hoofdpijn, asthma, eczeem, zenuwontstekingen e.d., zijn zeer wel suggestief te behandelen. Hiervan maakt de arts, de psychiater, de psycholoog, en ten slotte óók de kwakzalver een dankbaar gebruik.

Met dit verschil, dat de paragnost in doorsnee — men mag hier immers rustig deze kwalificatie aanhouden — uitsluitend werkt, werken kan, op suggestie; dat hij, onbevoegd en onwetend op medisch gebied, en bovendien on-critisch van instelling, alles over een kam scheert, alles magnetiseert, zodat de patiënt met de prikkende vingers in goed vertrouwen sterft aan zijn suikerziekte!

Al met al vormt de zg. paranormale genezer, zelfs al zou hij bona fide genoemd mogen worden, een ernstig gevaar voor de Volksgezondheid. Het is dan ook een dringende eis dat van overheidswege met kracht opgetreden wordt tegen deze vorm van volksmisleiding.”

HET HOPELOZE GEVAL

IK VROEG: „Wanneer noemt u een paranormale genezer bona fide?”

De man die de vraag stelde was een medewerker van „Vizier”, de bekende journalist Gerth van Zanten.

De man die op de vraag zou antwoorden was de heer K. T. van der Plaats, voorzitter van de Nederlandse werk-

groep van paranormale genezers. Zijn antwoord verbaast ons niet:

„Als hij twee jaar lang minstens honderd patiënten heeft behandeld en als er van die mensen ten minste een 35 percent is genezen of althans aanzienlijk verbeterd. U vindt 35 percent misschien laag, maar ik zal u zeggen dat het hoog is. Want alle mensen die bij een genezer komen hebben eerst uit den treure de deur van de dokter plat gelopen. Zij komen ten slotte bij een genezer, omdat zij wanhopig zijn geworden. Het is ook trouwens een van onze voorwaarden, dat een genezer alleen die patiënten mag behandelen, die tevoren een bevoegd medicus over hun ziekte of aandoening hebben geraadpleegd. Als een genezer van deze hopeloos lijkende gevallen nog 35 percent of meer kan opknappen, vind ik dat een prestatie.”

Het antwoord van voorzitter Van der Plaats verbaast ons niet, maar — om met zijn eigen woorden te spreken — we worden er wel wanhopig van.

Doorzichtig

Hoe is het toch mogelijk, dat deze redenering, deze doorzichtige redenering toch maar steeds weer via bekende en betrouwbare journalisten zijn weg vindt in de Nederlandse pers.

Want alle logica is zoek.

1. Is een arts (of een kwakzalver) pas bona fide als hij 35% van zijn patiënten geneest? Onzin natuurlijk. Als een militaire arts dit percentage hanteerde, zouden onze strijdkrachten niet veel waard zijn. Van ons leger zou dan 65% in de ziekenboeg mogen liggen. Is een medicus, verbonden aan een bejaardentehuis, zoveel slechter dan een militaire arts, omdat zich onder zijn patiënten zoveel meer ziekte- en sterfgevallen voordoen? Onzin natuurlijk. Men kan eenvoudig geen percentage hanteren bij het beoordelen van een genezer. De magnetiseurs doen dat wél. Dat is dan een van de redenen waarom zij onbevoegde genezers genoemd worden.

Contrôle

2. Zelfs als zou men dit percentage willen hanteren, dan nog luidt de vraag: hoe kan de z.g. controle-commissie de „genezingen” controleren als zij slechts beschikt over de gegevens van de kwakzalver zelve en bovendien in haar midden geen betrouwbare en deskundige medici heeft om de opgaven na te gaan?

3. Het hopeloze geval. „Elke week gaan er 60.000 mensen naar paranormale genezers” deelt van der Plaats elders in dit „Vizier”-artikel mee. Volgens hem zijn dit allen hopeloze gevallen, die door de medische wetenschap niet genezen kunnen worden. Van deze „hopeloos lijkende gevallen kan de genezer nog 35 percent opknappen. Dat vind ik een prestatie, aldus Van der Plaats.

Doorcijferend volgens het schema Van der Plaats lopen er in Nederland minstens 60.000 „hopeloze gevallen” rond, die zich in hun wanhoop tot magnetiseurs wenden. Jammer voor de 39.000 overigen, maar volgens de maatstaven van de magnetiseursbond kunnen slechts 21.000 „ongeneeslijken” door de magnetiseurs genezen worden...

De onzin druipt er af in dit soort verklaringen. Vrijwel geen arts in Nederland deelt een ongeneeslijk zieke mee, dat hij wel niet beter zal worden. Er is geen enkele controle op dat steeds maar weer gebruikte getal van 60.000 magnetiseursbezoeken per week. Die „wanhoop” van de patiënten is ook al niet te bevestigen. Wie zegt niet dat hier eenvoudig van ongeduld sprake kan zijn, van listig benutte mond-tot-mond reclame, van goedbespeelde mystieke gevoelens bij niets mankerende mensen, wie zegt niet...?

Men kan alles zeggen, maar de magnetiseurs zullen telkens weer met hun holle frasen komen, in de hoop dat iemand het wil geloven en publiceren. Ook al is het nog zo doorzichtig.

Een hopeloos geval! Ongeneeslijk!

VIJF NIEUWE LEDEN

DE VERENIGING blijft groeien. Steeds weer zijn nieuwe belangstellenden te vinden, die de strijd tegen de kwakzalverij bereid zijn te dienen door zich aan te sluiten bij onze vereniging.

Mogen wij alle leden verzoeken in hun omgeving op te wekken tot nog grotere aanwas. Een grote vereniging tegen de kwakzalverij is beter in staat de aanslagen op de volksgezondheid te signaleren, te bevechten en te voorkomen.

Wij heten van harte welkom: de arts J. van Trotsenburg, te Wamel, de vrouwenarts A. Brummel en de heer R. G. J. de Pee, beiden te Hilversum. Voorts de arts Th. J. C. Oudemans te Voorthuizen en de arts R. L. Polak te Amsterdam.

EDITH PIAF

SOMS IS HET WEL EENS GOED een publikatie enige tijd te laten liggen. Dat gebeurde ons met het weekblad Vizier, dat in januari een foto publiceerde van een Franse zangeres met het bijschrift: „Edith Piaf, jarenlang worstelend met ernstige ziekte en overspannenheid, verklaarde zich kort voor het einde van het vorig jaar volledig genezen dank zij de hulp van een magnetiseur.”

Intussen zijn er weer maanden verstreken. We weten hoe Edith Piaf dit jaar reeds tweemaal werd opgenomen in het Amerikaanse hospitaal in Neuilly bij Parijs om zware operaties te ondergaan. Hopelijk zal de grote chanssonnière volledig herstellen! Maar er is geen magnetiseur aan te pas gekomen, toen de beminde zangeres half juni met spoed werd opgenomen en heel Frankrijk vreesde dat het te laat was.

In januari publiceerde Vizier dat Edith Piaf door magnetiseurs was genezen. We weten niet of het blad de Franse zangeres juist heeft geciteerd. Zo ja, dan blijkt dat de genezing van Edith Piaf van korte duur is geweest. Geén beste reclame voor de magnetiseur.

Het is ook mogelijk dat Vizier om de tuin is geleid en niet beschikte over een goed gewaarmerkte uitspraak van Edith Piaf.

Maar in beide gevallen heeft het tijdschrift een rampzalige reclame gemaakt voor magnetiseurs, slechts gebruik makend van de grote bekendheid en bewondering die de vertolkster van „Milord” en „Rien de rien” bij het grote publiek geniet.

„Als Edith Piaf naar een magnetiseur gaat, kunnen wij het ook doen...”

Dat moet de reactie van de lezers zijn op zo'n bericht. Laat het beklagenswaardige lot van Edith Piaf de redactie van Vizier voldoende zijn om dit januari-bericht te herroepen en voortaan geen „grote namen” te gebruiken bij het aanprijzen van een geneeskunde, waarvan de ware deskundigen beweren dat zij een gevaar voor de volksgezondheid is.

Kwakzalver is soms misdadiger

ONDANKS de enorme vorderingen, welke de geneeskunde in de laatste decennia heeft gemaakt, zien wij het aantal onbevoegde genezers (magnetiseurs, gebedsgenezers e.d.) toenemen. Dit is een internationaal verschijnsel. Het oordeel over deze personen is zeer verschillend. Aan de ene kant staan zij, die in hen slechts kwakzalvers kunnen zien, die ernstig gevaar opleveren voor de volksgezondheid. Anderen begroeten hen als weldoeners der mensheid.

De vraag, wat we van dit alles hebben te denken, werd door dokter Veenis aangesneden op een afdelingsbijeenkomst van de Ned. Bond van plattelandsvrouwen, in zijn verhandeling, die tot titel had: „Het vraagstuk der onbevoegde genezers”.

De onbevoegde genezer (in de volksmond: kwakzalver) is iemand, die zonder wettelijke bevoegdheid en zonder noodzaak er zijn beroep of bedrijf van maakt om, al of niet tegen vergoeding en al of niet met geloof in eigen kunnen, geneeskunde te beoefenen. Tegenover hem staat de wettelijk bevoegde arts, die na een van de langste universitaire studies, door praktisch werk en boekenstudie zijn kennis en kunde heeft verworven. Door dagelijks opgedane ervaringen, door vermeerdering vooral van zijn mensenkennis groeit zijn geneeskunde tot geneeskunst, er gaat een zekere invloed, er straalt „magie” van hem uit naar zijn patiënten. Dat is zeer belangrijk, want vele ziekten vinden hun oorsprong in moeilijkheden, die meer op het terrein van de geest (of de „ziel”) zijn gelegen dan op dat van het lichaam. Spanningen in het gezin of door het beroep kunnen b.v. leiden tot de managerziekte (bij beurs- en zakenlieden), telefoonziekte (bij artsen en hun gezinsleden), maagzweren en suikerziekte. Misschien is bij de officiële artsstudie vroeger wel eens te weinig aandacht besteed aan het feit dat de mens niet enkel lichaam maar ook ziel is en moest dus de geneeskunst „te veel zelf en pas later in de praktijk geleerd worden”. Door alle tijden heen hebben sommige

mensen wel geweten dat zij op een bepaalde manier invloed op anderen konden uitoefenen. Zij omhulden zich met geheimzinnigheid om indruk te maken en vertrouwen te wekken en sloegen aan het „genezen”. Nu wij door de psycho-somatiek, de leer inzake ziel en lichaam, een beter begrip hebben gekregen van „de mens” kunnen we begrijpen, dat de kwakzalvers wel eens succes boekten, maar weten ook dat dit dan geen „wonder” was. Het werd behaald bij ingebeelde of bij psychosomatische ziekten.

Voor zulke patiënten is een goed contact met en vertrouwen in de arts van het grootste belang. (Maar een profeet wordt in eigen land vaak niet geërd!) Zij kunnen veel hebben aan een gesprek met hem (of met een geestelijke). Het grote gevaar van zich overgeven aan onbevoegden (waaronder ook magnetiseurs behoren) ligt in het feit dat onder psychische invloed, door emotie of magische handeling de pijn (vaak maar tijdelijk) verdreven wordt, die aan de arts juist aanwijzingen geeft voor het stellen van zijn diagnose. De werkelijke ziekte wordt dan niet onderkend, kan dus niet bestreden worden en woekert voort tot onherstelbare schade van de patiënt. Een kwakzalver, die dat op zijn geweten heeft, is een misdadiger.

OUDERWETS!

IN VELE BLADEN treft men tegenwoordig aanbevelingen aan van Kloostervrouw Melissegeest. Een ouderwets aandoende reclame, die herinnert aan de kloosterbalsem en de kloosterwijn, die misschien alleen ouderen onder ons hebben meegemaakt. Speculerend op de ietwat magische toevoeging van „klooster” tracht de fabrikant de mensen te suggereren dat zijn middel wel tot de heel goede moet behoren.

Het middel dat mijn aandacht trok, de Kloostervrouw Melissegeest is volgens

de aanprijzing zo bijzonder nuttig voor nerveuse mensen. Ik citeer: „U ontmoet ze dagelijks — gespannen mensen. Het werk is hen te veel, zij kampen met hun zenuwen. Het hoge levenstempo heeft ons overgevoelig gemaakt. Houdt nervositeit U soms ook uit de slaap? Bent U ook snel geïrriteerd? Dan wordt het hoog tijd dat U Uw overbelaste zenuwengestel versterkt en meer weerstand geeft. Kloostervrouw Melissegeest helpt.” Het middel kost f 1.90— f 5.75 per fles en zou uitsluitend te krijgen zijn bij apotheek en drogist. Ik hoop dat de apotheken wat dit betreft wel uitgesloten kunnen worden.

Niet op de hoogte van de samenstelling van melissegeest wendde ik mij tot de farmaceutische redacteur, de heer Buijter, die mij uitvoerig inlichtte. Melissegeest is in Nederland niets nieuws, maar al lang obsoleet (verouderd en uit gebruik geraakt). Het is een oplossing in alcohol en water van enkele etherische olieën (citroen, citronella, kaneel, kruidnagel, muskaat) en werd gebruikt als carminativum, om de spijsvertering aan te zetten.

Als we deze samenstelling nagaan kunnen we ons niet indenken dat de melissegeest, al zou ze dan ook iets met een „kloostervrouw” te maken hebben van enige goede werking op gestoorde zenuwen zou kunnen zijn. Hoogstens misschien een beetje suggestieve kracht, maar dat is dan ook alles.

Daarvoor geeft men dan veel geld uit en laat men een misschien nodige medische behandeling achterwege.

Om met mijn leermeester Prof. Pel te zeggen (als hij het had over het dragen van te dikke onderkleding): degeen, die het maakt en het verkoopt heeft er zijn voordeel aan, die het gebruikt de last van zijn kwaal en het verlies van zijn geld.

R. E. W.

REDACTIE:

Medisch redacteur:

dr R. E. Wierenga, arts, Barchem

Pharm. redacteur:

J. E. Buijter, apotheker, Zwolle

Bestuur van de Vereniging tegen Kwakzalverij: A. P. N. de Groot, Arts te Hilversum, Voorzitter; E. Mijnaerds, Tandarts te Amsterdam, Vice-voorzitter; Mevr. A. Burbach-van der Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden, Secretaris; L. Brest te Amsterdam, Penningmeester; Mej. E. H. Hengeveld, Arts te Zwolle; Dr. H. H. Funke, Arts te Amsterdam; Mr. J. E. Goudsmit, Kantonrechter te Haarlem; Dr. H. H. Scholten, Dierenarts, Veterinair Inspecteur van de Volksgezondheid te Haarlem; H. Dijkstra, Oud-Commiss. van Politie te Amsterdam; A. Verschuur, Arts te Amsterdam; Mr. J. D. van den Berg, Rechter te Arnhem; Mr. G. C. M. van Nijntaten te Voorburg, Referendaris bij het Ministerie van Justitie; Dr. J. H. Ligterink, Arts en Apotheker te Amsterdam; Dr. R. E. Wierenga, Arts te Barchem en J. E. Buijter, Apotheker te Zwolle.

Lidmaatschap van de Vereniging incl. Maandblad min. f 7.50, voor studenten, verpleegsters, arts-, tandarts- en apothekers-assistenten en kraamverzorgsters f 2.50. Adres voor het opgeven van leden en abonne's: Mevr. Burbach-v. d. Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden. Penningmeester: L. Brest, Argonautenstraat 19a, A'dam-Z. Postgiro van de Ver. 32237 te Amsterdam - Gem. Giro K 1672.

DRUKKERIJ SYSTEMA N.V.
Amsterdam

Abonnement per jaar franco per post bij vooruitbetaling f 7.50, voor studenten, verpleegsters, arts-, tandarts- en apothekers-assistenten en kraamverzorgsters f 2.50

Administratie Maandblad:

Mevr. A. Burbach-v. d. Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden. tel. 02959 — 19114.

TEGEN DE KWAKZALVERIJ

Gevaarlijke objectiviteit over paranormale geneeskunde

MARGRIET, PAS OP VOOR DE PROFESSOR!!

MARGRIET IS EEN MOOI MEISJE onder de Nederlandse damesbladen. Het rijkgekleurde wekelijkse bezoekertje is welkom in vele honderdduizenden huisgezinnen. Ook in het mijne.

Het is een genot om vrouwlief te zien likkebaarden van de romantische vertellinkjes, van de nieuwe mode en van de handige, goedkope knippatronen. Wij zouden MARGRIET niet graag willen missen.

Vreemde aanbieder

MAAR SINDS kort heeft MARGRIET een vreemde aanbieder. Zijn aantrekkingskracht — afgezien van boeiend uiterlijk met mannelijke baard en geheimzinnige ogen — ligt in zijn kennis van bovennatuurlijke zaken. De aanbieder heet prof. dr. W. H. C. Tenhaeff. Wekelijks treedt hij aan de arm van MARGRIET onze huiskamer binnen en vertelt over „datgene tussen hemel en aarde, waarvan wij eenvoudige MARGRIET-lezers het bestaan niet bevroeden”.

In de week van 5 augustus heeft MARGRIET haar professor gevraagd: „Zijn er redenen om waarde te hechten aan het optreden van de zogenaamde paranormale genezer?”

Charmant behulpzaam heeft de MARGRIET-professor geantwoord: „Een heel précair onderwerp, dat wij met de grootste voorzichtigheid en objectiviteit moeten behandelen, want velen zijn op dit punt overgevoelig”.

Twijfel

Welnu, wij moeten MARGRIET en haar honderdduizenden lezers mededeling doen van onze ernstige twijfel aan

de „voorzichtigheid en objectiviteit” waarmee professor Tenhaeff meent zijn onderwerp behandeld te hebben. Dit is een ernstige waarschuwing!

Wij krijgen uit het eerste artikel, dat Tenhaeff in MARGRIET aan paranormale genezers wijdt sterk de indruk, dat de hooggeleerde schrijver het eenvoudig voor deze onbevoegden opneemt. Dit is een groot gevaar! Want wij voorspellen groot lichamelijk en geestelijk leed, als vele MARGRIET-lezers onder druk van de „objectiviteit” van prof. Tenhaeff ten slachtoffer vallen aan paranormale genezers, die nu eenmaal geen echte, bestaande ziekten bewust en met enige redelijke kans op welslagen kunnen genezen.

Voorbeeld

Ziehier een voorbeeld van de „objectiviteit” van prof. Tenhaeff:

„Bij Koninklijk Besluit van 1917 werd een commissie ingesteld om te onderzoeken of wetswijziging (van de Wet op de Geneeskunst) gewenst was. Maar deze commissie hield er een zo merkwaardige opvatting op na over haar taak, dat de uitkomst van het onderzoek wel een eenzijdig beeld van

SMEEKBEDE

aan Pers en Publiek

IN HET MET GROTE OPLAAG verschijnende weekblad „MARGRIET” schrijft prof. dr. W. H. C. Tenhaeff een serie artikelen, die naar onze stellige opvatting verkapte propaganda en reclame voor de kwakzalverij bevatten.

In dit nummer van ons Maandblad nemen wij stelling tegen enkele uitspraken van prof. Tenhaeff, uitspraken die — naar wij geloven — er toe kunnen leiden dat nietsvermoedende „MARGRIET”-lezers hun gezondheid in de waagschaal stellen door een **bezoek te brengen aan onbevoegde genezers.**

Wij wijzen hierbij op een in dit nummer opgenomen commissie-uitspraak, die aantoonde dat een kwakzalversbezoek hoogst riskant kan zijn.

Omdat ons Maandblad wat betreft oplaag eenvoudig niet kan tippen aan de verspreiding van „MARGRIET” verzoeken wij alle lezers van dit orgaan waar mogelijk bekendheid te geven aan gevaren, die het gevolg kunnen zijn van kwakzalversbezoek.

AAN ALLE LEDEN

verzoekt de penningmeester hem de contributie 1961 ten bedrage van f7,50 te gireren. Voor studenten, verpleegsters, kraamverzorgsters, arts-, tandarts- en apothekersassistenten bedraagt de jaarcontributie f 2,50.

Hoe eerder U gireert, des te meer verlicht U de taak van de penningmeester!

De gironummers van de Vereniging tegen de Kwakzalverij zijn: postgiro 32237 en gemeentegiro Amsterdam K 1672.

de toestand moest geven,” aldus Tenhaeff.

„De commissie redeneerde namelijk als volgt: als de genezer niets méér presteert dan de arts, heeft het geen zin ook hem toe te staan de geneeskunst uit te oefenen, want de niet onherstelbare patiënten worden dan toch door de artsen geholpen.

Alleen als zou blijken, dat de genezer iets kan wat de arts niet vermag, zou

De objectiviteit van prof. Tenhaeff in „Margriet”

(vervolg van pag. 1)

dit ons een reden zijn om wetswijziging voor te stellen.

Uitgaande van deze opvatting legde men nu aan genezers gevallen voor van patiënten, die als volslagen ongeneeslijk waren opgegeven.

Daar moesten zij hun krachten nu maar eens op beproeven. Het lag voor de hand dat maar weinig genezers lust hadden om zich aan dit experiment te wagen. Het optreden had hen afschrikt en zij voelden er begrijpelijkerwijs weinig voor om bij te dragen tot de nadrukkelijke onderstreping van hun wettelijke onbevoegdheid. Want iets anders zat er door deze gedragslijn van de commissie toch niet op. De behandeling van de volstrekt hopeloze gevallen leverde zoals reeds bij voorbaat had vastgestaan, geen resultaat op. De commissie kwam dus tot een negatief oordeel en de genezers hadden voor de oppervlakkige beschouwer meer dan ooit de naam van kwakzalvers of verdwaaide fantasten. Tot zover prof. dr. Tenhaeff, die daaraan toevoegt: „Tal van verstandige en ontwikkelde lieden waren door dit verloop zeer teleurgesteld”

In dit citaat is werkelijk gespot met het begrip „objectiviteit”. Integendeel, het is een onbehoorlijke verdraaiing van een rapport, het is een belediging van de integriteit van de onderzoekers en het werpt een vals licht op de wetenschappelijke beoordeling van paranormale genezers waar het professor Tenhaeff als wetenschapsman toch in de eerste plaats om begonnen moet zijn.

Beweringen

Immers wat beweert prof. Tenhaeff voor de „oppervlakkige beschouwer” die hij blijkbaar als maatstaf neemt:

1. De proefkonijnen kregen uitsluitend ongeneeslijke gevallen om hun krachten op te beproeven;
2. De onbevoegde genezers bleven niet geheim;
3. Het negatieve oordeel van de commissie stond bij voorbaat vast; de commissie hoopte „oppervlakkige beschouwers te misleiden”;
4. De commissie stelde „verstandigen en ontwikkelden” teleur.

Dit is een onbehoorlijke en posthume aantijging aan het adres van een com-

missie bestaande uit geleerden en medici van klinkende naam, zoals Pekelharing, Lameris, Schuurmans Stekhoven, Van Spanje, Treub, Wertheim Salomonson, Winkler, Zeeman, Hijmans van den Bergh, Polak Daniëls en Storm van Leeuwen. (Deze namen noemt prof. Tenhaeff niet in zijn MARGRIET-artikel. Hij gebruikt alleen de namen van geleerden, politici of adellijke mensen, die pleiten vóór paranormale geneeskunst.)

Vermakelijk

Bijna vermakelijk is de kritiek van prof. Tenhaeff op het (veronderstelde) feit, dat de commissie de paranormale genezers slechts ongeneeslijke gevallen zou hebben voorgezet. In hetzelfde artikel schrijft hij namelijk:

„Een feit is mij namelijk wel duidelijk geworden: bij een groot aantal rechters en bij vele politieambtenaren bestaat tegenzin om BONAFIDE magnetiseurs te vervolgen of te veroordelen. Dit

wordt begrijpelijk als men bedenkt, dat zich onder deze rechters en politieambtenaren bevinden, die zichzelf of een familielid met succes onder behandeling van een genezer hebben gesteld nadat zij bij artsen geen baat hadden gevonden.”

Door dit zo feitelijk te stellen (prof. Tenhaeff spreekt al over bona fide magnetiseurs, hoewel deze betrouwbaarheid nimmer wetenschappelijk is vastgesteld) schaart de Utrechtse bijzondere hoogleraar zich in het koor van genezers, dat beweert: „waar de arts geen uitweg meer ziet helpt de paranormale genezer”. Maar als ook de commissie deze opvatting bij haar onderzoek zou hebben ingenomen wordt het voorgesteld, alsof men de magnetiseurs er in heeft willen laten vliegen.

Dubbelzinnig, professor!

Maar bovendien — en dat is het ergste — de commissie van 1917 is niet uitgegaan van de opvatting, dat de genezers alleen ongeneeslijke gevallen kregen voorgeschoteld. Ook is het een ongepastheid om te suggereren, dat de commissie-Pekelharing de anonimiteit van de onbevoegde genezers zou hebben aangetast.

en verder, professor, . . .

COMMISSIE-OORDEEL VERNIETIGEND VOOR PARANORMALE GENEZERS

De commissie gaf ruime publiciteit aan haar voornemens om met een zo groot mogelijk aantal onbevoegden in verbinding te komen.

De zekerheid werd gegeven dat de onbevoegde door zijn behandeling niet met de strafrechter in aanraking zou komen. Namen van onbevoegden en door hen behandelde patiënten zouden niet worden meegedeeld.

De kosten van het opnemen der patiënten van onbevoegden in ziekeninrichtingen, evenals zo nodig reizen verblijfkosten van onbevoegden en hun patiënten kwamen voor rijksrekening.

Maar dit alles blijft onvermeld in het „objectieve en voorzichtige” artikel van prof. Tenhaeff in MARGRIET.

Omdat deze verschrikkelijke en gevaarlijke voorlichting in zo grote verspreiding naar de Nederlandse huiskamers vloeit achten wij het noodzakelijk om nog maar weer eens uitvoerig terug te grijpen naar de oordeel van de commissie-Pekelharing,

dat eenvoudig vernietigend is geweest voor de kwakzalvers.

Tegengif

Ondanks de vele bekendmakingen meldden zich slechts 96 zieken en 47 onbevoegde genezers als proefkonijnen bij de commissie aan. Twee „beoefenaars van het dierlijk magnetisme” werden in de gelegenheid gesteld objectief, langs fysieke weg aan te tonen dat bijzondere stralingen van hen uitgingen. In beide gevallen werd het bewijs niet geleverd. Ook het vermogen dat sommige onbevoegden meenden te bezitten om de zetel of aard van de ziekte te herkennen, bleek een fiasco.

Onbevoegde E. stelt de diagnose door de hand te bewegen langs het lichaam van de patiënt; hij voelt dan de uitstraling op de zieke plaats. Bij een schedelgezwel werd de ziekelijke aandoening gelocaliseerd op de overgang van linkerborst en buik — bij een recidief van appendicitis (bij ope-

Prof. Tenhaeff

en de commissie Pekelharing

(vervolg van pag. 2)

ratie bevestigd) in de linker borst-helft.

Behalve in twee gevallen, waarin een zalf en een antiseptische vloeistof van geheim gehouden samenstelling werden aangewend, heeft geen toepassing plaatsgevonden van methoden of middelen, die aan de geneeskundigen onbekend waren.

Suggestie, massage, „magnetische passes”, homoeopatische farmaca, diëtische maatregelen ziedaar de voornaamste wapenen in het arsenaal der onbevoegden. Hun kennis van de ziektekunde was gewoonlijk nihil — velen gaven dan ook toe dat zij van ziektekunde geen kennis hadden.

Resultaten

En nu de resultaten. In verreweg de meeste gevallen, waar objectief aantoonbare afwijkingen bestonden vóór de behandeling door een onbevoegde, bleken die niet meer of minder veranderd dan te verwachten was geweest indien geen behandeling had plaats gevonden.

De gevonden veranderingen waren in enkele gevallen verbeteringen, in andere duidelijke verergering. Een enkel voorbeeld: een man met een kanker van de lever, op verzoek van een natuurgeneeskundige in een kliniek opgenomen, stierf 2 dagen nadat deze schriftelijk had te kennen gegeven dat de patiënt over enige maanden waarschijnlijk zo niet geheel dan toch grotendeels genezen zou zijn.

Verbetering, vooral tijdelijke, van de subjectieve verschijnselen werd bovenal waargenomen bij neurosen en in het algemeen bij de zieken, wier ziekte alleen in de verbeelding bestond.

Ook hiervan een voorbeeld: een patiënt, die geen ziekelijke afwijking vertoonde, vreesde syphilis te hebben. Het insmeren met de zalf van een onbevoegde genas de patiënt, niet zoals hij meende van zijn syphilis, maar van zijn vrees.

Gevaren

De commissie rekent het zich tot plicht op de grote gevaren te wijzen, die zouden voortvloeien uit toegeven aan de eisen tot „Kurierfreiheit” zoals deze door de 3 H's, Mr. S. van Houtten,

Jhr. Mr. R. O. van Holthe tot Echten en Prof. J. A. van Hamel destijds is gepropageerd.

Bij geen der onderzochte onbevoegden was ook maar enige kennis van ziektekunde te vinden. Zij gebruiken namen van ziekten, die zij van anderen hebben gehoord of zinloze uitdrukkingen als: klieren, gevatte kou enz. Zij namen zieken onder behandeling zonder iets te begrijpen van de kwalen waaraan deze leden.

Bij de behandeling van een inwendige ziekte kunnen zij niet beoordelen of de patiënt misschien lijdt aan een besmettelijke ziekte met kans op verspreiding. Zij kunnen niet nagaan of een inwendige ziekte misschien behandeling door de chirurg wenselijk maakt. Nemen zij uitwendige ziekten onder behandeling dan zijn zij gevaarlijk door hun gebrek aan kennis van de leer der infectie. Van enkele van deze gevallen geeft het rapport der commissie sprekende voorbeelden.

Eindconclusie

De Centrale Gezondheidsraad heeft in haar advies gewezen op de mogelijkheid een scheiding te maken tussen onbetrouwbare kwakzalvers, die geweerd moeten worden, en personen, die hoewel wettelijk onbevoegd, tot op zekere hoogte tot de uitoefening der geneeskunst zouden zijn toe te laten.

De commissie is door haar onderzoek tot de overtuiging gekomen dat zulk een scheiding onuitvoerbaar is. Zij meent dat in het belang der zieken en van de maatschappij moet worden vastgehouden aan de bepaling dat alleen aan diegenen het recht wordt gegeven zelfstandig geneeskunst uit te oefenen, die na een behoorlijke wetenschappelijke en praktische voorbereiding voldoende bewijzen van bekwaamheid als geneeskundige hebben afgelegd.”

Voor iedereen die lezen kan levert dit rapport een duidelijke en definitieve afwijzing van paranormale geneeskunst.

Echter, wie deze conclusie trekt is volgens professor Tenhaeff een „opervlakkige beschouwer”.

Gevaarlijke objectiviteit!

VAN DE VOORZITTER:

Advertenties

ONZE MEDISCHE redacteur heeft in het vorige nummer van dit Maandblad de aandacht nog eens gevestigd op een verschijnsel, dat in de moderne tijd bij de bestrijding van de kwakzalverij een weinig in de verdrukking is gekomen:

het aanprijzen van allerlei geneesmiddelen in de lekenpers.

In één adem kunnen daarbij betrokken worden de aanbevelingen voor medische hulppapparaten. Niet alleen de inhoud van dit soort publicaties, maar veelal ook de wijze, waarop ze geschieden is uit een oogpunt van volksgezondheid in feite ontoelaatbaar. Bij de discussies naar aanleiding van de voordracht over kwakzalverij is één van de stereotype vragen: „En wat denkt u van de advertenties?”

Ondubbelzinnig moet het antwoord luiden: „Aanprijzing van geneesmiddelen, zowel als van medische hulppapparatuur behoort thuis in vakbladen; aankondiging in dag- en weekbladen, damesweekbladen en andere al dan niet geïllustreerde periodieken is uit den boze.”

Dit geldt niet alleen de annonces van de kleine man, maar evenzeer — en wellicht in nog erger mate — de groots opgezette reclame-campagnes van grotere zaken, waaronder wereldconcerns.

De overdreven wijze, waarop veelal met niet terzake doende afbeeldingen en andere blikvangers wordt gewerkt, is vaak van dien aard, dat ze fabrikanten van stofzuigers, en andere elektrische apparaten, meubelen, zeep en soep alsmede de exploitanten van bioscopen en circussen geen oneer zouden aandoen.

Door de onwaardige wijze, waarop zelfs zeer achtenswaardige industrieën artikelen via hun publiciteitsafdelingen aan de man trachten te brengen declasseren ze zich in feite.

Wellicht is het te simpel gezien als de vraag gesteld wordt of in deze voor de bedrijfsgeneeskundige dienst, afdeling geestelijke hygiëne van deze grote ondernemingen, niet een zekere taak is weggelegd.

A. P. N. DE GROOT.

PSEUDO-DIERENARTSEN VEROORDEELD

Voerleveranties als factor bij „diergeneeskunst”

HET UITOEFENEN van de diergeneeskunst door pluimvee-selecteurs was het onderwerp van een rechtszaak, die onlangs werd behandeld voor de Amersfoortse kantonrechter. Tijdens de behandeling bleek, dat het met name in de omgeving van Barneveld een gewoonte is geworden, dat de boeren bij ziekte van het pluimvee zich allereerst om advies wenden tot de pluimvee-selecteurs, waarbij zij de kosten van een dierenarts voorlopig vermijden.

Er komt ook nog een concurrentiestrijd om de hoek kijken betreffende de levering van voer. Eén en ander is zodanig gegroeid in Barneveld, dat er sprake is van een „vastgeroeste” gewoonte, waarin de boeren en de pluimveehouders geen kwaad zien, zo lezen we in het Dagblad voor Amersfoort.

Drie van de vier verdachten verschenen voor de kantonrechter. T. van S. liet verstek gaan. Wel aanwezig waren W. B. v. de B. uit Hoevelaken, C. S. uit Barneveld en H. v. d. P. uit Barneveld. Als getuige trad op A. v. d. P., als ambtenaar verbonden aan de Algemene Inspectie-dienst.

De erkende pluimvee-selecteurs mogen in beperkte mate de diergeneeskunst uitoefenen. Zij mogen b.v. dieren inenten tegen pokken en diphterie, maar... zij dienen de entstof te halen bij de dierenarts van de betrokken boer en ze moeten er tevens bij vertellen voor welk bedrijf de entstof nodig is. Dit met het oog op de controle, die de dierenarts dan later even-

tueel kan uitvoeren. Dat zijn de voorwaarden. Maar daar is knap de hand mee gelicht.

De getuige verklaarde op 'n vraag van de officier: „Zijn er selecteurs, die zich aan die regels houden?”, dat hun aantal maar zeer gering was.

Voorts vroeg de officier, of er de noodzaak was van een onmiddellijke behandeling, hetgeen het optreden van de pluimvee-selecteur misschien enigermate zou kunnen billijken; doch ook daarvan was in het onderhavige geval geen sprake geweest.

Fout

De verdachten erkennen, zij het sommigen na aanvankelijk enig „gedraai”, dat zij in overtreding waren geweest. Zij beriepen zich erop, dat de boeren eigenlijk zelf die overtredingen uitlokten, want zij werden om raad gevraagd. Er werd dan meestal wel hulp verstrekt, niet tegen betaling, maar als een soort „service”.

De kantonrechter merkte op, dat er toch economische belangen in het spel waren, omdat de levering van voer mede in het geding was. Helpt de één niet, dan gaat men naar de ander! Twee verdachten, v. d. B. en S., hadden zich in drie gevallen alleen schuldig gemaakt aan inenting, waarbij ze dus niet volgens voorschrift de betrokken veearts hadden gewaarschuwd.

Van de P. was nog een stap verder gegaan in de „diergeneeskunst”. Hij had — weliswaar op verzoek van de boer — een zieke kip opengesneden om de kwaal te kunnen constateren. Dat was ook in twee gevallen gebeurd.

De niet verschenen verdachte S. had twee inenting verricht en was in een ander geval ook min of meer als dierenarts opgetreden door een bepaald medicijn voor te schrijven.

De officier wilde voor ditmaal de straffen beperken; zij zouden het karakter van een waarschuwing moeten hebben.

Ook de kantonrechter wilde nog mild zijn. Hij kon alles heel goed begrijpen. Daar niet van. Maar..... „Het moest nu uit zijn, definitief uit,” zo zei hij met stemverheffing.

KWAKZALVERS

(IN NIEUW-GUINEA)

OPGEFAST !!

DE HILVERSUMSE arts D. Uitterdijk is met zijn gezin naar Nieuw-Guinea gevlogen, waar hij in een kraamkliniek werkzaam zal zijn. Verder hoopt hij te worden ingezet bij de malaria-bestrijding.

Wij wensen dokter Uitterdijk veel succes in zijn nieuwe omgeving en bedanken hem voor de steun die hij aan de bestrijding van de kwakzalverij in Nederland heeft gegeven.

Onze administratie verheugt zich over de vele tientallen leden die door geestdriftige bemiddeling van dokter Uitterdijk zijn ingeschreven en het bestuur herinnert zich met waardering de waardevolle adviezen die de vertrekkende arts op bestuursvergaderingen gaf.

Wij hopen dat dokter Uitterdijk ook in Nieuw-Guinea de kwakzalvers niet zal vergeten; dan vrezen wij het ergste voor die lieden. Mogen wij daarvan (in het maandblad) nog eens iets van U horen, dokter?

Bureau Vereniging

HET BUREAU van de Vereniging tegen Kwakzalverij is gevestigd ten huize van de directeur, de heer D. H. van den Bosch, „Groot Schuttershoef”, Arnhemseweg 10, Leusden post Amersfoort.

Aan dit bureau zijn alle inlichtingen omtrent de vereniging en de kwakzalverijbestrijding verkrijgbaar.

Directeur Van den Bosch is gaarne bereid verzoeken tot het houden van lezingen over de kwakzalverij te behandelen.

REDACTIE:

Medisch redacteur:

dr R. E. Wierenga, arts, Barchem

Pharm. redacteur:

J. E. Buiten, apotheker, Zwolle

Bestuur van de Vereniging tegen Kwakzalverij: A. P. N. de Groot, Arts te Hilversum, Voorzitter; E. Mijnaerends, Tandarts te Amsterdam, Vice-voorzitter; Mevr. A. Burbach-van der Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden, Secretaris; L. Brest te Amsterdam, Penningmeester; Mej. E. H. Hengeveld, Arts te Zwolle; Dr. H. H. Funke, Arts te Amsterdam; Mr. J. E. Goudsmit, Kantonrechter te Haarlem; Dr. H. H. Scholten, Dierenarts, Veterinair Inspecteur van de Volksgezondheid te Haarlem; H. Dijkstra, Oud-Commiss. van Politie te Amsterdam; A. Verschuur, Arts te Amsterdam; Mr. J. D. van den Berg, Rechter te Arnhem; Mr. G. C. M. van Nijntaten te Voorburg, Referendaris bij het Ministerie van Justitie; Dr. J. H. Ligterink, Arts en Apotheker te Amsterdam; Dr. R. E. Wierenga, Arts te Barchem en J. E. Buiten, Apotheker te Zwolle.

Lidmaatschap van de Vereniging incl. Maandblad min. f 7.50, voor studenten, verpleegsters, arts-, tandarts- en apothekers-assistenten en kraamverzorgsters f 2.50. Adres voor het opgeven van leden en abonné's: Mevr. Burbach-v. d. Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden. Penningmeester: L. Brest, Argonautenstraat 19a, A'dam-Z. Postgiro van de Ver. 32237 te Amsterdam - Gem. Giro K 1672.

Drukkerij SYSTEMA N.V.
Amsterdam

Abonnement per jaar franco per post bij vooruitbetaling f 7.50, voor studenten, verpleegsters, arts-, tandarts- en apothekers-assistenten en kraamverzorgsters f 2.50

Administratie Maandblad:

Mevr. A. Burbach-v. d. Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden. tel. 02959 — 19114.

TEGEN DE KWAKZALVERIJ

REDACTIE-ADRES: O. Kulk, Brantwijk 76, Amstelveen

Opgericht 1 Januari 1881

De „Margriet” - Serie van prof. Tenhaeff BEZWAREN BLIJVEN BESTAAN

OOK NA DE TWEDE AF-
LEVERING moeten wij onze
ernstige bezwaren handhaven
tegen de artikelenserie van prof.
dr. W. H. C. Tenhaeff in het
damesweekblad „Margriet”.

De bijzonder hoogleraar aan de
Utrechtse universiteit toont zich
in zijn artikelen een onverbloemd
voorstander van het toekennen
van een bevoegdheid tot het uit-
oefenen van de geneeskunst aan
wat hij noemt „bona fide” mag-
netiseurs.

Ziehier een beknopte samenvat-
ting van onze bezwaren:

1. **DE SCHRIJVER** verzuimt te vermelden dat geen enkel objectief wetenschappelijk onderzoek het bestaan of de waarde van paranormale verschijnselen (laat staan paranormale geneeskunde) heeft aangetoond.
2. **PROF. TENHAEFF** verklaart niet hoe men kan vaststellen dat een magnetiseur over paranormale geneeskracht beschikt; noch kent hij de methode om een „bona fide” van een „mala fide” magnetiseur te onderscheiden.
3. **MET HET GEZAG** van zijn titel en functie — en niet met doorslaggevende argumenten — praat hij honderdduizenden lezeressen vertrouwen in om zich onder behandeling te stellen van lieden, die vaak het verschil tussen een lichte verkoudheid en een ernstige longaandoening niet kunnen constateren.
4. **DE HOOGGELEERDE** artikelenschrijver rept met geen woord over de ellendige gevolgen die een bezoek aan onbevoegde genezers kan hebben; tal van rechtszaken, die in ons orgaan zijn behandeld, leveren voldoende illustratie van het gevaar en het levensgevaar der handopleggers.
5. **PROF. TENHAEFF** behandelt het vraagstuk van de paranormale genezers met een partijdigheid en een zwart-witschildering, een wetenschapsman onwaardig; hij noemt prominente namen die voor toelating van „genezers” waren; hun prominente tegenstanders blijven ongenoemd. Prof. Tenhaeff richt zijn kritiek liever op de medicus dan op de „genezer”. (De medicus weet te veel; hij is onzeker; hij dreigt een dienaar te worden van de techniek); prof. Tenhaeff wekt ten onrechte de indruk als zou het wetenschappelijk onderzoek in deze kwestie reeds een positief resultaat ten gunste van de „genezers” hebben afgeworpen.
6. Het is te betreuren dat de redactie van „Margriet” deze brandende medische kwestie heeft laten behandelen door een leek op medisch gebied. Men had in het belang van de gezondheid van de lezeressen en in het belang van de volksgezondheid in het algemeen toch stellig een medisch commentaar aan het betoog van de Utrechtse parapsycholoog Tenhaeff mogen toevoegen.

(zie verder pag. 2)

„EVIPAN” VERHUISD

EEN PSEUDO-TANDARTS, die zijn opleiding had genoten in het bekende Evipan-instituut in Rotterdam, is in Oostburg danig aan de tand gevoeld, zo meldt het Zeeuws Dagblad.

De politie van de Zeeuwsvlaamse gemeente heeft de 34-jarige tandenpeuteraar gedurende zes uur verhoord en zijn instrumentarium in beslag genomen. Hij wordt verdacht van het onbevoegd uitoefenen van de tandheelkunde.

De man, die in mei 1960 naar Oostburg was gekomen, had op een bord naast zijn deur de woorden „Tandheelkundig instituut” doen aanbrengen. Al vrij gauw rezen van de zijde van de politie echter verdenkingen tegen hem. Het bleek dat hij zich geassocieerd had met een Haagse tandarts.

Aan het licht kwam dat de Oostburger geen enkele bevoegdheid bezat om de tandheelkunde uit te oefenen. Zijn opleiding had hij genoten bij een bekend tandheelkundig instituut in Rotterdam, dat al meer met de politie in aanraking is geweest. Het ging de politie in Zeeuws-Vlaanderen erom hem op heterdaad te betrappen. Op dat moment had in de stoel van de pseudotandarts plaatsgenomen een Belgische madame uit Woumen, een klein plaatsje in de buurt van Dixmuiden. Er werden maatregelen genomen waardoor hij zijn praktijk niet meer kan uitoefenen. De behandelkamer is verzegeld.

De man paste bij zijn praktijken het systeem toe „Klaar terwijl u wacht”.

Op dezelfde dag werden de tanden en kiezen getrokken en een nieuw gebit gepast. De Oostburger schrok er echter niet voor terug voor zijn dienstverlening gepeperde bedragen te vragen.

Een uitgebreid onderzoek zal nu ingesteld worden naar de verrichtingen van de verdachte, welk onderzoek naar alle waarschijnlijkheid geruime tijd in beslag zal nemen. Daarbij zullen ook patiënten ingeschakeld worden. De patiënten kwamen uit alle richtingen, voornamelijk uit België.

De parapsycholoog Tenhaeff vertelt verder

UIT- EN TEGENSPRAKEN VAN DE PROFESSOR

NU WIJ HET GEHELE OEUVRE van prof. dr. W. H. C. Tenhaeff, voorzover dat is neergelegd in het damesweekblad „Margriet”, kunnen overzien, moeten wij tot de conclusie komen, dat het onderwerp „paranormale genezers” tot enkele wonderlijke uitspraken en in sommige gevallen gemakkelijke tegenspraken heeft geleid.

Het is ondoenlijk de artikelen van prof. Tenhaeff over de paranormale genezers volledig over te nemen: de parapsychologie moet blijkbaar bij het el worden beschreven. Wij zullen hieronder moeten volstaan met een bloemlezing van de meest opvallende uit- of tegenspraken.

Medisch?

„ER WORDT al gauw gezegd: Hoe kan iemand die geen arts is een oordeel vellen in medische kwesties? Die vraag is juist. Ik heb mij daarom altijd buiten het medische terrein gehouden. Ik bemoeide mij nooit met medische kwesties.”

Maar in een volgende aflevering:

„De moderne geneeskunde leert, dat bij elke ziekte de genezing ten slotte plaats vindt door de natuurlijke geneeskracht van het lichaam. In zeker opzicht kunnen wij dus zeggen, dat elke genezing een zelfgenezing is. De arts wakkert de zelfgenezing aan. Hij dient medicamenten toe, die de geneeskracht stimuleren. Door een operatie verhelpt hij iets, dat een beletsel vormt voor de werking van de natuurlijke geneeskracht. Dit alles behoort uitsluitend tot het medische beroep, de genezer kan en mag het niet. De genezer kan echter de natuurlijke geneeskracht van een patiënt tot werkzaamheid prikkelen door de zielskracht van die patiënt te beïnvloeden. De arts kan dat ook, maar wij hebben gezien dat de omstandigheden van onze tijd hem hierin ernstig belemmeren.”

ONZE VRAAG: wie bemoeit zich hier met medische kwesties, professor?

* * *

Wetenschap

OVER HET wetenschappelijk onderzoek:

„Op grond van de onderzoeken van de stichting ter bestudering van het vraagstuk van de paranormale geneeskunde en haar maatschappelijke betekenis en van de Duitse professor Bender luidt onze gezamenlijke mening dat

PARANORMALE HUMOR

TOT DE GRAPJES die prof. Tenhaeff fijntjes lanceert in zijn artikelen-serie in „Margriet” behoort het volgende:

In het Franse woordenboek staat achter het woord „genezer” (guérisseur) als omschrijving: „hij, die geneest”.

Achter „arts” (médecin) staat: „hij die er naar stréeft te genezen”. Reuze leuk, zo'n mopje, waaruit opnieuw de gevolgtrekking valt te maken dat die „genezers” toch zo gek niet zijn. Is dit nu paranormale humor? Wanneer komt er eens paranormale zelfspot?

er genezers zijn die inderdaad in bepaalde gevallen een heilzame invloed op sommige patiënten vermogen uit te oefenen. Ik wijs er op, dat verbetering in de toestand nog geen genezing betekent. Of de genezer ook in sommige gevallen een volledige genezing tot stand kan brengen, staat nog niet vast. Er zijn echter tekenen, die er op duiden dat dit niet tot de onmogelijkheden behoort.”

Wij tekenen hierbij aan dat de Nederlandse stichting nog geen rapport heeft gepubliceerd. Maar dat is een kleinigheid. Belangrijker is de vraag welke tekenen er op wijzen dat paranormale genezers wellicht ook genezen kunnen. Professor Tenhaeff noemt ze niet! En nog veelzeggender is de glibberige, ongrijpbare betoogtrant van de hooggeleerde „Margriet”-medewerker. O, neen, hij beweert niets. Maar welke

„Margriet”-lezeres durft nog te twifelen aan de geneeskracht van de paranormale genezer?

* * *

Gelukkig?

IS DAT wel zo gelukkig?

„Uit een in 1955 ingesteld onderzoek bleek dat 24 percent van de Utrechtse bevolking wel eens zijn toevlucht neemt tot de wettelijk onbevoegde genezers. Het was echter gelukkig slechts een uitzondering als iemand zich uitsluitend tot de onbevoegde genezer wendde, want 98½ percent bleef tevens de arts consulteren.”

Stellen we de bevolking van Utrecht op 250.000 zielen, dan bezochten 60.000 Utrechtenaren een kwakzalver. Van deze „patiënten” keerde 1½ percent de erkende, bevoegde geneeskunde de rug toe. Dat is volgens deze berekening nog altijd een groep van 900 Utrechtenaren. Vindt prof. Tenhaeff het gelukkig dat in zijn omgeving bijna 1000 zieke mensen rondlopen, die geen geneeskundige verzorging hebben, maar overgeleverd zijn aan de twijfelachtige magische eigenschappen van langharige gezondstrijkers?

Wij vinden het verschrikkelijk! Vooral voor de patiënten, onder wie zich mensen kunnen bevinden wier kwalen wellicht door eerder medisch ingrijpen genezen hadden kunnen worden. Ook voor de omgeving van deze Utrechtenaren is deze toestand onhoudbaar. De handopleggers kunnen geen epidemische ziekten vaststellen.

Wie sprak hier van gelukkig?

* * *

Over artsen

PROF. TENHAEFF over artsen:

„De patiënt denkt er dan bij: „De dokter wil niet erkennen dat hij in dit geval wordt overtroffen door de genezer.”

„Veel artsen hebben een zo grote fondspraktijk, dat zij vaak niet meer in staat zijn hun persoonlijkheid in het genezingsproces te doen gelden.”

„De moderne artsen hebben aan dit alles ingeboet” (bedoeld worden eigenschappen als magiër, vaderlijk prestige en zelfvertrouwen).

„Men ontmoet heel wat huisartsen die wel eens een gunstige ervaring met een genezer hebben opgedaan en die op

Uit- en tegenspraken prof. Tenhaeff

(vervolg van pag. 2)

deze grond niet geheel afwijzend tegenover hem staan. Zij erkennen dat sommige genezers wel eens een heilzame invloed op bepaalde patiënten kunnen uitoefenen."

Onze vraag is nu: wat denken de artsen over deze parapsycholoog?

* * *

Hoogstandjes

HOOGGELEERDE hoogstandjes:

„Het kan zijn dat de paragnost in telepathische relatie treedt met de arts, die

LEZERS

over de kwestie TENHAEFF

Geachte Redactie,

Als jarenlang abonnee op Uw blad, wil ik mijn grote waardering uitspreken voor de wijze waarop U in Uw augustusnummer een ernstige waarschuwing laat horen aan de lezeressen van het weekblad „Margriet" aangaande de publicaties van Prof. Tenhaeff.

Sinds jaren lees ik met stijgende wreveld de publicaties van deze „Hooggeleerde" die op mij de indruk maakt met zijn professortitel pers en publiek zand in de ogen te strooien. Zijn uitspraken en interviews zijn zo talrijk dat ik hier zo langzamerhand een heel archief van bezit. Met verbijstering heb ik mij afgevraagd hoe het mogelijk is dat hij zich hier professor mag noemen. Daarom vind ik het zo verblijdend dat U eindelijk deze beschermheer van de helaas zovele kwakzalvers in ons land, eens goed in het zonnetje zet.

Zou het langzamerhand niet de hoogste tijd worden, dat de hiervoor aangewezen instanties zich eens gaan bemoeien met de wijze waarop hier de zo hoog gewaardeerde titel van professor in discrediet gebracht wordt? In onze strijd tegen de kwakzalverij geldt m.i. als eerste eis dat het kwaad bij de wortel moet worden aangepakt, de takken vallen dan vanzelf wel af. Met hartelijke dank voor de plaatsing.

J. NOORD.

de patiënt behandelt en dat hij op deze wijze de juiste diagnose aan de arts ontleent. Dit is dan stellig een prestatie, die uit het oogpunt van telepathie interessant is, maar die ten onrechte de mening wekt, dat deze paragnost de gave zou bezitten om zelf en rechtstreeks een diagnose te stellen."

Vraagje: aan wie betaalt in dit geval de patiënt het honorarium?

„Er zijn echter ook gevallen waarin genezers, die paragnosten waren, indrukken kregen betreffende de ziekten, waaraan patiënten leden. Indrukken die behandelende artsen hielpen om een juiste diagnose te stellen.

Deze gevallen doen zich zelden voor, maar het is onjuist om te zeggen dat zij zich nooit voordoen. In het algemeen wordt de diagnostische waarde van deze genezers sterk overschat. Maar omgekeerd moeten wij het gevaar vermijden, dat het kind met het waswater wordt weggegooid."

Ons commentaar: Opnieuw een glibberige manier om te zeggen: als er maar één paragnost één keer een juiste diagnose stelt, moeten we alle zich noemde magnetiseurs de kans geven alle mogelijke zieken te kunnen behandelen.

* * *

Verantwoord?

„Paranormale geneeskunst is een heel précair onderwerp, dat wij met de grootste voorzichtigheid en objectiviteit moeten behandelen."

Uiteindelijk beaamt prof. Tenhaeff de conclusie dat hij de paranormale genezers reeds nu onder bepaalde omstandigheden in het genezingsproces wil inschakelen.

Voorzichtigheidshalve had hij deze wensdroom moeten inslikken in de wetenschap dat deze uitspraak misbruikt zal worden door vele charlatans.

Objectiviteit had prof. Tenhaeff moeten gebieden een wetenschappelijk onderzoek over deze kwestie volledig af te wachten.

Wij achten deze artikelenserie niet goed verantwoord!

REDACTIE:

Medisch redacteur:

dr R. E. Wierenga, arts, Barchem

Pharm. redacteur:

J. E. Bultter, apotheker, Zwolle

VAN DE VOORZITTER:

Gediplomeerd

HET EINDE van het vacantiereces heeft zich duidelijk aangekondigd in de advertentie-kolommen van dag-, week- en maandbladen.

Allerlei „Instituten" en „Academies" melden de aanvang van hun nieuwe „cursussen" voor opleiding tot CHIROPODIST(E). Ter verduidelijking van wat hieronder wordt verstaan wordt er voor het geëerde publiek — al dan niet tussen haakjes — aan toegevoegd, dat het gaat om: pedicure en algehele voetverzorging.

Om een en ander nog aanlokkelijker te maken heet het verder:

Lessen in de avonduren; praktische opleiding in drukke polikliniek. Het beroep is geschikt voor dames en heren, die zich deze winter een zelfstandige positie of goede bijverdienste willen verwerven; geen afzonderlijke schoolopleiding noodzakelijk; ook voor oudere personen; examen met diploma door arts.

Al dit fraais geldt voor een „opleiding" van 3 tot 8 maanden, waarna de geslaagde cursist zich vestigt en zijn (haar) diensten per advertentie aankondigt onder het motto: medisch gediplomeerd. (sic).

Er zijn er bij, die tevens ijskoud aankondigen: alle voeteuvels worden op wetenschappelijke basis en met de modernste apparatuur behandeld. Ook aan huis te ontbieden.

De voorzitter van één van de belangenverenigingen merkte tijdens een gesprek met de pers spijtig op, dat in Nederland duizenden slecht opgeleide beunhazen opereren.

Wat te denken van die artsen, die door in een paar lessen de anatomie en physiologie te doceren, dit soort opleidingen niet alleen in stand houden, maar er bovendien nog een — zeer ongevenst — cachet aan verlenen?

Voor een honorarium van luttele zilverlingen verbinden zij hun naam aan activiteiten, die uit een oogpunt van volksgezondheid als verderfelijk moeten worden beschouwd.

Droevig, maar desniettemin helaas waar.

A. P. N. DE GROOT.

Medische ethiek is tegen „Evipan”

EEN MEDISCH Tuchtcollege heeft geruime tijd geleden, op grond van een door een Geneeskundige Inspecteur van de Volksgezondheid ingediende klacht, een arts de maatregel van schorsing voor de tijd van zes maanden opgelegd.

Tegen deze beslissing is de betrokkene in beroep gekomen bij een Gerechtshof, dat de beslissing van het Medisch Tuchtcollege vernietigde en, opnieuw rechtdoende, de arts schuldig oordeelde aan ondermijning van het vertrouwen in de stand der geneeskundigen en hem te dier zake de tuchtmaatregel van schorsing in de uitoefening van geneeskunst, gedurende de tijd van drie maanden oplegde.

Tegen deze beslissing heeft de arts beroep in cassatie ingesteld bij de Hoge Raad, die de door bedoeld Gerechtshof gegeven beslissing vernietigde en de zaak ter behandeling verwees naar het Gerechtshof te Amsterdam, dat een beslissing heeft genomen, welke thans in kracht van gewijsde is gegaan, en waarbij de arts schuldig wordt verklaard aan handelingen, die het vertrouwen in de stand der geneeskundigen ondermijnen en

Bureau Vereniging

HET BUREAU van de Vereniging tegen Kwakzalverij is gevestigd ten huize van de directeur, de heer D. H. van den Bosch, „Groot Schuttershoef”, Arnhemseweg 10, Leusden post Amersfoort.

Aan dit bureau zijn alle inlichtingen omtrent de vereniging en de kwakzalverijbestrijding verkrijgbaar.

Directeur Van den Bosch is gaarne bereid verzoeken tot het houden van lezingen over de kwakzalverij te behandelen.

waarvoor hem deswege de maatregel van schorsing in de uitoefening der geneeskunst voor zes maanden is opgelegd, zo meldt „Medisch Contact”.

Uit deze in kracht van gewijsde gegane beslissing blijkt, dat de betrokken arts ondanks waarschuwing van de Geneeskundige Inspectie is voortgegaan werkzaam te zijn in een (tandheelkundige) inrichting, welke als zodanig in strijd met de ethiek moest worden geacht, zowel vanwege de soort van deze inrichting als het feit, dat de arts daarin in voor zijn onafhankelijk medisch handelen ontoelaatbaar nauwe betrekkingen stond tot de tot het houden van deze inrichting onbevoegde eigenares.

Het Amsterdamse Gerechtshof neemt in zijn beslissing de voor het andere Gerechtshof gegeven getuigenverklaringen over, waaruit het acht komen vast te staan, dat de manier waarop en de omstandigheden waaronder de arts Evipan-injecties toediende, uit medisch-ethisch oogpunt onverantwoord was en dat de arts in sommige gevallen ook is overgegaan tot het trekken van tanden en kiezen.

In zijn overwegingen tot de beslissing, waarbij de arts de maatregel van schorsing van uitoefening der geneeskunst voor de tijd van zes maanden is opgelegd, komt het Amsterdamse Gerechtshof tot de slotsom, dat de arts, zowel door geregeld als arts praktijk uit te oefenen in een tandheelkundige inrichting, die voor de daarin door hem uitgeoefende praktijk onvoldoende is geoutilleerd, terwijl hij bovendien in strijd handelde met de wet op de tandheelkundige inrichtingen, alsook door aldaar bij de behandeling van zijn patiënten op medisch niet te verantwoorden wijze te werk is gegaan en daarenboven behoorlijke nabehandeling verwaarloosde, zich bij herhaling heeft schuldig gemaakt aan handelingen, die, als zijnde daartoe

OPROEP

van onze

Penningmeester

BEGIN AUGUSTUS heeft de penningmeester een schrijven gericht tot alle leden, die hun contributie over 1961 nog niet hadden voldaan.

Het resultaat is, dat er nog slechts ENKELEN zijn, die vergaten hun contributie te gireren.

De penningmeester verzoekt hen vriendelijk deze achterstallige contributie alsnog per giro over te maken.

Dit voorkomt het disponeren per postkwitantie, dat bovendien extra kosten met zich brengt. Door te gireren bespaart U de penningmeester bovendien extra werk.

De contributie bedraagt f 7,50 per jaar, voor studenten, verpleegsters, kraamverzorgsters, arts-, tandarts- en apothekersassistenten f 2,50.

De gironummers van de vereniging tegen de Kwakzalverij zijn: postgiro 32237 en gemeentegiro K 1672.

door hun aard geschikt, het vertrouwen in de stand der geneeskundigen ondermijnen.

Het Hof overwoog ook nog, dat vorenbedoelde handelingen van zeer ernstige aard zijn en voor het bepalen van de termijn van schorsing in aanmerking moet worden genomen, dat de betrokken arts reeds tweemaal wegens zijn werkzaamheden in, althans in betrekking tot tandheelkundige inrichtingen, een tuchtmaatregel was opgelegd.

Bestuur van de Vereniging tegen Kwakzalverij: A. P. N. de Groot, Arts te Hilversum, Voorzitter; E. Mijnaerds, Tandarts te Amsterdam, Vicevoorzitter; Mevr. A. Burbach-van der Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden, Secretaris; L. Brest te Amsterdam, Penningmeester; Mej. E. H. Hengeveld, Arts te Zwolle; Dr. H. H. Funke, Arts te Amsterdam; Mr. J. E. Goudsmit, Kantonrechter te Haarlem; Dr. H. H. Scholten, Dierenarts, Veterinair Inspecteur van de Volksgezondheid te Haarlem; H. Dijkstra, Oud-Commiss. van Politie te Amsterdam; A. Verschuur, Arts te Amsterdam; Mr. J. D. van den Berg, Rechter te Arnhem; Mr. G. C. M. van Nijntzen te Voorburg, Referendaris bij het Ministerie van Justitie; Dr. J. H. Ligterink, Arts en Apotheker te Amsterdam; Dr. R. E. Wierenga, Arts te Barchem en J. E. Bouter, Apotheker te Zwolle.

Lidmaatschap van de Vereniging incl. Maandblad min. f 7.50, voor studenten, verpleegsters, arts-, tandarts- en apothekersassistenten en kraamverzorgsters f 2.50. Adres voor het opgeven van leden en abonné's: Mevr. Burbach-v. d. Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden. Penningmeester: L. Brest, Argonautenstraat 19a, A'dam-Z. Postgiro van de Ver. 32237 te Amsterdam - Gem. Giro K 1672.

DRUKKERIJ SYSTEMA N.V.
Amsterdam

Abonnement per jaar franco per post bij vooruitbetaling f 7.50, voor studenten, verpleegsters, arts-, tandarts- en apothekersassistenten en kraamverzorgsters f 2.50

Administratie Maandblad:

Mevr. A. Burbach-v. d. Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden, tel. 02959 - 19114.

TEGEN DE KWAKZALVERIJ

REDACTIE-ADRES: O. Kuyk, Brantwijk 76, Amstelveen

Opgericht 1 Januari 1881

*Een geval dat wij niet mogen vergeten***DE MAGNETISEUR ZAG DE TUMOR NIET**

ALLE VOORSTANDERS van paranormale geneeskunde hadden eigenlijk op 4 oktober in het zaaltje van de Haarlemse kantonrechter behoren te zijn om nu eens te zien hoe groot de gevaren zijn, verbonden aan het onbevoegd uitoefenen van de geneeskunst.

Nog beter ware het geweest, als die voorstanders van de „wonderdokters” het gehele ziekteproces hadden kunnen volgen van een vrouw, die onder behandeling stond van de Haarlemse magnetiseur M.F.H.B.

Scherpe veroordeling

Wat zich daar in de Hillegomse ziekenkamer heeft afgespeeld was echter duidelijk — onbarmhartig duidelijk — te volgen tijdens de rechtszitting, waarbij de Haarlemse kantonrechter de man wegens het onbevoegd uitoefenen van de geneeskunst veroordeelde tot tweemaal f 500.— boete, waarvan tweemaal f 250.— voorwaardelijk.

Daarnaast — en dat was stellig even belangrijk als de zware straf — liet de kantonrechter een nadrukkelijke mondelinge veroordeling van de kwakzalver door de rechtszaal klinken, die haar weg vond naar grote landelijke dagbladen als De Telegraaf en de Courant Nieuws van de Dag.

De zich noemende „toxicoloog” en „pharmacoloog” B. uit Haarlem heeft de Hillegomse vrouw gedurende ongeveer 9 maanden tweemaal per week tegen een vergoeding van f 5.— tot f 10.— per keer behandeld tegen een kwaal die zich uitte door hoofdpijn en tranende ogen.

Later kreeg de vrouw pijn in haar benen. Magnetiseur B. noemde deze kwaal een naar binnen geslagen griep. Hij bleef haar magnetiseren, kruiden, smeersel en tabletten leveren. Uiteindelijk moest zij voortdurend het bed houden. Magnetiseur B. bezocht zijn patiënte bij nacht en ontij en niet zelden liet de zieke vrouw de kwakzalver per taxi naar haar huis ontbieden. Een huisarts werd niet meer toegelaten en specialistische hulp bleef achterwege. Hoewel de patiënte onder zware geestelijke invloed van de magnetiseur stond,

wellicht haar gezichtsvermogen gedeeltelijk zal moeten missen.

„Deze vrouw is op het nippertje gered”, vond de kantonrechter.

„Als zij was gestorven was het uw schuld geweest”, voegde de officier van Justitie er aan toe.

En een deskundige, de inspecteur van de Volksgezondheid in de provincie Noord-Holland, de arts A. Pieron, deelde de kantonrechter mee, dat de bedoelde symptomen een medicus al veel eerder op het spoor van de hersentumor hadden kunnen en moeten brengen.

„Als zij niet zo lang onder uw invloed had gestaan, had al die narigheid wel-

slaagden naaste verwanten er in de kwakzalver uiteindelijk de deur te wijzen.

De vrouw werd in een ziekenhuis opgenomen, waar men bij haar een hersentumor ontdekte. Zij werd geopereerd en is herstellende, hoewel zij

Jaarvergadering 25 november**AGENDA**

van de **Algemene Ledenvergadering** van de Vereniging tegen de Kwakzalverij, te houden op **ZATERDAG 25 NOVEMBER 1961**, 's middags te **15.00 uur** in het **American Hotel, Leidseplein te Amsterdam**.

1. Opening.
2. Notulen van de Algemene Ledenvergadering van 3 dec. 1960.
3. Ingekomen stukken en mededelingen.
4. Jaarverslag secretaris.
5. Verslag van de directeur van het bureau der vereniging.
6. Rekening en verantwoording van de penningmeester.
7. Benoeming kascommissie.
8. Verkiezing bestuursleden.
Aan de beurt van aftreden zijn: mej. E. H. Hengeveld en de heren H. Dijkstra en Mr J. D. van den Berg.
9. Bespreking van de middelen die tot het bereiken van het doel van de vereniging kunnen leiden.
10. Rondvraag.
11. Sluiting.

KOMT ALLEN!!

De brief van de kwakzalver

EEN VROUW met een ernstige hersentumor heeft onlangs een zware operatie ondergaan. Zij is langzaam herstellende.

Het ziekteproces werd — naar men mag aannemen — verergerd door het feit dat zij gedurende lange tijd onder behandeling stond van een magnetiseur.

Een naast familielid van de patiënte met het gezwel in de hersenen heeft zich gedurende de behandeling tot de onbevoegde genezer gewend om inlichtingen omtrent de ziekte.

Wij publiceren hier het antwoord dat de kwakzalver zond aan de ongeruste verwanten. Zelfs een leek moet de angstaanjagende medische onzin in deze brief opvallen.

„Ongelukkige griepkwestie” was: HERSENTUMOR

VOOR EEN JUISTE beantwoording van uw schrijven is het ter zake dat ik u eerst de situatie schets van mevrouw X. als patiënte van mij.

Vóór deze ongelukkige griepkwestie was zij patiënte van mij geweest en had zij gekuurd, zelfs vrij lang, om af te komen van een niet alleen hinderlijke maar ook gevaarlijke aandoening in het hoofd. Flitsende pijnen en vertroebeling van de ooglenzen hebben mij toen bezorgd gemaakt.

Zij kwam tot mij nadat medische behandeling geen resultaat had gehad. Dit is mijn specifieke werk, want waar medische kuren zijn kan de patiënt bij mij niet terecht of er moet een bijzondere reden voor aanwezig zijn.

Ik mocht mevrouw X. genezen en deed door de kuur de ervaring op, dat haar zenuwgestel niet sterk was en dat zij verder te gevoelig was.

Zenuwverzwakking

Toen kwam de ziekte waarvoor wij nu staan.

Mevrouw X. was onder medische behandeling en ter assistentie was een neurologe. Toen dit niet vlotte verschenen op een dag mevrouw X. en mevrouw Y. bij mij.

Op dat oogenblik ben ik van mevrouw X. het meeste geschrokken. Wat ik vreesde was gebeurd. De zenuwaandoening was een totale. Niet alleen dreigde het verrichte werk weer te niet te worden gedaan, maar het tragische lot van een zenuwverzwakking, die op diverse plaatsen tot ontsteking overging moest gekeerd worden.

Daarom moest ik, hoe ongaarne ook, mevrouw X. weer als patiënte tot mij nemen. En met deze stap volgde de concequentie, dat ook de beenen er wel bij moesten.

Door behandeling kon ik de zenuwaandoening terugdringen, maar opvallend de benen weigerden.

Het werd mij al spoedig duidelijk, dat hiervoor een reden moest zijn, dit afwijken moest een complicatie zijn.

Door informatie langs verschillende wegen kwam ik er ten slotte achter.

Mevrouw X. heeft te lang geloopt met een waterzucht in hare beenen en vond het niet nodig hiervan de huisdokter in kennis te stellen. Dit is volgens mij de reden van de extra felle aandoening in de beenen.

Ik heb mevrouw X. bv. een dieet gegeven omdat ook de zenuwen in de buik nog aangedaan waren. Eerst nu acht ik de zenuwverzwakking eenigszins veilig gesteld. Maar met de beenkwestie, die ik mee moest nemen, zit ik nu voor een zeer moeilijke beslissing.

Overbelasting

Ik wil mij niet goedkoop van het geval afmaken, hoewel ik de gelegenheid heb gehad.

Ik heb mevrouw X. de vrijheid gewezen naar specialistische behandeling, maar hare zenuwtoestand algemeen was van dien aard, dat ik niet besluiten kon om zelf een besluit te nemen.

De behandelingen zijn voor mij zelf een dusdanige overbelasting, dat ook mijn gezin het anders wil.

Het is nooit gegaan om het resultaat alleen; maar of het verantwoord was.

De resultaten van de beenen zijn in ieder geval onvoldoende om mevrouw X. te onthouden een beslissing of er moet een plotselinge wending komen.

De pijnen doen al deze soort patiënten natuurlijk geen goed. Maar voor de hoofdzenuwen en voor de algemeene zenuwtoestand voelt alles beter en rustiger aan.

Verantwoord

Onafhankelijk van uw schrijven sta ik al voor het nemen eener beslissing op korte termijn. Dat moet ik wel om verschillende redenen.

De moeilijkheid is ook niet om een associatie te vinden, want ik behandel verschillende patiënten, die ook kuren bij specialisten.

Neen, mijne moeilijkheid is het voor een zenuwpatiënt, die bij mij geweest is voor een ernstige hoofdneuralgie het zoo te doen, dat dit voor mij als therapeut en als mensch verantwoord is.

Nogmaals voor de beenen die meer in de belangstelling staan, had ik mevrouw X. terugverwezen. Maar als neuralgisch patiënte moest ik haar tot mij nemen, al was het alleen maar om het feit, dat zij patiënte was geweest.

Commentaar op deze kwakzalversbrief lijkt ons overbodig. Wij hebben de spelling en de stijl ongewijzigd weergegeven. En we wijzen er op dat deze man van f 5.— tot f 10.— voor een behandeling vroeg. Wat honorarium betreft hebben dit soort lieden nooit moeite „om te besluiten een besluit te nemen”.

Willem - wordt - wakker

„GEVAARLIJKE CHARLATANNERIE” MEENT OFFICIER

IN HOGER BEROEP heeft voor de Rotterdamse rechtbank terechtgestaan een 49-jarige Hagenaar, zich noemende spiritistisch prediker, alias „Willem-wordt-wakker”. Hij was begin januari jl. door de kantonrechter te Rotterdam wegens het onbevoegd uitoefenen van de geneeskunst veroordeeld tot drie maal zeven dagen hechtenis. Uiteindelijk veroordeelde de rechtbank de man tot driemaal 3 dagen hechtenis.

„De mensen stromen naar mij toe”, zei hij. „Ik kan het niet laten hen te behandelen.”

De behandeling kwam volgens verdachte hierop neer dat „een zingende meneer” zoals de president van de strafkamer opmerkte, hem in een bijeenkomst begeleidt, waarbij de Hagenaar in trance geraakt en dan strijken de bewegingen gaat maken, waarvan genezende werking zou uitgaan. Hij rekende daarvoor f 1.— „Willem-

wordt-wakker” zou met de „zingende meneer”, die eigenaar is van een galvaniseerbedrijf per auto door het land trekken om „genezingen” te verrichten aldus de Haagsche Courant.

De president hield verdachte voor, dat er nog twee patiënten waren geweest, wier toestand gedurende de behandeling door hem was verergerd. Als „spiritistisch prediker” trad de Hagenaar, naar hij verklaarde, al twintig jaar op. „Zij komen allemaal op mij af”, zo zei hij, „en ik kan hen niet weg-jagen”. Hij verdiende ongeveer f 100 per week.

Op een vraag van het openbaar ministerie antwoordde verdachte, dat hij zowel aan huis als in bijeenkomsten patiënten behandelt.

In zijn requisitoir sprak het openbaar ministerie over hokuspokus en poppenkast bij het „optreden” van „Willem”. De officier noemde het „optreden” ge-

vaarlijke charlatannerie en eiste bevestiging van het vonnis van de kantonrechter.

De gekozen raadsman, mr. W. Noordijk, heeft in zijn pleidooi meegedeeld, dat zijn cliënt 500 à 600 patiënten heeft en dat dit geen hokus-pokus is. Dit duidt op vertrouwen, aldus pleiter, want verdachte maakt geen reclame.

Nog nooit is iemand overleden als gevolg van behandeling door hem. Pleiter verklaarde, dat zijn cliënt er niet op uit was om geld te maken. De narigheid is, dat hij overstromd wordt door mensen met allerlei klachten, die hij wil helpen. Pleiter verzocht de geëiste hechtenisstraf in een voorwaardelijke te veranderen met een geldboete.

Zoals de ouden
strijken, strijken
de jongen...

WEGENS HET onbevoegd uitoefenen van de geneeskunst is proces-verbaal opgemaakt tegen de 55-jarige vrouw T. Br.-K. te Rotterdam.

Toen de rechercheurs op bezoek kwamen was zij juist bezig met het bestrijken van het been van een patiënte. In een andere kamer verrichtte haar 27-jarige zoon een soortgelijke handeling.

De moeder was reeds eerder met de politie in aanraking geweest in verband met kwakzalverij. Zij beweert een magnetische gave tot genezing te hebben ontvangen, waartegen zij zich niet kan verzetten. Het behandelen van haar patiënten levert haar f 2.50 tot f 3.— per keer op, zodat zij een heel behoorlijk inkomen geniet, aldus Het Vrije Volk.

Haar zoon, die aanvankelijk in de auto-branchewerkszaam was, voelde enige tijd geleden ook de gave van de genezing in zich. Evenals zijn moeder, zo verklaarde hij, zou hij er zich tegen hebben verzet, maar de drang werd te sterk, zodat hij zich zakelijk met zijn moeder associeerde.

Hij placht 's morgens per auto de patiënten aan huis te bezoeken en 's middags zijn moeder tijdens haar dagelijks spreekuur te assisteren.

DE MAGNETISEUR ZAG DE TUMOR NIET

vervolg van pag. 1

licht voorkomen kunnen worden,” verweet de kantonrechter verdachte B. „U hebt een zware verantwoordelijkheid op u geladen. Iedere week had zij dood kunnen gaan.”

De geneeskundig-inspecteur Pieron zag het grote gevaar van de kwakzalvers vooral in het feit, dat de meest gunstige geneesperiode voor de arts voorbij gaat. „Hoe sneller een gezwel behandeld wordt, des te groter is de kans op genezing,” aldus de deskundige.

„Juridisch staat vast dat verdachte een kwakzalver is. Maar hoe staat dat nu wetenschappelijk, dokter?” vroeg de kantonrechter. „Bij mijn weten is er geen enkel wetenschappelijk bewijs dat dit strijken of deze kruiden en zalfjes iets kunnen helpen,” antwoordde de medisch deskundige.

„U weet niets van ziekte. U had deze vrouw naar een arts moeten sturen,” aldus kantonrechter.

„Zij was een vroegere patiënte. Ik kon haar niet weigeren. Bovendien kan ik bewijzen, dat ik mensen beter heb gemaakt,” pleitte verdachte.

„Dat zijn helemaal geen bewijzen,” vond de kantonrechter. „Steeds komen hier getuigen, die beweren door kwakzalvers genezen te zijn. Maar welk verband is er tussen behandeling

en genezing? Men kan ook genezen zonder zelfs een behandeling te ondergaan. Wetenschappelijk staat niets vast.”

Goddelijke gave

Verdachte verklaarde te genezen, omdat een goddelijke gave hem het magnetische veld deed zien bij een patiënt. Dat veld poogde hij door strijken te beïnvloeden.

Een Hillegoms meisje verklaarde 18 maal bestreken te zijn door de magnetiseur om van een huiduitslag te genezen. Zij betaalde f 5.— per bezoek en kreeg voor f 4.50 per stuk een pak kruiden. B. bracht ook huisbezoeken en soms betaalden zijn patiënten de taxi.

De officier van Justitie vond verdachte een man, die niet het lef had om tegen een patiënt te zeggen, dat hij een ziekte niet kon genezen. „Zijn grote gevaar is, dat hij niet bevoegd en niet in staat is om ernstige ziekten te onderkennen.”

De kantonrechter zag als enige verzachtende omstandigheid dat verdachte zijn onbevoegde medische praktijken 15 jaar ongestoord had kunnen uitoefenen.

„Ik heb erg veel respect voor de politie bij het vergroten van de verkeersveiligheid. Het gaat inderdaad om mensenlevens. Laat de politie echter ook de kwakzalvers niet vergeten. Het gaat daarbij eveneens om mensenlevens.”

REDACTIE:

Medisch redacteur:

dr R. E. Wierenga, arts, Barchem

Pharm. redacteur:

J. E. Buiten, apotheker, Zwolle

„VRIJ NEDERLAND” op de bres voor Prof. Tenhaeff

„MARGRIET” WAARSCHUWT

OMWILLE VAN HET GROTE goed der volksgezondheid, dat nog altijd wordt bedreigd door een heirleger van kwakzalvers, menen wij er goed aan te doen enkele uitspraken van prof. Tenhaeff in diens artikelen nog eens te ondersteunen.

Door met deze zinsnede terug te komen op de artikelenserie van de hand van prof. dr. W. H. C. Tenhaeff toont het damesweekblad „Margriet” haar goede bedoelingen.

Hoewel wij het blijven betreuren, dat „Margriet” de inzichten van prof. Tenhaeff heeft gepubliceerd, moet dezerzijds bij herhaling worden gesteld, dat wij nimmer geloofden in een welbewuste kwakzalverspropaganda van de zijde van „Margriet”.

Nu het blad op de afgesloten Tenhaeff-serie terugkomt is dat voor ons een bewijs, dat onze bezwaren tegen de artikelen van Tenhaeff niet onopgemerkt zijn gebleven.

De „onderstreepte passages” uit de artikelen van Tenhaeff die nu nog eens door „Margriet” worden afgedrukt behelzen die gedeelten, waarin hij waarschuwt tegen bedriegers, oplichters, charlatans en mala fide genezers. Voorts wijst prof. Tenhaeff op het feit dat lang niet iedere verbetering in de gezondheidstoestand die schijnbaar door een magnetiseur wordt bereikt ook genezing betekent. Daarnaast pleit

prof. Tenhaeff voor samenwerking tussen arts en bona fide magnetiseur.

Zodra de bona fide magnetiseur om de hoek komt, willen wij toch het waarschuwingsein hijsen. Nogmaals: er is geen enkele methode ontwikkeld om de goede van de slechte magnetiseur te onderscheiden om de eenvoudige reden dat het bestaan en de medisch waarde van paranormale verschijnselen wetenschappelijk niet boven alle verdenking staan. Er bestaan dus geen bona fide magnetiseurs want er zijn geen beoordelingsmaatstaven.

Maar „Margriet” heeft haar best gedaan om haar vele lezers nog eens te wijzen op de gevaren van een behandeling door handopleggers. Daarvoor zijn wij aan het blad waardering verschuldigd.

Geen waardering voor „Vrij Nederland”! Het blad maakt ons uit voor heksenjagers, kwakzalverjagers, giftige pijlenschieters, verdraaiers en querulanten, die andersdenkenden haten. Daarop zegt V.N. nog eens nadrukkelijk dat zij onze betoogtrant niet waardig vindt.

Wij kunnen slechts deemoedig antwoorden, dat wij voortaan de betoogtrant van V.N. als voorbeeld zullen nemen...

Overigens blijkt V.N. bijzonder goed ingelicht over de wijze waarop de artikelenserie in „Margriet” tot stand is gekomen. Leest u V.N. er maar op na:

„Uit „Margriet” blijkt dat een wetenschappelijk onderzoeker hier een duidelijk en begrijpelijk overzicht geeft van pro en contra t.a.v. het vraagstuk der paranormale genezers. De interviews in kwestie zijn zo exact mogelijk opgenomen n.l. door middel van een bandapparaat. De tekst is later door prof. Tenhaeff nog eens overgelezen. De redactie van „Margriet” heeft allerminst sensatie willen brengen, maar heeft de opvattingen, vraagstellingen en zeer voorzichtige conclusies van prof. Tenhaeff op de voet gevolgd. Zoals van een parapsycholoog mag worden verwacht, benadert prof. Tenhaeff zijn onderwerp objectief, d.w.z. hij houdt zolang het tegendeel niet bewezen is, de mogelijkheid open dat er mensen zijn die gaven van paranormale genezing bezitten.

OPROEP

van onze

Penningmeester

BEGIN AUGUSTUS heeft de penningmeester een schrijven gericht tot alle leden, die hun contributie over 1961 nog niet hadden voldaan.

Het resultaat is, dat er nog slechts ENKELEN zijn, die vergaten hun contributie te gireren.

De penningmeester verzoekt hen vriendelijk deze achterstallige contributie alsnog per giro over te maken.

Dit voorkomt het disponeren per postkwitantie, dat bovendien extra kosten met zich brengt. Door te gireren bespaart U de penningmeester bovendien extra werk.

De contributie bedraagt f 7,50 per jaar, voor studenten, verpleegsters, kraamverzorgsters, arts-, tandarts- en apothekersassistenten f 2,50.

De gironummers van de vereniging tegen de Kwakzalverij zijn: postgiro 32237 en gemeentegiro K 1672.

Bureau Vereniging

HET BUREAU van de Vereniging tegen Kwakzalverij is gevestigd ten huize van de directeur, de heer D. H. van den Bosch, „Groot Schuttershoef”, Arnhemseweg 10, Leusden post Amersfoort.

Aan dit bureau zijn alle inlichtingen omtrent de vereniging en de kwakzalverijbestrijding verkrijgbaar.

Directeur Van den Bosch is gaarne bereid verzoeken tot het houden van lezingen over de kwakzalverij te behandelen.

Hoe weet N.V. de werkwijze van prof. Tenhaeff zo goed? Zijn bandrecorder? Zijn objectiviteit? Zijn correcties?

Zolang het tegendeel niet is bewezen geloven wij dat iemand hier zeer bewust reclame maakt voor een Utrechtse hoogleraar en wij betreuren het dat dit zo ongekunsteld geschiedt.

Zolang het tegendeel niet bewezen is geloven wij dat V.N. zich zeer lichtgelovig heeft laten drukken in een hoek waar dit blad van oorsprong niet thuis hoort.

Bestuur van de Vereniging tegen Kwakzalverij: A. P. N. de Groot, Arts te Hilversum, Voorzitter; E. Mijnaerends, Tandarts te Amsterdam, Vice-voorzitter; Mevr. A. Burbach-van der Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden, Secretaris; L. Brest te Amsterdam, Penningmeester; Mej. E. H. Hengeveld, Arts te Zwolle; Dr. H. H. Funke, Arts te Amsterdam; Mr. J. E. Goudsmit, Kantonrechter te Haarlem; Dr. H. H. Scholten, Dierenarts, Veterinair Inspecteur van de Volksgezondheid te Haarlem; H. Dijkstra, Oud-Commiss. van Politie te Amsterdam; A. Verschuur, Arts te Amsterdam; Mr. J. D. van den Berg, Rechter te Arnhem; Mr. G. C. M. van Nijnatten te Voorburg, Referendaris bij het Ministerie van Justitie; Dr. J. H. Ligterink, Arts en Apotheker te Amsterdam; Dr. R. E. Wierenga, Arts te Barchem en J. E. Buijter, Apotheker te Zwolle.

Lidmaatschap van de Vereniging incl. Maandblad min. f 7.50, voor studenten, verpleegsters, arts-, tandarts- en apothekers-assistenten en kraamverzorgsters f 2.50. Adres voor het opgeven van leden en abonneés: Mevr. Burbach-v. d. Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden. Penningmeester: L. Brest, Argonautenstraat 19a, A'dam-Z. Postgiro van de Ver. 32237 te Amsterdam - Gem. Giro K 1672.

DRUKKERIJ SYSTEMA N.V.
Amsterdam

Abonnement per jaar franco per post bij vooruitbetaling f 7.50, voor studenten, verpleegsters, arts-, tandarts- en apothekers-assistenten en kraamverzorgsters f 2.50

Administratie Maandblad:

Mevr. A. Burbach-v. d. Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden, tel. 02959 - 19114.

TEGEN DE KWAKZALVERIJ

REDACTIE-ADRES: O. Kuijk, Brantwijk 76, Amstelveen

Opgericht 1 januari 1881

*Nieuwe „club van wetsovertreders”***DE ZINLOZE „TUCHTRAAD”*****Met ernstige klachten
naar de politie***

IN NEDERLAND is het bij de wet verboden om de geneeskunde onbevoegd uit te oefenen, evenzeer als het verboden is de verkeersregels te overtreden.

Een verschil is evenwel, dat Nederland geen Bond van Verkeersovertreders heeft, doch wel verschillende organisaties van magnetiseurs en natuurgenezers, die onbewimpeld doktertje spelen zonder daarvoor enige bevoegdheid te bezitten.

Als bekendste organisatie van onbevoegde genezers bestaat de Nederlandse Werkgroep van Paranormale Genezers (N.W.P.).

Er zijn er evenwel meer. Naar goed Nederlands gebruik zijn de magnetiseursorganisaties verenigd in een federatie van Paranormale en Natuurgenezers. Slechts de N.W.P. staat buiten dit overkoepelend orgaan.

In navolging van de N.W.P., die reeds over een soort controlerend orgaan beschikt, heeft de Federatie van Paranormale en Natuurgenezers zich nu ook een „tuchtraad” aangeschaft.

De Bond van Verkeersovertreders heeft een „ereraad”, die er toezicht op houdt dat men de wet overtreedt op een wijze, die de andere wetsovertreders niet in hun belangen schaadt, zo zou men kunnen doorgaan met vergelijkingen.....

Anoniem

De nieuwe „tuchtraad” van de F.P.N. (waarbij de N.W.P. niet is aangesloten) bestaat uit twee professoren, drie artsen, twee juristen en een secretaris, te weten mr. J. Zeijlemaker te Amsterdam.

Het is toch wel wonderlijk, dat de onbevoegde genezers het wagen een zogenaamde tuchtraad te maken zonder te voldoen aan de eerste eis van

Om niet te vergeten . . .**ZATERDAG JAARVERGADERING**

HET BESTUUR van de Vereniging tegen de Kwakzalverij heeft de jaarvergadering voor 1961 vastgesteld op 25 november 1961. Aanvang 3 uur.

Zoals gebruikelijk zal de vergadering worden gehouden in het Americain hotel op het Leidscheplein in Amsterdam.

KOMT ALLEN!!

De agenda stond afgedrukt in het vorige nummer

betrouwbaarheid: het noemen van de namen van de leden van de „tuchtraad”.

Nu dit niet is geschied kan men geen antwoord krijgen op de vragen, die zich hier zo nadrukkelijk laten stellen: welke faculteit vertegenwoordigen de twee hoogleraren? Wiskunde? Vliegtuigbouwkunde? Parapsychologie? En wie zijn die drie artsen, die zich anoniem verzetten tegen de algemeen geldende normen in hun wetenschap?

Beschermen?

De paranormale „tuchtraad” beoogt het publiek te beschermen tegen charlatans en bedriegers. Als patiënten ernstige klachten hebben over de behandeling van een paranormaal genezer kunnen zij die richten tot de secretaris van genoemde „raad van tucht”. Zijn de klachten van ernstige aard, dan kan schorsing, royement en boete worden opgelegd, zo lezen wij in diverse dagbladen.

De nieuwe „tuchtraad” kan het publiek echter onmogelijk beschermen tegen charlatans en bedriegers. Zij kan immers geen wetenschappelijke maatstaven aanleggen over de waarde en bruikbaarheid of zelfs maar het bestaan van paranormale geneeskunst. Bovendien is de anonieme raad afhan-

kelijk van de klachten van het publiek. En als het publiek verstandig is klaagt het niet bij de naamloze „tuchtraad” maar bij de politie.

De magnetiseurs hebben zich blijkbaar bezonnen op mogelijkheden om te voorkomen dat justitie en ambtenaren van de inspectie volksgezondheid zich mengen in hun duister maar winstgevend uitbuiten van ziekte en angst. De betreuenswaardige „tuchtraad” van de F.P.N. en de controledienst van de N.W.P. hebben als voornaamste doel de verschrikkelijke misvattingen van de bovennatuurlijke kwakzalvers binnenskamers te houden.

Niemand mag weten, dat het hoofdpijntje na 100 keer strijken nog steeds niet genezen is. Niemand mag weten dat wat zij voor een griepje aanzagen in werkelijkheid een hersentumor was. Als deze nieuwe „tuchtraad” inderdaad bestaat — wij hopen het niet — dan hebben de leden een loodzware verantwoordelijkheid op zich genomen. Zij spelen met het leven van misleide zieken, misleid door fraaiklinkende namen van „organisaties”, „federaties” en „tuchtraden”.

Het doktertje spelen met als inzet leven en gezondheid van nietsvermoedende zieken, is een jammerlijk bedrijf. Daar kan geen „tuchtraad” iets aan veranderen. Zij dekt slechts de wetsovertreding.

VAN DE VOORZITTER:

Verantwoordelijkheid

NA VEEL aandrang van de kant van haar zuster zocht Mevrouw X voor haar klachten over hoofdpijn, tranende ogen en later ook nog pijn in de benen hulp bij een — haar warm aanbevolen — onbevoegde.

Deze laatste constateerde op de hem eigen wijze „naar binnen geslagen griep” alsmede later ook nog een „zenuwverzwakking, die op diverse plaatsen in ontstekings overging”.

De panacée van alle „genezers”: strijkage, werd gedurende geruime tijd toegepast, gecombineerd met wat diëet, enige soorten kruiden en een paar smeersels.

Desondanks ging de gezondheids-toestand van patiënte achteruit.

Tenslotte verdroot deze gang van zaken patiënte's verwanten die ingrepen door ziekenhuis-opname te bewerkstelligen met als logisch gevolg een uitvoerig specialistisch onderzoek. Dit laatste leidde tot de diagnose een hersentumor.

Een geslaagde operatie bevestigde dit inzicht; een groot gezwel kon gelukkig nog worden verwijderd. Sinds deze ingreep knapt patiënte langzamerhand wat op al dient te worden afgewacht in hoeverre volledig herstel nog mogelijk zal zijn.

Tot zoverre het sobere — bovenal echter sombere — realistische verhaal van een recent ziektegeval.

Maar nu nuchter verder geredeneerd.

In zijn verhandelingen gaat prof. dr. W. H. C. Tenhaeff overwegend voorbij aan dergelijke authentieke voorbeelden. Hij schrijft en spreekt daarentegen steeds in extenso over allerlei gevallen, die voor meerdere uitleg vatbaar zijn, maar brengt daarbij nooit enig vaststaand feit ter tafel.

Mr Adam van Doorninck sleept deze categorie slachtoffers nimmer als getuigen voor de Kadi, noch worden ze ter beoordeling voorgelegd aan zijn idool, de Commissie van Onderzoek.

Tenslotte de kwestie van de verantwoordelijkheid.

De aanschijnster tot dit — waarschijnlijk door haar niet beoogde

Ontzettend vonnis in Assen

TIENTJE BOETE VOOR 15 JAAR STRIJKEN

De rechter in Assen heeft een oud-stukadoor, verdacht van onbevoegd uitoefenen van de geneeskunde, tegen wie de officier van Justitie f 1000,— had geëist, beboet met slechts f 10,— (tien gulden).

Een tweede eis van de officier werd eveneens door deze rechter afgewezen: de bepaling dat de Groningse magnetiseur geen zitting meer mocht houden in het arrondissement Assen. Ook dit mag hij van de rechter in Assen blijven doen.

Wij staan paf over dit vonnis.

Jurist als arts

Zou de uitspraak van de rechter in Assen even mild zijn, als de stukadoor ten tweede male van beroep ging veranderen en paranormaal de rechtspraak ging uitoefenen?

Voortbordurend op de terminologie van de magnetiseurs zou zijn verdediging kunnen luiden: „Ik heb honderden mensen, die het met de officiële juristerij niet eens waren tevreden gesteld. Verdachten, die door de officiële

— droevige resultaat moet zich moreel toch wel wat schuldig voelen.

De directe schuldige in deze is natuurlijk de kwakzalver, die patiënte welbewust een juiste behandeling heeft onthouden.

In feite echter zijn minstens evenzeer — zo niet in nog erger mate — laakbaar degenen, die hun minder geletterde satellieten onophoudelijk aanzetten tot het uitoefenen van hun euvel bedrijf; degenen, die met holle phrasen en met — niet door bewijzen gestaafde — beweringen talloze goedgelovigen een magisch vertrouwen in onbevoegden inboezemen.

Wanneer zal de tijd aanbreken, dat deze stuwkrachten van de handopleggers mede ter verantwoording zullen worden geroepen, hetzij als uitlokkers dan wel als medeplichtigen?

A. P. N. DE GROOT.

rechters veroordeeld werden tot zware straffen wegens recidive kregen bij mij vrijspreekende vonnissen. Hier zijn hun tevredenheidsbetuigingen.....”

De rechter moet overtredingen van de Wet op het Onbevoegd Uitoefenen van de Geneeskunst bestraffen.

Dat heeft de rechter in Assen gedaan. Maar hij beboette de stukadoor zo laag, dat de geneeskundige inspecteur, die als deskundige getuigde, goed merkte dat zijn medisch-wetenschappelijke verklaringen door de juridische vakman eenvoudig werden genegeerd. De jurist weet het beter!

Hopelijk laten de Asser medici deze rechter niet in de steek als blijkt dat zijn medische kennis toch achteraf niet voldoende is om zichzelf te genezen. Want wij vrezen dat bij ernstige ziekte ook de rechter in Assen zijn gezondheid niet in handen stelt van een oud-stukadoor.

De verdachte stukadoor, Albert R., werd verdedigd door de voorzitter van de Nederlandse Werkgroep van Paranormale Genezers, mr. Adam van Doorninck. Een van de opmerkelijkste argumenten van deze raadsman was:

„Bij de genezingen van deze man is geen sprake van suggestie. Hij geneest immers ook dieren.”

Ronde gebaren

De zestigjarige oud-stukadoor Albert R. is een zelfverzekerde, doch eenvoudige plattelander, die gewend is zich in ronde taal uit te drukken, en met welsprekende gebaren van een patiënte verklaart: „Bij mij werd het meisje als een beer, met zulke benen en zo'n achterwerk.”

Hij oefent al ongeveer vijftien jaar in de noordelijke provincies zijn praktijk uit en staat bekend als een zgn. strijker, die zijn patiënten op een stoel zet en als zij voor het eerst komen zijn linker hand op hun hoofd legt. „Dan zeg ik wat zij mankeren..... u hebt daar last of daar last..... dat klopt altijd..... ik voel hun pijn zitten”.

President: „Hoe voelt u dat?”

Verdachte: „Ik kan het niet verklaren, het is net of er elektrische stroom door mijn vingers gaat.”

President: „En als u niets voelt?”

vervolg pag. 4

Amerikaans offensief tegen kwakzalverij

DE AMERIKANEN gaan de strijd tegen de kwakzalverij met nog grotere kracht aanpakken.

Dit is besloten op het eerste nationale congres tegen de kwakzalverij, dat onlangs in Amerika werd gehouden. Het congres werd georganiseerd door de Amerikaanse maatschappij ter bevordering van de geneeskunst, de American Medical Association (A.M.A.) en een overheidslichaam, de federale contrôledienst op levens- en geneesmiddelen (F.D.A.).

Zeewater-complot

DE A.M.A. HEEFT het congres een springplank voor een krachtiger aanval op de kwakzalverij genoemd. Het voornaamste mikpunt zal de kwakzalver zijn, die pretendeert kanker te kunnen genezen.

Amerika is geschokt door het actieve en drieste optreden van deze lieden, zo melden verschillende Nederlandse bladen.

In dit bericht, ontleend aan het persbureau A.P., wijst de A.M.A. op het geval van een man in Californië, die elektrische dekens verkocht als geneesmiddel tegen kanker. De man hield er de macabere gewoonte op na om de dekens terug te kopen van patiënten die waren overleden. Hij betaalde vijf tot tien dollar voor een gebruikte deken. De dekens verkocht hij aan weer nieuwe, hoopvolle zieken voor 185 dollar per stuk.

Toen de man werd ontmaskerd kwam hij er met drie jaar voorwaardelijke gevangenisstraf af. Hij bleek 77 jaar te zijn.....

Het kwakzalverscongres heeft ook valse aanprijzingen van vitamines wekaminen en behandelingen tegen jicht en reumatiek op de agenda geplaatst.

Ook willen de Amerikaanse kwakzalverijbestrijders een actie ontketenen tegen de waardeloze massage- en vibreerapparaten, welke in wanhoop worden gekocht door mensen die door gewrichtspijnen worden gekweld.

Vele onbevoegde genezers en verkopers van apparaten worden verleid naar een markt van naar schatting 12 miljoen Amerikaanse jichtlijders om er te profiteren van de beklagenswaardige zieken.

Het bedrag dat kwakzalvers en andere charlatans het Amerikaanse volk per jaar uit de zak kloppen, wordt op ongeveer een miljard (1.000.000.000) dollar per jaar geraamd.

Nodeloos lijden

Nog belangrijker is, dat zij nodeloos lijden en dood veroorzaken door slachtoffers weg te lokken van de bevoegde geneeskundigen, die hun de juiste behandeling hadden kunnen geven.

Bij het offensief op vele fronten, waarvoor de conferentie plannen heeft ontworpen, zullen naast de A.M.A. en de F.D.A. vele mensen en instanties worden ingeschakeld, zoals ambtenaren van de P.T.T., de federale handelscommissie, het departement van Justitie, de Amerikaanse vereniging van kankerbestrijding, de stichtingen ter bestrijding van jicht en reumatiek en een bureau voor betere handelsmethoden.

Eerste poging

In zijn bedoeling om overheid en particuliere instanties bijeen te brengen heeft het congres ook contact gezocht met vertegenwoordigers van gezondheidsdiensten van gemeente en staten. Het is de eerste Amerikaanse poging om acties tegen de kwakzalverij op grote schaal te coördineren.

De afdeling onderzoek van de A.M.A. houdt zich reeds sedert 1906 bezig met de bestrijding van de kwakzalverij.

In 1936 ontmaskerde zij een spuedokter, die er een goede verdienste van maakte oude mannen te misleiden met een verjongingspreparaat uit geiteklieren.

Een andere Amerikaan wist een groot afzetgebied te vinden op het gebied van de „kankerbestrijding”. Hij liet zijn

slachtoffers stoffen inademen, die zogenaamd virussen en bacterieën zouden doden en die uit slijk, ingewanden, bloed en urine geëxtraheerd bleken.

In de archieven van de A.M.A. komt een kwakzalver voor die — uitsluitend per post — een apparaat leverde dat kleine mensen langer kon maken. Toen hij werd betrappt bleek hij zelf nog geen 1 meter 60 lang te zijn.

Een „genezer” deed grote zaken in een middel tegen voorhoofdholte-ontsteking. „Nu is geen operatie meer nodig”, zo prees hij zijn middeltje aan. Toen men de man ontmaskerd had, bleek hij juist uit een ziekenhuis ontslagen te zijn, geopereerd aan een voorhoofdsholte-ontsteking.

Sterfgeval

Tragisch is het geval van een goedgelovig vrouwtje, dat ervan overtuigd was dat een kwakzalversmiddeltje beter tegen suikerziekte hielp dan insuline. Zelfs voor de rechter kwam zij pleiten voor de kwakzalver die haar het middel geleverd had. De kwakzalver bleef daardoor ongestraft. Het vrouwtje stierf aan suikerziekte.

In Amerika is men het er over eens dat de meeste slachtoffers van de moderne medische vrijbuiters oude, meestal arme mensen zijn, die er gemakkelijk door gewetenloze oplichters toe kunnen worden gebracht hun laatste spaarcentjes uit te geven aan waardeloze middeltjes of belachelijke apparaten.

vervolg pag. 4

Bureau Vereniging

HET BUREAU van de Vereniging tegen Kwakzalverij is gevestigd ten huize van de directeur, de heer D. H. van den Bosch, „Groot Schuttershoef”, Arnhemseweg 10, Leusden post Amersfoort.

Aan dit bureau zijn alle inlichtingen omtrent de vereniging en de kwakzalverijbestrijding verkrijgbaar.

Directeur Van den Bosch is gaarne bereid verzoeken tot het houden van lezingen over de kwakzalverij te behandelen.

TIENTJE BOETE VOOR 15 JAAR STRIJKEN

(vervolg van pag. 2)

Verdachte: „Dan stuur ik hen weg maar het gebeurt zelden dat ik niets in mijn vingers doorkrijg.”

Vijf oud-patiënten verklaarden dat Albert R. hen van hun kwalen heeft genezen nadat doktoren en specialisten, zeiden zij, geen enkele hoop meer hadden gegeven.

„Zo is het allemaal,” zei verdachte Albert R. „Ik help honderden uitgedokterde mensen, niet uit winstbejag, maar uit liefde, want ik wil door het lijden van mijn medemens niet rijker worden.”

Ongelovig

De officier van Justitie die wat ongelovig keek, toen R. meedeelde dat hij slechts ongeveer f 5000 per jaar verdiende („Minder dan ik als stukadoor had”) stelde nuchter vast, dat de ver-

dachte de wet had overtreden. Op het begrip paranormale geneeskunst wilde hij niet ingaan.

De verdachte is lid van de Nederlandse Werkgroep van Paranormale Genezers die streeft naar erkenning van „bonafide genezers” en hun werk laat controleren door een commissie.

Net zo goed

„Wie in die commissie zitten”, aldus de officier, „behoren net zo goed tot de overtreders als diegenen die zij als charlatans en kwakzalvers aanduiden.”

De president deed nog mededeling van het rapport van de geneeskundig-inspecteur te Groningen, dr. R. J. Mantingh, die overtreding van de wet op de geneeskunde constateerde en magnetiseurs „gevaarlijk voor de volksgezondheid” noemt.

Amerikaans offensief tegen kwakzalverij

(vervolg van pag. 3)

In één maand tijd hebben agenten van de F.D.A. de volgende voorwerpen in beslag genomen: een magische armband, die jicht en kanker zou genezen; een electisch apparaat tegen hoofdpijn, maagzweren en te hoge bloeddruk; een zonnelamp (prijs f 144.—) vol zonnenschijnvitaminen; een luchtzuiveraar tegen virus-infecties en allergiën.

Eerder dit jaar heeft de F.D.A. het z.g. „zeewater-complot” opgerold.

Het zeewater werd tegen ongeveer f 10.— per liter verkocht als heilzaam middel tegen of ter voorkoming van kanker, suikerziekte, leukemie, multiple

sclerose, jicht, kropgezwollen en tandbederf.

Duizenden kisten met een mengsel van honing en azijn werden in Amerika in beslag genomen. Er was geen ziekte, of men kon die er mee genezen, zo beweerden de producenten.

De Amerikaanse overheid verbaast zich er over hoeveel mensen er zijn die rotsvast geloven aan een „medisch monsterverbond”, dat er zich mee bezig zou houden belangrijke medische ontdekkingen in de doofpot te stoppen, omdat de artsen nu eenmaal moeten leven van de bestaande ziekten.

„Men schijnt te vergeten, dat artsen niet zouden tolereren, dat zij zelf en hun familieleden de kans liepen te sterven aan mogelijk te genezen ziekten.”

Tegen deze vele soorten onwetendheid en lichtgelovigheid wil het Amerikaanse kwakzalverscongres nu met man en macht ten strijde trekken.

REDACTIE:

Medisch redacteur:

dr R. E. Wierenga, arts, Barchem

Pharm. redacteur:

J. E. Buiten, apotheker, Zwolle

OPROEP

van onze

Penningmeester

BEGIN AUGUSTUS heeft de penningmeester een schrijven gericht tot alle leden, die hun contributie over 1961 nog niet hadden voldaan.

Het resultaat is, dat er nog slechts ENKELEN zijn, die vergaten hun contributie te gireren.

De penningmeester verzoekt hen vriendelijk deze achterstallige contributie alsnog per giro over te maken.

Dit voorkomt het disponeren per postkwitantie, dat bovendien extra kosten met zich brengt. Door te gireren bespaart U de penningmeester bovendien extra werk.

De contributie bedraagt f 7,50 per jaar, voor studenten, verpleegsters, kraamverzorgsters, arts-, tandarts- en apothekersassistenten f 2,50.

De gironummers van de vereniging tegen de Kwakzalverij zijn: postgiro 32237 en gemeentegiro K 1672.

Bestuur van de Vereniging tegen Kwakzalverij: A. P. N. de Groot, Arts te Hilversum, Voorzitter; E. Mijnaerends, Tandarts te Amsterdam, Vicevoorzitter; Mevr. A. Burbach-van der Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden, Secretaris; L. Brest te Amsterdam, Penningmeester; Mej. E. H. Hengeveld, Arts te Zwolle; Dr. H. H. Funke, Arts te Amsterdam; Mr. J. E. Goudsmit, Kantonrechter te Haarlem; Dr. H. H. Scholten, Dierenarts, Veterinair Inspecteur van de Volksgezondheid te Haarlem; H. Dijkstra, Oud-Commiss. van Politie te Amsterdam; A. Verschuur, Arts te Amsterdam; Mr. J. D. van den Berg, Rechter te Arnhem; Mr. G. C. M. van Nijnatten te Voorburg, Referendaris bij het Ministerie van Justitie; Dr. J. H. Ligterink, Arts en Apotheker te Amsterdam; Dr. R. E. Wierenga, Arts te Barchem en J. E. Buiten, Apotheker te Zwolle.

Lidmaatschap van de Vereniging incl. Maandblad min. f 7.50, voor studenten, verpleegsters, arts-, tandarts- en apothekers-assistenten en kraamverzorgsters f 2.50. Adres voor het opgeven van leden en abonné's: Mevr. Burbach-v. d. Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden. Penningmeester: L. Brest, Argonautenstraat 19a, A'dam-Z. Postgiro van de Ver. 32237 te Amsterdam - Gem. Giro K 1672.

DRUKKERIJ SYSTEMA N.V.
Amsterdam

Abonnement per jaar franco per post bij vooruitbetaling f 7.50, voor studenten, verpleegsters, arts-, tandarts- en apothekers-assistenten en kraamverzorgsters f 2.50

Administratie Maandblad:

Mevr. A. Burbach-v. d. Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden, tel. 02959 - 19114.

TEGEN DE KWAKZALVERIJ

REDACTIE-ADRES: O. Kulk, Brantwijk 76, Amstelveen

Opgericht 1 januari 1881

RODE BIET TEGEN RADIO-ACTIVITEIT**Misbruik van vrees voor
besmetting**

„DE NIEUWSTE onderzoeken ter bescherming van de bevolking ten opzichte van de schadelijke werking van radio-actieve stoffen, hebben aangetoond dat er verschillende natuurlijke middelen zijn, om ons tegen de ergste van alle vergiften te beschermen, waarvan de meeste hun kracht aan vitamine-B ontleen.

Ten eerste werken de sappen van de rode biet, in verse vorm genomen (30 gram per dag) uiterst beschermend.

Ook hoog-onverzadigde vetzuren zoals in zonnebloempitten, noten en tarwekiemolie geven een sterk beschuttende werking.

Ten slotte moet naast volkorenbrood in dit verband het belangrijkste **VOORBEHOED- EN GENEESMIDDEL** in de vorm van gistvlokken genoemd worden.”

**Wie beschermt hier
de volksgezondheid?**

DE HOOGST geruststellende raadgevingen tegen de gevaarlijke besmetting met radio-activiteit dankt de mensheid aan de arts W. F. K. Gouwe. Zijn met naam en beroep ondertekend artikel verscheen in het oktober-nummer van de „Zonnaturapost”, maandblad ter bevordering van een natuurlijk leef- en geneeswijze te Soestdijk.

De heer Gouwe (o.a. medisch specialist van de werkgroep van paranormale genezers en medewerker van de Anti-Vivisectiestichting) zag zijn artikel in „Zonnaturapost” gepubliceerd op de eerste pagina onder de zware kop: „GISTVLOKKEN en bescherming tegen Radio-actieve Neerslag”. Vlak naast het artikel komt een vetgedrukte advertentie voor, waarin vermeld wordt dat gistvlokken (1 lepel per dag voor uw gezondheid) voor f 1.20 te koop zijn. Het blad

wordt verspreid door drogisten die deze produkten in de handel brengen.

Vrees

Er bestaat in Nederland — en waar niet? — terecht een zekere vrees voor het verschijnsel radio-activiteit. Wij hebben gehoord van de ontzettende gevolgen van de atoombommen op Japan, waar nog dagelijks mensen sterven aan de gevolgen van de straling. Wij zagen de strenge maatregelen in Putten, toen een patiëntje een radio-actieve naald in de neus had. Wij lezen van verhoging van de radio-activiteit in de atmosfeer naar aanleiding van de hervatting van de atoombomproeven.

De angst voor radio-activiteit wordt nog gevoed door het feit, dat de straling onzichtbaar is en — zeer belangrijk — omdat de wetenschap er nog zo weinig van weet.

Vrije conclusies

Deze onwetendheid nu levert velen een dankbaar aangrijpingspunt voor „vrije conclusies”. Wellicht zal er wel ergens een wetenschappelijke publikatie te vinden zijn, waarin heel voorzichtig een geval wordt genoemd, waarin bij een zeer geringe hoeveelheid radio-activiteit een vitamine B-preparaat nuttig kan zijn. Of misschien is de mens die voldoende vitamine B rijk is wel iets minder vatbaar voor radio-actieve straling. We weten het niet.

Maar we weten stellig, dat over dit onderwerp geen definitieve medisch-wetenschappelijke uitspraak is gedaan.

En we weten zeker, dat alle rode biet uit het Westland, alle zonnebloempitten en gistvlokken te samen, geen uitkomst bieden aan de beklagenswaardige slachtoffers van radio-actieve neerslag ook al staat dit honderdmaal in de kop van het blad „Zonnatura”.

En we weten ook, dat het eenvoudig immoreel is om in dit geval, terwijl de

(zie verder pag. 4)

Het Bestuur van de Vereniging

en de Redactie van het Maandblad

TEGEN DE KWAKZALVERIJ

wensen leden en lezers

een gelukkig en voorspoedig Nieuwjaar

De Vereniging in 1960

HET AANTAL leden en abonné's bedroeg aan het eind van het jaar 1960 1017, dat is een vooruitgang van 8 leden.

Aan de beurt van aftreden waren de heren L. Brest, mr. J. E. Goudsmit en mr. G. C. M. van Nijnatten. Zij stelden zich herkiesbaar en werden bij acclamatie herkozen.

In dit jaar werden vier bestuursvergaderingen gehouden, welke door praktisch alle bestuursleden werden bijgewoond.

Door de directeur, de heer D. H. van den Bosch, werden diverse lezingen in het gehele land gehouden, welke vaak de aanwinst van een aantal nieuwe leden tot gevolg hadden.

De vereniging heeft zich met een verzoek gewend tot de Adviescommissie Fondsenwervingsactie afdeling Volksgezondheid, om in aanmerking te komen voor een bijdrage. De secretaris van deze commissie antwoordde per brief, dat ons verzoek in de vergadering van september zou worden behandeld. Hierna kwam een bericht binnen, dat onze aanvraag te gelegener tijd zou worden bezien.

Op de algemene ledenvergadering werden de heren A. P. N. de Groot, J. E. Buitter en dr. R. E. Wierenga met algemene stemmen benoemd tot bestuursleden.

Nieuwe Voorzitter

De voorzitter, de heer dr. H. H. Funke, had reeds lang te kennen gegeven, dat hij wegens drukke werkzaamheden van het voorzitterschap wenste te worden ontheven. Hij achtte de oud-inspecteur van de Volksgezondheid, de heer A. P. N. de Groot, uitermate geschikt om hem op te volgen, ten eerste vanwege diens grote belangstelling voor de vereniging en ten tweede wegens het beschikbaar hebben na zijn pensionering van veel vrije tijd. Dr. Funke hoopte, dat hij zich bereid zou verklaren deze niet gemakkelijke taak op zich te nemen.

Het bestuur heeft zich daarna hierover beraden op de jaarvergadering en de heer De Groot — met diens goedkeuring — tot voorzitter benoemd.

Hierna nam de heer Funke officieel afscheid als voorzitter na een periode

Oproep van de Penningmeester

Het jaar is ten einde. Temidden van de vreugden van de feestdagen wacht ons een dure plicht. Onze verenigingen verwachten hun contributies, onze periodieken hun abonnementsgelden, onze kerken hun hoofdgeld, onze organisaties hun bijdragen.

Wilt u bij het overmaken van deze jaarcontributies de Vereniging tegen Kwakzalverij niet vergeten? Juist die kleine bedragen raken zo gemakkelijk in het vergeetboek. En uw bijdrage is zo nodig, zo broodnodig voor de strijd tegen het niet aflatend kwaad dat ook uw gezondheid bedreigt.

De contributie over 1962 (die voor 1961 hebt u toch reeds betaald?) bedraagt f 7,50 per jaar. Studenten, verpleegsters, kraamverzorgsters, arts-, tandarts- en apothekersassistenten betalen f 2,50.

De gironummers van de Vereniging tegen de Kwakzalverij zijn: postgiro 32237 en gemeentegiro Amsterdam K 1672.

Geslaagde jaarvergadering

TIJDENS een geanimeerde en goedbezochte jaarvergadering heeft de voorzitter van de Vereniging tegen de Kwakzalverij, de heer A. P. N. de Groot, de afzijdigheid van de artsen ten opzichte van onze vereniging een ernstig punt genoemd.

Het verwijt dat men de vereniging een belangenvereniging van artsen zou gaan noemen als er meer artsen lid waren, gaat niet op, aldus de voorzitter, want deze onjuiste naam heeft de vereniging toch al.

Artsen

Nog erger dan dit gebrek aan belangstelling vond de voorzitter, dat sommige artsen het wel prettig schijnen te vinden dat een deel van hun

drukke praktijk door onbevoegde genezers wordt afgedaan.

Ook de juristen moeten meer voor de gevaren van de kwakzalverij worden geïnteresseerd, meende voorzitter De Groot.

Ons lid, dr. ir. C. K. van Daalen, stelde voor om voortaan op de jaarvergadering een deskundig en boeiend spreker uit te nodigen, opdat van buiten de vereniging groter aandacht aan het congres zou worden besteed.

Een belangwekkende bijdrage tot de vergadering werd gegeven door het lid, de heer J. Noord, die het nut van goedgeleide publiciteitsacties in het daglicht stelde.

Leeropdracht

Bestuurslid dr. J. H. Ligterink opperde de gedachte dat een leeropdracht zou moeten worden verstrekt over het onderwerp kwakzalverij ten einde de vereniging een hogere maatschappelijke status te verschaffen. Voorzitter De Groot zag de verwezenlijking van zo'n leerstoel niet gemakkelijk uitvoerbaar. Hij prees evenwel het werk van prof. Drogendijk, die zich bijzonder verdienstelijk maakt bij de bestrijding van de kwakzalverij.

A. BURBACH-v. d. WOORD
secretaris.

GEMALEN ROGGE TEGEN KANKER

SCHANDELIJK EN GROF BEDROG op het gebied van de geneesmiddelen noemt de medische medewerker van het Algemeen Handelsblad het kwakzalverswerk dat elk jaar wordt gesignaleerd door het Rijksinstituut voor Pharmacotherapeutisch Onderzoek.

Wij kunnen uit een oogpunt van kwakzalverijbestrijding niet beter doen dan zijn artikel in het Algemeen Handelsblad van 24 september volledig aan onze lezers voorleggen.

„DE BEDRIEGERS”

schreef het Alg. Handelsblad er boven

„DE WERELD wil bedrogen worden!” Dit schijnt een waarheid te zijn waarmee de mensheid nu reeds vele eeuwen opgescheept zit. Het houdt alleen niet in dat wij dan ook maar meteen veel warme sympathie en dankbaarheid moeten opbrengen voor diegenen die zich tot de uitvoering van het gezegde geroepen voelen. Misschien kunnen wij nog wel eens glimlachen bij het lezen van de exploiten van handige, weinig scrupuleuze handelslieden, de glimlach verdwijnt wel helemaal indien het bedrog het hoogste goed des mensen, de gezondheid betreft.

Eenmaal per jaar verschijnt in het Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde een mededeling van het Rijksinstituut voor Pharmacotherapeutisch onderzoek betreffende analyses die in het afgelopen jaar werden verricht. Het Instituut onderzoekt, behalve geneesmiddelen van bekende samenstelling vervaardigd door bona fide fabrikanten, ook „geheimmiddelen”, kwakzalversmiddelen.

Elk verslag weer doet — bij mij althans — een golf van verontwaardiging opwellen, zo schandelijk en zo grof is het bedrog in deze branche. Maar, laat de lezer zelf oordelen. Hier volgen enkele analyses uit het laatste jaarverslag. De namen van de „fabrikanten” worden er gaarne bij genoemd, misschien zal eindelijk iemand zijn zieke buurman eens aanraden niet naar de „kruidendokter” of „de juffrouw” te gaan met zijn kwalen.

Analyse 20. Menstruatiedruppels van Prof. Dr. Martin („Sanitas winkel”): kinine tinctuur met vermoedelijk valeriana.

Zo langzamerhand moet een ieder toch wel weten dat kinine géén abortus te weeg brengt — althans niet in

een dosis die lager ligt dan de fatale dosis voor de vrouw.

Analyse 21. Dr. Johnson's famous American Remedy for Women: parafine en een gele kleurstof met een geurtje van menthol.

Het middel is met één woord te klassificeren: waardeloos! De winkels die deze zaken verkopen, schijnen er echter wel goed aan te verdienen. Misschien is de gedachtengang van de verkoper als volgt: Het opwekken van een miskraam is verboden. Met het aanbevelen van onze „famous” preparaten wordt de misdaad dan tenminste niet in de hand gewerkt. Le trompeur trompé.

Nog ergerlijker

Nog veel ergerlijker is het grove bedrog aantoonbaar in de „pillen tegen ulcus cruris” (het zogenaamde open been) van de heer Schilling, „Tridoloog” te Breda. Zij bestaan uit suiker en een kleine hoeveelheid maizetmeel. Een streekgenoot, een magnetiseur te Bergen op Zoom, heeft kennelijk dezelfde fabrikant ontdekt. Hij noemt ze pillen tegen angina pectoris en geeft drie soorten, I 's morgens — II 's middags — III 's avonds. Zij bestaan echter alle drie uit suiker en een weinig maizetmeel en voorts wat kalk (analyse 31—33).

De reeds gesignaleerde heer Schilling — zich ook „Dr. Schilling” noemend — verstrekt ook pillen tegen aanvallen van benauwdheid en een bandgevoel om het hoofd. Zijn pil, nummer 61 bestaat uit..... ja, u heeft het al geraden, suiker en maizetmeel. Het maizetmeel wordt op den duur blijkbaar wat kostbaar want poeders nummer 160, 183 en 318 bestaan alleen uit suiker, (analyses 34—37).

Wat de waardeloze middelen betreft gaat de ereprijs dit jaar naar Den Haag, naar de Imhoffstraat, waar mevrouw De Groot, haar poeders tegen abdominaal carcinoom, buikkanker, uitgeeft. De samenstelling is volgens het Instituut (analyse 39) gemalen rogge! Toevalligerwijs viel het verschijnen van deze analyse in het Tijdschrift voor Geneeskunde net samen met de nationale inzameling voor de kankerbestrijding. Misschien zijn er nog mensen die vinden dat een gedeelte van de opbrengst nu naar mevrouw De Groot moet gaan voor haar „menslievende” werk.

Mevrouw De Groot oefent haar praktijk reeds verscheidene jaren uit. In 1951 en in 1952 verschenen tenminste ook al analyses van haar preparaten, alleen waren zij in 1951 wat verontreinigd door schimmel. Zij gaat dus flink vooruit.

Smeken

Bij dit aantal zullen wij het voorlopig laten. Wij zullen niet trachten vandaag de diepere achtergronden te analyseren die de patiënten hun toevlucht doen zoeken bij kwakzalvers. Wij zullen ook niet proberen te „verklaren” waarom de beschreven middelen nog wel eens succes lijken te hebben ook. Uw „medische medewerker” wil u alleen maar aan het denken zetten, u vragen hoe het in 's hemelsnaam mogelijk is dat dergelijke praktijken jarenlang kunnen voortbestaan en u smeken in de toekomst uiterst kritisch te staan tegenover al die onbevoegde genezers die het allemaal uit louter goedheid doen en „niets” vragen voor hun hulp, „alleen maar de kosten”.

Bureau Vereniging

HET BUREAU van de Vereniging tegen Kwakzalverij is gevestigd ten huize van de directeur, de heer D. H. van den Bosch, „Groot Schuttershoef”, Arnhemseweg 10, Leusden post Amersfoort.

Aan dit bureau zijn alle inlichtingen omtrent de vereniging en de kwakzalverijbestrijding verkrijgbaar.

Directeur Van den Bosch is gaarne bereid verzoeken tot het houden van lezingen over de kwakzalverij te behandelen.

RODE BIET TEGEN RADIO-ACTIVITEIT

(vervolg van pag. 1)

gehele mensheid beducht is voor het onbekende en grote gevaar, te spreken van een VOORBEHOED- en GENEESMIDDEL.

Dit zijn verkoopsargumenten, die iedere fatsoenlijke zakenman als onwaardig van de hand zal wijzen.

Over de medische verantwoordelijkheid van de heer Gouwe, die met zoveel nadruk zijn beroep vermeldt onder dit duidelijk commerciële stukje, spreken wij niet. Wij wensen hem een hoge provisie toe.

Verantwoordelijkheid

Wij willen wel spreken over de verantwoordelijkheid van de Nederlanders, die belast zijn met de bescherming van de volksgezondheid, inspecteurs, politiemannen en rechters. Kunt u toestaan, dat de nationale vrees voor radio-activiteit wordt geëxploiteerd voor louter commerciële doeleinden?

„Zo zuiver als de natuur” is het motto van genoemd advertentieblaadje vol dubieuze aanprijzingen op het gebied van de genezing en de lichaamsverzorging. Maar de sappen uit rode biet spannen de kroon op deze kwakzalverij, omdat er zo'n onsmakelijke uitbuiting van een publieke angstpsychose aan te pas komt.

Niet alleen ons is het misbruik van deze angstgevoelens opgevallen. Met grote instemming citeren wij een hoofdartikel in het Haarlems Dagblad, waarin dezelfde problematiek ter sprake komt:

REDACTIE:

Medisch redacteur:

dr R. E. Wierenga, arts, Barchem

Pharm. redacteur:

J. E. Buiten, apotheker, Zwolle

uit het Haarlems Dagblad:

Nu is het bekend, dat die overvloed van geneesmiddelen sterk gefiltreerd is door de handelsgeest, waarbij uiteraard een zekere exploitatie van de menselijke nood niet te ontkennen valt. Niet alleen is in veel gevallen de prijs van het middel hoger dan voor een humane voorziening gewenst zou zijn, doch bovendien bevinden zich op de markt geneesmiddelen, die uit commerciële ambitie zijn voortgekomen en er beter niet konden zijn.

Nu echter de radio-actieve straling, de „fall out” en de gevaren daarvan voor de gezondheid zo nadrukkelijk en algemeen onderwerp van massale beduchtheid zijn geworden, veel meer dan welke ziekte ook, is strenge aandacht geboden: er zijn ongetwijfeld lieden, die deze wijdverbreide angst een dankbare bron voor geldelijke profijten vinden en geen scrupulus hebben om er commercieel uit te putten.

Dat is een vorm van „O.W.”, waartegen niet drastisch en niet tijdig genoeg kan worden opgetreden en gewaarschuwd. De levendige handel in schuilkelde-apparatuur, die in Amerika reeds tot bloei gekomen is, zij een teken aan de wand. Een deel van het bedrijfsleven — en dan natuurlijk het „harde, cynische” deel — zal er geen been in zien „geld te maken” uit de angst voor radio-activiteit.

Medewerking

Tegen dit deel zal de overheid onmeedogend en radicaal moeten optreden in tweeclei opzicht. Ten eerste: zij zal moeten verhinderen dat de consument waardelose en dure middelen en apparaten worden opgedrongen onder de leuze „beveilig u en de uwen tegen de radio-activiteit”. Ten tweede: zij zal de wél bruikbare en noodzakelijke beveiligingsmiddelen tot distributiegoed moeten verklaren, opdat deze binnen het bereik van iedereen zullen komen en blijven.

De overheid zal daartoe de medewerking moeten hebben van de industrie, de wetenschap, de handel, de medische organisaties, de vakorganisaties, de consumentenbonden, de huisvrouwverenigingen, de standskringen en allen, die bona-fide werkzaam zijn in de maatschappelijke machinerie. Het ministerie van Volksgezondheid dient ermee te beginnen en wel meteen. En de consument moet sterk genoeg in zijn schoenen staan om voorlopig geen halve cent te besteden aan handelswaar, die onder de commerciële vlag en de anti-radio-actieve wimpel ongecontroleerd en in de vrije handel wordt aangeboden.

WELKOM!

MET VREUGDE nemen wij hieronder de lijst op van 14 nieuwe leden van onze vereniging tegen de Kwakzalverij.

Deze krachtige aanwas van ons ledental moge er een stimulans toe zijn dat steeds meer mensen het bedrog dat rond onze gezondheid gepleegd wordt doorzien dat steeds meer mensen zich hier metterdaad tegen te weer willen stellen.

Wij roepen de nieuwe leden een hartelijk welkom toe en vragen hen om ons op de hoogte te houden van gevallen of krantenknipsels waarin van kwakzalverij sprake is. Wij begroeten:

de dames E. H. Mohrman te Driebergen en Eelkema te Gouda en de heren C. van der Harst, arts te Wormerveer, prof. dr. C. den Hartog te Den Haag, J. A. J. Frequin te Reuver (L.), A. J. Kraan en E. H. S. Tengbergen, apothekers te Amersfoort, J. A. F. Coebergh, arts te Bussum, E. L. Ahlrichs, A. J. van den Berg, H. G. C. Kiliaan en S. L. de Wit, apothekers te Utrecht, J. de Jong, apotheker te Zaltbommel en de afdeling Utrecht van de maatschappij voor Diergeneeskunde.

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER HET JAAR 1960

	Uitg.	Ontv.
Incassokosten	f 52.45	
Secretariaat - porto etc. ..	200.—	
Vergaderingen	229.65	
Kleine kas	4.—	
Diverse kosten	9.20	
Contributies		f 7.187.50
Rente		18.33
Rechtskundig adviseur ..	449.22	
Bureaunkosten	795.40	
Abonnementen		179.50
Maandblad	5.563.13	
Batig saldo	82.28	
	f 7.385.33	f 7.385.33

STAND DER MIDDELEN:

Rijkspostspaarbank	f 629.52
Postgiro	3.381.29
Gemeentegiro	509.39
Holl. Bank Unie	3.129.55
	f 7.649.75

L. BREST, penningmeester.

Bestuur van de Vereniging tegen Kwakzalverij: A. P. N. de Groot, Arts te Hilversum, Voorzitter; E. Mijnaerends, Tandarts te Amsterdam, Vice-voorzitter; Mevr. A. Burbach-van der Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden, Secretaris; L. Brest te Amsterdam, Penningmeester; Mej. E. H. Hengeveld, Arts te Zwolle; Dr. H. H. Funke, Arts te Amsterdam; Mr. J. E. Goudsmit, Kantonrechter te Haarlem; Dr. H. H. Scholten, Dierenarts, Veterinair Inspecteur van de Volksgezondheid te Haarlem; H. Dijkstra, Oud-Commiss. van Politie te Amsterdam; A. Verschuur, Arts te Amsterdam; Mr. J. D. van den Berg, Rechter te Arnhem; Mr. G. C. M. van Nijnatten te Voorburg, Referendaris bij het Ministerie van Justitie; Dr. J. H. Ligterink, Arts en Apotheker te Amsterdam; Dr. R. E. Wierenga, Arts te Barchem en J. E. Buiten, Apotheker te Zwolle.

Lidmaatschap van de Vereniging incl. Maandblad min. f 7.50, voor studenten, verpleegsters, arts-, tandarts- en apothekers-assistenten en kraamverzorgsters f 2.50. Adres voor het opgeven van leden en abonnees: Mevr. Burbach-v. d. Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden. Penningmeester: L. Brest, Argonautenstraat 19a, A'dam-Z. Postgiro van de Ver. 32237 te Amsterdam - Gem. Giro K 1672.

DRUKKERIJ SYSTEMA N.V.
Amsterdam

Abonnement per jaar franco per post bij vooruitbetaling f 7.50, voor studenten, verpleegsters, arts-, tandarts- en apothekers-assistenten en kraamverzorgsters f 2.50

Administratie Maandblad:

Mevr. A. Burbach-v. d. Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden, tel. 02959 - 19114.